

Розійшлися три дороги

Ранкове засідання 19 червня
Оголосивши, що в сесійній залі зареєструвалося 365 народних депутатів, Голова Верховної Ради Арсеній Яценюк відразу ж запропонував керівникам депутатських фракцій провести нараду, «щоб з'ясувати, яким чином буде відбуватися сьогоднішня і завтрашня робота». Проте відразу після її завершення представники фракції БЮТ заблокували трибуну та президію, що змусило главу парламенту оголосити про закриття ранкового засідання та запросити народних депутатів до участі у вечірньому засіданні.

Перед цим А. Яценюк зауважив, що це блокування якраз і свідчить про результати засідання представників депутатських фракцій. Отож Голова ВР висловив свою думку стосовно можливих виходів із цієї патової ситуації. Перший вихід — це збільшення кількості голосів, щоб на табло висвічувалося «рішення прийнято». Другий вихід залежить від рішення Конституційного Суду — або це буде інша коаліція, або відновлення формату по старій коаліції. Третій варіант — перевибори. «Інших виходів немає», — наголосив глава парламенту. ➤ **СТОР. 2**

Прем'єр візьме участь у саміті Європейської народної партії у Брюсселі

Учора Прем'єр-міністр України Юлія Тимошенко відбула з робочим візитом до Брюсселя. Глава українського уряду планує провести переговори із представниками європейських інституцій. Зокрема, вона зустрілася з Генеральним секретарем Ради ЄС, представником з питань спільної зовнішньої та безпекової політики Хав'єром Соланою та віце-президентом Європейської комісії Гюнтером Ферхойгеном. Крім того, Юлія Тимошенко візьме участь у саміті Європейської народної партії та проведе зустріч з її президентом Вільфредом Мартенсом.

**На
Миколаївщині
відбулися
змагання юних
рятувальників
«Школа
безпеки»,
участь у яких
взяли понад
150 учнів.**

Фото ГУ МНС
у Миколаївській
області.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Які асоціації виникають в уяві пересічного українця, котрий живе поза межами Галичини, коли заходить мова про Львівщину і Львів зокрема? Звичайно ж, архітектурна перлина, можливість відпочити на кількох мінеральних курортах і карпатських турбазах. Близькість до кордону з Євросоюзом. А якщо це людина старшого віку, то вона пригадає цукерки «Світоч», телевізори «Електрон» та автобуси марки ЛАЗ...

➤ **СТОР. 8—9**

На знімку: сніданки у дворі ратуші для малозабезпечених мешканців Львова стали вже традиційними. Бере в них участь і міський голова Львова Андрій Садовий.

Фото Юрія ДЯЧИШИНА.

Громада Львівщини переживає сьогодні критичний час

ГАЛИЧИНА: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД

події

ВІЛ-позитивні діти — такі самі, як усі

Як працювати з ВІЛ-позитивними дітьми? Цю тему в Полтаві обговорювали освітяни під час інформаційно-просвітницького тренінгу. Серед його учасників були вчителі початкових класів, які працюватимуть з першокласниками шкіл міста наступного навчального року, та працівники з управління освіти облдержадміністрації, інформує наш власний кореспондент Дмитро СКОБЕЛЬСЬКИЙ.

Сироти стануть студентами

На Тернопільщині вже стало традицією у червні вручати випусникам шкіл з числа сиріт і дітей, позбавлених батьківського піклування, рекомендаційні листи на навчання у вузи і профтехучилища. Днями заступник голови облдержадміністрації Федір Шевчук вручив направлення 58 випусникам. З них 37 отримали атестати з високи-

ми оцінками і вступатимуть до вузів. За словами Федора Шевчука, рівень знань дітей цієї категорії зростає, тому дедалі більше з них стають студентами престижних вузів. Лише в Тернопільському національному економічному університеті навчається 60 сиріт. Тут їм створено усі умови для навчання, проживання, дозвілля. Тепер влада переймається не лише тим, щоб допомогти сиротам здобути освіту, а й забезпечити їх першим робочим місцем, житлом, повідомляє наш власний кореспондент у Тернопільській області Любов ЛЕВИЦЬКА.

Причина смерті 11 осіб — порушення правил дорожнього руху

Саме через порушення правил дорожнього руху водієм вантажівки нещодавно сталася жаклива дорожньо-транспортна пригода на Житомирщині, внаслідок якої 11 осіб загинули й одну травмовано. Як

повідомляє УНІАН, такого висновку дійшла урядова комісія під головуванням міністра транспорту та зв'язку Йосипа Вінського.

Щоб не допустити подібних трагедій у майбутньому, комісія пропонує, зокрема, внести зміни до Правил надання послуг пасажирського автомобільного транспорту, Положення про обов'язкове особисте страхування від нещасних випадків на транспорті та до Закону України «Про автомобільний транспорт». А Міністерство праці й соціальної політики, Київська міська та Рівненська обласна держадміністрації мають вирішити питання призначення сім'ям загиблих у ДТП пенсій через втрату годувальника.

Нагадаємо, 23 травня на 132-му кілометрі автотраси Київ—Чоп у Житомирській області сталася зіткнення вантажного автомобіля з автобусом, внаслідок чого водій і 10 пасажирів автобуса загинули, а водій вантажівки отримав травми.

ФОТОФАКТ

Я ВАМ ПИШУ...

КОРОТКО

Надто дороге переоформлення

Пережила я воєнні роки, бачила голод і горе, а десять років тому поховала маму. В спадок мені залишилася хатина, в якій мешкає мій син, тож тепер мушу її переоформити: спочатку на себе, а потім на нього. Мама рано овдовіла, хату будувала в повоєнний час із дітьми на руках. Ніде ніхто й копійки не дав, усе добивалися своїми мозолями. Тепер, у мирний час, щоб переоформити свою ж хату, мушу заплатити чималу данину державі й лише тоді стану повноцінною господинею. Скоро мине півроку, як після трьох інсультів помер мій чоловік. Багато грошей пішло на ліки і на похорон, а тепер треба переоформити хату. Де брати шалені гроші, щоб узаконювати своє ж? І який «мудрець» придумав отаке здирництво?

Катерина БАКІАН,
дитина війни.

Стольне Менського району
Чернігівської області.

❑ Учора Луганський обласний державний телерадіокомітет відзначив подвійний ювілей: обласному телебаченню — 50 років, а обласному урядовому радіо — 80 років.

❑ Фінансування галузі фізкультури і спорту подвоїлось, заявив міністр молоді, сім'ї та спорту Юрій Павленко.

❑ У селі Бандуровому, що на Кіровоградщині, відкрито пам'ятний знак жертвам Голодомору 1932—1933 років в Україні.

❑ У Чернівцях відновлено роботу секції історичних міст при Асоціації міст і громад України.

(За повідомленнями Укрінформу).

ПАМ'ЯТЬ

Останки ста
військовополонених
перепоховали
у Вінниці

Останки ста радянських військовополонених концтабору №329 перепоховали вчора на Меморіалі Визволення у Вінниці.

Концтабір був розташований на околиці Вінниці в 1941—1943 роках. Протягом цього часу в ньому фашисти утримували близько двадцяти тисяч радянських військовополонених. Одним з них був тодішній лейтенант-танкіст 45-ї дивізії 12-ї армії Іван Павлов. 26 вересня 1941 року йому дивом вдалося втекти з табору. На той час за потрійним колючим дротом перебувало близько чотирьох тисяч радянських полонених, в основному солдати і офіцери 6-ї та 12-ї армій. Їх взяли в полон на території сусідньої Кіровоградської області.

— Місця в бараках для всіх не вистачало, — розповів у своєму виступі на жалобному мітингу з нагоди перепоховання останків радянських воїнів 91-річний Іван Павлов. — Спали на вулиці просто неба. Харчуватися могли один раз на три дні. Харчів на всіх не вистачало. Полонених вичурало місцеве населення.

Колишній полонений згадує, що кожен день біля воріт шикувалася черга людей, які приносили в табір овочі, картоплю і навіть воду, бо її теж не вистачало. Ув'язнених використовували здебільшого на роботах на будівництві ставки для Гітлера «Вервольф».

Дослідники Київського спецпідприємства «Пам'ять і слава», які протягом травня—червня ц. р. провели ексгумацію 1200 останків загиблих, припускають, що в траншеях на території табору останки приблизно 12 тисяч радянських військовополонених.

— У мене в руках один із чотирьох медальйонів, знайдених під час розкопок на території табору №329, — сказав у своєму виступі на мітингу Президент держави Віктор Ющенко, який напередодні дня скорботи відвідав Вінницю. — Тут є адреса загиблого і його родини. А на стінах колишнього приміщення табору, як мені розповіли, залишилися написи полонених. Таке не підлягає забуттю. Бо все, що забуто, уже ніколи не стане пам'яттю. Сьогодні ми відновлюємо забуто сторінку в нашій пам'яті, тому цей день я з повним правом називаю святим.

Керівник держави разом із очільниками області опутив у братську могилу грудку святої землі. Представники духовенства освятили могилу. Воїни Вінницького гарнізону віддали честь загиблим автоматними залпами.

Тим часом поруч, на вулиці Київській, вирували інші пристрасі — представники окремих організацій політичних партій зустріли главу держави плакатами «Ні — НАТО». Президент поспілкувався з ними так само, як і перед цим спілкувався з ветеранами та іншими мешканцями міста над Бугом, які прийшли вклонитися пам'яті полеглих.

Віктор СКРИПНИК.
Вінниця.

Розійшлися три дороги

ПАРЛАМЕНТСЬКА ХРОНІКА

Ранкове засідання 19 червня

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Після цього про причини блокування роботи Верховної Ради повідомив лідер фракції БЮТ Іван Кириленко. Він наголосив, що бютівці блокуватимуть трибуну та президію парламенту, оскільки не збираються продовжувати фарс, коли голосування просто не відбувається. Водночас І. Кириленко зазначив, що фракція БЮТ погодиться припинити блокування, якщо буде досягнуто чітких домовленостей про повернення до голосування за законопроекти, які передбачають скасування депутатської недоторканності та всіх депутатських пільг і запровадження імперативного мандата, щоб у майбутньому унеможливити політичну корупцію. «Зважаючи на те, що наші опоненти готуються до дострокових виборів, а про це було чітко сказано на погоджувальній раді, ми розблокуємо трибуну, коли будемо голосувати за те, що обіцяли виборцям: скасування депутатської недоторканності, пільг депутатів, які є в законопроекті Герман і нашому законопроекті, за імперативний мандат. За таких умов ми розблокуємо», — сказав І. Кириленко.

При цьому він наголосив, що фракція БЮТ готова блокувати роботу парламенту протягом 30 днів, після чого Верховна Рада має бути розпущена. Щоправда, І. Кириленко зауважив, що БЮТ дострокових виборів не ініціюватиме, але він їх і не боїться. Стосовно можливого перереформування коаліції, то, за його словами, БЮТ «привітає утворення нової коаліції, але фракція в неї не піде».

Представник фракції Партії регіонів Олександр Єфремов припустив, що БЮТ удався до блокування, бо боїться, що у Верховній Раді може бути сформовано нову ко-

Фото Сергія КОВАЛЬЧУКА.

аліцію. «У них виникає побоювання, що скільки в них уже немає більшості, то інші депутати можуть об'єднатися в іншу конфігурацію та прийняти законопроекти, які сьогодні їх не влаштовують», — зазначив представник регіоналів. Отож «представники коаліції не знайшли нічого кращого, ніж за допомогою БЮТ заблокувати роботу парламенту», — сказав О. Єфремов, додавши, що таким чином усі сторони визнали: коаліції сьогодні не існує, а різниця в позиціях полягає лише в тому, що кожна сторона вимагає різних форм юридичного підтвер-

дження, зокрема рішення Конституційного Суду.

Лідер блоку свого імені Володимир Литвин вважає доцільним провести спільне, за участі Президента та Прем'єр-міністра, засідання Верховної Ради, під час якого, не чекаючи рішення Конституційного Суду, дати чітку відповідь на запитання, чи існує сьогодні коаліція.

На початку засідання головуєчий привітав із днем народження народних депутатів Микола Баграєв та Павла Бурлакова.

Сергій ЛАВРЕНЮК.

Митниця працюватиме за новими правилами

У КОМІТЕТАХ ВЕРХОВНОЇ РАДИ

В Одесі відбулося виїзне засідання Комітету Верховної Ради з питань податкової та митної політики. Основна тема, яку обговорювали народні депутати і керівництво Держмитслужби України, — новий Митний кодекс.

Необхідність розробки для України нових митних правил зумовлена насамперед тим, що наша країна вступила до СОТ. Друга причина — необхідність приведення існуючих митних правил у відповідність з Кіотською та Стамбульською міжнародними конвенціями про спрощення і гармонізацію митних процедур, а також з метою імплементації в українському законодавстві стандартів безпеки Всесвітньої митної організації.

У виїзному засіданні брали участь голови комітетів Верховної Ради з питань податкової і митної політики Сергій Терьохін, з питань бюджету Микола Деркач, з питань економічної політики Олександр Ткаченко, а також голова Державної митної служби України Валерій Хорошковський.

— Державна митна служба не може розвиватися в тих рамках, що були встановлені на початку 90-х років, — заявив Сергій Терьохін. — Ми повинні адаптувати внутрішні адміністративні процедури на кордоні до світових стандартів, особливо напередодні

створення зони вільної торгівлі з Євросоюзом.

Усі ці зміни внесені в проект нової редакції Митного кодексу. Планується створити міжвідомчу робочу групу під керівництвом представника комітету Верховної Ради і ДМСУ для того, щоб до осені нинішнього року підготувати новий варіант Митного кодексу, а з 2009 року Україна працювала б за новим Митним кодексом.

У новому Митному кодексі, зокрема, планується переглянути наявну систему митних режимів, активне впровадження електронної форми декларування, створення системи керування ризиками, значно розширити митні режими, особливо в транзитній сфері.

На виїзному засіданні парламентського комітету йшлося про транзитний режим (умова, відповідно до якої морський перевізник може вивантажити із судна вантаж). Тут думки народних депутатів і митників практично збіглися. За словами Сергія Терьохіна, введення транзитного режиму, приміром, і в Україні, і Росії. Наша сусідка могла б використовувати порти Чорного моря для своїх вантажів — для експорту й імпорту.

Новинка проекту Митного кодексу — це створення інституту так званих уповноважених економічних операторів, тобто суб'єктів

зовнішньоекономічної діяльності, що здійснюють експортно-імпорتنі операції з мінімальною участю митних служб. До речі, цей пункт викликав дискусію між народними депутатами і керівництвом ДМСУ.

Валерій Хорошковський говорив про необхідність створення департаменту митних посередників, які обробляли б весь масив попередньої інформації, щоб у подальшому надавати якісний сервіс суб'єктам зовнішньоекономічної діяльності.

Сергій Терьохін висловив іншу точку зору: «В Іллічівському і Одеському морських торговельних портах замість «єдиного вікна» ми побачили «єдиний офіс», у якому

розташовується близько восьми різних служб. Виходить, що ідеологія «єдиного вікна» не працює — представник суб'єкта зовнішньоекономічної діяльності контактує з кожним зі співробітників контролюючих органів. Водночас у багатьох країнах Європи документи на вантажі приймає не митник, а спеціальний уповноважений».

Новий Митний кодекс, підкреслили учасники виїзного засідання, ще буде обговорюватися. Головне, щоб він працював на економіку держави і на її зовнішньоекономічну діяльність.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.

Одеса.

Депутати відреагували на сигнал про знущання над ув'язненими

У Комітет Верховної Ради з питань прав людини, національних меншин і міжнародних відносин надійшла інформація про побиття третього червня ув'язнених у виправній колонії №20 міста Вільнянська Запорізької області нібито за наказом начальника колонії, внаслідок чого засуджені на знак протесту перерізали собі вени.

Група народних депутатів, членів комітету, і представники Омбудсмена виїхали в колонію для перевірки цієї інформації. Голова комітету Ігор Шаров у телеграмі голові Держдепартаменту з питань виконання покарань Василю Кощинцю звернув увагу на те, що факти побиття ув'язнених спецпідрозділами внутрішніх військ у виправних закладах мали місце і раніше. Зокрема, зазначив І. Шаров, великий резонанс серед правозахисників викликали події в Харківському слідчому ізоляторі №27, Львівській виправній колонії №30, де ув'язнені також на знак протесту проти дій адміністрації завдали собі тілесних ушкоджень.

Прокурор Закарпатської області призначив службову перевірку за публікаціями в ЗМІ

13 червня міський голова обласного центру Сергій Ратушняк заявив, що заступник прокурора міста Ужгорода Андрій Малинич вимагає від нього хабара у розмірі 500 тисяч доларів за припинення цькування міської ради. Інформацію про це з посиланням на сайт www. rada. uzhgorod. ua помістили 14 червня незалежна громадсько-політична газета «Трибуна», що виходить в Ужгороді, та газета міської ради і міськвиконком «Ужгород».

«Після того, як у судах ганебно луснули сфабриковані кримінальні справи, Малинич вирішив з користю для себе вийти з цієї ситуації і зажадав відкупного, — йдеться в інформаційній замітці. — Проте злочинний парочці Стратюка та

Малинича не вдається заробити на Ратушнякові. Незважаючи на те, що міська рада вже завадена псевдопротестами, листами-погрозами та «вкрай важливими» дорученнями, блокувати її роботу нікому не вдається. Шантажу Сергій Ратушняк не потерпить, тому звернувся із заявою до Генерального прокурора України з вимогою терміново розслідувати діяльність заступника прокурора-мільйонера Малинича та його шефа Стратюка!» («Трибуна, 14 червня ц. р.).

Як повідомила 18 червня прес-секретар прокуратури області Вікторія Попович, прокурор області Юрій Бенца призначив службову перевірку за матеріалами публікацій у ЗМІ та рапортами прокурора міста Ужгорода Олексан-

дра Стратюка і його заступника Андрія Малинича для встановлення осіб, які розповсюдили інформацію про вимагання хабара від міського голови Сергія Ратушняка. Прокурор Ужгорода у своєму рапорті наголошує, що в згаданих інформаціях «допускаються образливі вислови на кшталт «злочинна парочка Стратюк-Малинич», які порочать мою та А. Малинича честь, гідність та ділову репутацію, підривають престиж та авторитет органів прокуратури», і просить провести службову перевірку для встановлення осіб, які розповсюдили інформацію про вчинення злочину — вимагання хабара.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород.

Вічні цінності — здоров'я дітей

Із виступу народного депутата України **Шершуна Миколи Харитоновича**, фракція «Блок Литвина», 18 червня 2008 р.

Шановний пане Голово! Шановні колеги! На тлі політичних суперечок, інтриг, скандалів особливого значення набувають вічні цінності — здоров'я наших людей, і передусім дітей! У нас ще свіжі в пам'яті події, пов'язані зі спробами розчленування спеціалізованої дитячої лікарні «ОХМАТДИТ», цього цілісного лікувального комплексу, намаганнями відчужити приміщення та земельну ділянку, які належать лікарні. Лише завдяки втручання Верховної Ради України, яка 2005 року ухвалила відповідну постанову, вдалося зберегти існування цього лікувального закладу. 30 травня 2008 року Президент України підписав Указ «Про надання Українській дитячій спеціалізованій лікарні «Охматдит» статусу Національної», яким заклад перейменовано в Національну дитячу спеціалізовану лікарню «Охматдит».

Здавалося б, після таких рішень припиняться будь-які посягання на такий авторитетний медичний заклад. Однак багатостраждальна лікарня, її працівники і, головне, її пацієнти — наші діти — реально можуть знову зіткнутися з новою загрозою. Є достовірна інформація, що нещодавно Прем'єр-міністру України було внесено пропозицію об'єднати «Охматдит» з Інститутом педіатрії, акушерства та гінекології, який підпорядковується Академії медичних наук України.

Головним аргументом на користь такої пропозиції є те, що це нібито відповідає Європейській стратегії «Здоров'я та розвиток дітей та підлітків», де Україну визначено як пілотний регіон для впровадження цієї стратегії серед країн Європейського регіону. Невже ми хочемо зробити ще одну фатальну помилку, як це було з вакцинацією, де Україна також була полігоном для випробувань? За цей експеримент, як відомо, одна дитина заплатила життям, а ще понад 200 дітей потрапили до лікарень. На наше глибоке переконання, об'єднання цих двох закладів категорично не можна проводити ще й з таких підстав. По-перше, концентрація матеріально-технічних, кадрових та фінансових ресурсів в одному закладі, а точніше — «в одних руках», створить умови для чергової корупційної схеми у державі й покладе край раціональному використанню державних коштів в галузі медицини. По-друге, механічне злиття двох закладів призведе до скорочення медичного персоналу,

звільнення фахівців, які мають безцінний досвід надання дітям висококваліфікованої та спеціалізованої медичної допомоги. Адже «Охматдит» — це цілодобова допомога дітям, значна частина яких потрапляє туди на каретах швидкої допомоги. Через цю лікарню, що має 28 спеціалізацій, пройшли хворі діти з усіх радіаційно забруднених територій України, за станом здоров'я яких лікарі продовжують багаторічні спостереження. Спеціалізована лікарня «Охматдит» сьогодні без перебільшення є еталоном надання лікувально-профілактичної допомоги. І це за того, що лікарня фінансується лише на 50 відсотків. Наш обов'язок зробити все для збереження цього унікального багатопрофільного діагностично-лікувального медичного закладу, який має не лише загальнодержавне, а й міжнародне визнання. Тож прошу вважати мій виступ офіційним запитом до Прем'єр-міністра України Ю. Тимошенко з метою збереження унікального медичного закладу «Охматдит». Дякую!

САМОВРЯДУВАННЯ

Наблизити послуги до людей

Новоазовська районна рада (Донецька область) та громадські організації району підписали договір про реалізацію проекту комплексного розвитку місцевого самоврядування. Раніше було оголошено конкурс проєктів, участь у якому взяли не лише місцеві, а й обласні об'єднання громадян. «Головна мета реформування — зробити все для того, щоб життя рядового члена громади стало кращим і щоб людям не доводилося за 30—40 кілометрів їздити по довідки, — заявив голова обласної ради Анатолій Близнюк. — Ми повинні вибудувати все так, щоб максимально поліпшити якість послуг для людей. Кожен член громади повинен діяти не за принципом «мені так вигідно», а за принципом «так вигідно всім, а отже, і мені в тому числі».

Керівник обласної ради пообіцяв посприяти району у будівництві полігона для твердих побутових відходів та знайти кошти для будівництва шляхів.

Ліна КУЩ.

ОФІЦІЙНО

Закон України

Про ратифікацію Договору між Урядом України та Європейським банком реконструкції та розвитку про співробітництво та діяльність Постійного представництва ЄБРР в Україні

Верховна Рада України постановляє:

Договір між Урядом України та Європейським банком реконструкції та розвитку про співробітництво та діяльність Постійного представництва ЄБРР в Україні, підписаний 12 червня 2007 року в м. Лондоні, ратифікувати.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 4 червня 2008 року. № 319-VI.

Закон України

Про ратифікацію Угоди між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства Швеція про загальні умови технічного та фінансового співробітництва

Верховна Рада України постановляє:

Угоду між Кабінетом Міністрів України та Урядом Королівства Швеція про загальні умови технічного та фінансового співробітництва, підписану 29 серпня 2007 року в м. Києві, ратифікувати.

Президент України В. ЮЩЕНКО.

м. Київ, 4 червня 2008 року. № 320-VI.

Асоціація народних депутатів України з глибоким сумом сприйняла звістку про смерть після тривалої хвороби, 18 червня 2008 року, **ЯРОШИНСЬКОГО Богдана Харитоновича**, народного депутата 2-го скликання. У політичному, громадському житті він був активним учасником законотворчого та політичного процесу. Богдан Харитонович Ярошинський назавжди залишиться у нашій пам'яті гранично порядною і самовідданою людиною, активним громадянином нашої держави. Найщиріші співчуття сім'ї та близьким покійного.

ВІТАННЯ!

Творчому колективу агенції УНІАН з нагоди 15-річчя з дня заснування

УНІАН — 15 років! Ви — майже ровесники незалежності України. Повз вікна вашого агентства пройшло стільки маніфестацій, мітингів, акцій та демонстрацій, що ви самі стали частиною історії нашої незалежної України. Можливо, навіть більше — атрибуту свободи слова в Україні. Бо які б не були важкі часи в державі, двері УНІАН були завжди відчинені для всіх...

Ви володієте найціннішим: повним, детальним електронним літописом 15 років української історії. Якщо археологи через тисячу років відшукують жорсткі диски уніанівських комп'ютерів, вони по днях і по годинах запросто відновлять нашу історію. Хоча так не буде, адже УНІАН, можливо, працюватиме і через тисячу років!

Вам — 15. Це — величезний термін для українських медіа. В такі дати, в такі ювілеї не хочеться говорити банальними фраз про побажання успіхів та творчої наснаги. Я просто радію за вас, за те, що ви є, за те, що вам удалося створити свій неповторний стиль, який не сплутаєш ні з чим.

Знайте, що за це усіх вас я люблю!

Прем'єр-міністр України Юлія ТИМОШЕНКО. 18 червня 2008 р.

Народні депутати України — члени Комітету з питань Регламенту, депутатської етики та забезпечення діяльності Верховної Ради України, а також працівники секретаріату комітету щиро вітають із 60-річчям з дня народження народного депутата України 2-го та 3-го скликань, завідувача секретаріату комітету **Снігача Андрія Прокоповича**.

Шановний Андрію Прокоповичу!

Завдяки Вашому таланту організатора, високій культурі, ерудиції та людяності Ви користуєтесь заслуженою повагою серед народних депутатів України, керівництва Верховної Ради, її апарату, працівників секретаріату комітету.

Бажаємо Вам міцного здоров'я, подальших успіхів та наснаги у Вашій багатогранній діяльності, добробуту і родинного щастя ще на багато-багато літ.

З повагою — члени комітету та працівники його секретаріату.

605 399 785 542" data-label="Image">

Інфляцію можна подолати комплексними діями

Голова Дніпропетровської ОДА Віктор Бондар на прес-конференції заявив, що загальмувати інфляцію можна лише комплексними діями на загальнодержавному рівні. Нині необхідно розробити нові бюджетні стосунки в економіці держави й планомірно працювати над їх реалізацією, щоб припинити зростання інфляції. А звинувачення голів облдержадміністрацій — це чергова спроба відвернути увагу суспільства від гострих проблем, що склалися на загальнодержавному рівні.

«Наша область із початку 2008 року утримувала найнижчі ціни на продовольчі товари та нафту, — наголосив пан Бондар. — Однак коли ціни в регіоні зрівнялися із загальноукраїнськими, нас звинуватили в зростанні». За даними Державної інспекції з контролю за цінами, на кінець травня — початок червня в області нижчими за середні по Україні залишаються ціни на ковбаси варені — 12,94, борошно вищого сорту — 2,88, крупу гречану — 5,26, крупу манну — 3,24, хліб із борошна 1 гатунку — 2,87, олію — 11,03, сало — 15,07, цукор — 3,62 грн. за кілограм. Ціни на нафтопродукти в останню декаду травня суттєво знизилися. Так, на бензин А-76 — до 5,48, бензин А-95 — до 6,14, дизпаливо — до 6,41 грн./л.

Голова ОДА переконаний, що слід не шукати винних, а розробляти системний комплекс антиінфляційних заходів.

Михайло СКОРИК. Дніпропетровська область.

Вимагають проведення позачергового засідання парламенту

У ДЕПУТАТСЬКИХ ФРАКЦІЯХ

Фракція Партії регіонів вимагає звіту уряду щодо ситуації у державі на позачерговому засіданні парламенту за участю Президента України та представників усіх гілок влади. Про це заявив на засіданні «опозиційного уряду» лідер Партії регіонів Віктор Янукович. «Це засідання повинно бути надзвичайне», — сказав він.

Партія регіонів пропонуватиме провести позачергове засідання парламенту наступного тижня — у вівторок чи середу, після того, як буде зібрано 150 підписів народних депутатів. Після заслухання звіту уряду Партія регіонів, за словами її лідера, порушуватиме питання про продовження роботи Верховної Ради принаймні до 20 липня і ухвалення у першочерговому порядку законів, спрямованих на подолання інфляції у країні, змін до держбюджету-2008 і заходів щодо захисту вітчизняних товаровиробників в умовах адаптації до СОТ. В. Янукович також заявив, що якщо Голова Верховної Ради не здатен організувати роботу парламенту, то необхідно обрати тимчасову президію Верховної Ради й продовжити роботу над прийняттям необхідних законодавчих актів. «Ми не хочемо забігати наперед і казати передчасно, чим це закінчиться, — зазначив В. Янукович. — Але сьогодні зрозуміло, що влада не здатна працювати, не існує коаліції і уряд відчуває себе як тимчасовий. У таких умовах держава не може жити, треба всім зібратися у парламенті й вирішити, що робити далі». Лідер регіоналів також наголосив, що за півроку у Верховній Раді не було жодного звіту уряду, а державні програми загальмовано — зокрема, не фінансуються програми з АПК, житлово-комунального господарства. До того ж, зазначив політик, у жодній країні не було такого, щоб коаліція блокувала парламентську трибуну й гальмувала роботу парламенту. Водночас Віктор Янукович запевнив, що його політична сила готова у таких умовах підтримати будь-які рішення, спрямовані на покращення ситуації у державі.

Юліана ШЕВЧУК.

Посол Японії в Україні Муцуо Мабучі передав Бориспільській центральній районній лікарні машину «швидкої допомоги», апарат ультразвукової діагностики та інше медичне обладнання (*Укрінформ*)

Об'єми переробки нафти і газового конденсату в Україні у січні–травні знизилися на 30,4 відсотка (*Укрінформ*)

У НОМЕР

► *ХЕРСОНЩИНА*

Області терміново потрібні барани

Влада збирається відродити виробництво тканин на Херсонському бавовняному комбінаті. План відновлення уже кілька років тому розробили вчені технічного університету. Цей проект передбачає перепрофілювання комбінату, аби там виробляли тканини не лише з бавовни, а також з льону та шерсті. Для цього в області збираються активізувати вирощування льону та збільшити поголів'я овець до 20 тисяч голів.

Алла БРУСИЛОВА.

► *ЗАКАРПАТТЯ*

Наркотики спалили на цегельному заводі

На Ужгородському цегельному заводі знищено партію наркотичних речовин, що проходили як речові докази у кримінальних справах, які розслідували слідчі відділу управління СБУ в області протягом 2007–2008 років. Як повідомила прес-служба управління, в котельні заводу спалено 110 грамів амфетаміну, марихуани, гашишу, клоназепаму та 59 ампул з отруйними речовинами «кетамін» і «каліпсоват плюс». Їх працівники Чопської, Ужгородської та Виноградівської митниць вилучили у громадян України та Угорщини під час огляду.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

► *ВОЛИНЬ*

Браконьери осиротили косуленят

Працівники лісової охорони державного підприємства «Цуманський лісгосп» на території Горинського лісництва затримали браконьєра, котрий застрелив трирічну косулю. Як розповіли лісівники, убитя самка лиш нещодавно розродилася, тож косуленята залишилися без маминого молока.

Зловмисником виявився житель села Яківці Ківерцівського району. У чоловіка вилучили дві рушниці. Двом його поплічникам спочатку вдалося втекти, однак їх знайшли, тож покарання уникнути не вдалося.

Начальник відділу обласного управління лісового та мисливського господарства Віталій Жабчук зауважив, що своїми діями браконьєри завдали мисливському фонду шкоди в розмірі восьми тисяч гривень.

Микола ЯКИМЕНКО.

Тестування — це ще не все. Випускники знову засмагають над книжками

ЛІТО-2008

Схоже, цього літа випускникам українських шкіл відпочивати буде ніколи. Незабаром розпочнеться вступна кампанія, і майбутні абітурієнти знову засядуть за книжки. «Окремі вузи хоч і визнають результати незалежного зовнішнього оцінювання, проте вводять додаткові вступні іспити або тести», — каже директор 64-ї столичної школи Оксана Юшко.

— 1350 українських школярів незадоволені результатами тестування й подали апеляції. Чи багато розчарованих серед ваших підопічних?

— Небагато. 99 відсотків наших учнів погодилися з тим, як оцінили рівень їхньої підготовки. Потенційні медалісти одержали свої 11 і 12 балів. Є діти, котрі підвищили свій результат порівняно з оцінками, які їм виставили у школі. Здається, тільки один учень отримав менше 4 балів, але таку саму оцінку він мав і в школі. До речі, невдоволені мали змогу покращити свій результат під час випускних іспитів.

Як на мене, у цьому нововведенні дуже багато позитивних моментів. Завдяки тестам учень має можливість побачити свій результат і порівняти його з оцінкою, яку виставляє його вчитель. Добре, що система тестів вимагає повторення матеріалу за серйозний проміжок часу. Траплялися, щоправда, некоректно сформульовані питання.

— У вашій школі діти поглиблено вивчають іспанську мову. Цікаво, де вони потім продовжують навчання?

— У лінгвістичному університеті, в університеті Шевченка, в університеті Драгоманова, у Національному авіаційному університеті, Академії внутрішніх справ. Чимало наших випускників здобули фах перекладача, закінчили філологічні факультети.

— Чи повертаються вони до школи викладачами?

— На щастя, так. 13 наших вихованців стали моїми колегами — працюють учителями іноземної мови, інших предметів, викладають у початкових класах. У нашій школі є навіть цілі педагогічні династії. Ситуація з кадрами більш-менш стабільна. У нас працюють учителі — відмінники освіти, методисти, багато вчителів вищої категорії. Хоча мушу визнати — зарплата педагога залишається не надто привабливою для фахівця, який знає кілька мов. Ставка вчителя вищої категорії — 1008 гривень.

Тому людина, яка понад усе цінує гроші, у школі надовго не затримується.

— Чим сучасні діти відрізняються від учнів, які сиділи за партами, скажімо, років 10 тому?

— Особисто я викладаю вже 15 років, тому можу робити висновки. Мені цікаво спілкуватися з дітьми, вони дають багато позитиву, багато енергії. Хоча часи змінилися. Сучасні учні більш обізнані у техніці, краще адаптовані до життя, але, на жаль, вони менше читають. Щоб заохотити майбутніх перекладачів чи викладачів, ми намагаємося зробити навчальний процес цікавим, підтримуємо дружні зв'язки з посольствами іспаномовних країн і традиційно запрошуємо їх на шкільні заходи. До речі, на святі останнього дзвоника на адресу наших випускників лунало чимало компліментів. Іноземні гості закликали дітей пройти мовну практику в їхніх країнах. А посол Куби Хуліо Гармендія Пенья подякував школярам за те, що вони поширюють культуру країн, де говорять іспанською.

— Останній дзвоник, на жаль, не завжди збігається з початком відпустки у батьків. Тому молодші школярі під час канікул нерідко змушені на цілий день лишатися вдома самі...

— Саме тому нині до нашого шкільного оздоровчого табору «Соняшник» прийшло удвічі більше дітей, ніж торік. Батьки пересвідчилися: такий відпочинок цікавий і корисний. Протягом робочого дня діти перебувають під наглядом дорослих, отримують повноцінне харчування, яке коштує всього 14 гривень на день. Школярі відвідують різноманітні заходи, організовані на

рівні району і міста, ходять до музеїв, театрів, у зоопарк. Традиційно за рахунок виділених райдержадміністрацією коштів плануються й безплатні екскурсії. До роботи в таборі ми залучаємо соціальну службу для молоді, працівники якої агітують за здоровий спосіб життя.

На знімку: учора — школярі, завтра — студенти.

Ганна ЛУКАНСЬКА.
Фото Арсена СТОЛЯРОВА.

У 85 років отримав звання генерала

Полковник у відставці хмельничанин Іван Бабак змінив свої погони на генеральські саме в такому солідному віці. Уродженець Київщини, він з першого дня війни перебував на фронті. Обороняв Київ, брав участь у жорстоких битвах під Курськом, Нарвою, звільняв Таллінн, ліквідовував Курляндське вороже угруповання. І після війни життя Івана Івановича було тісно пов'язане з армією. Наприкінці 60-х протягом трьох років виконував інтернаціональний обов'язок на Близькому Сході — був радником заступника командира однієї з сирийських дивізій з озброєння. Враховуючи заслуги Івана Бабака перед державою, Президент України своїм указом присвоїв йому військове звання генерал-майора.

Ірина КОЗАК.

Хмельницька область.

ФОТОФАКТ

Під стінами Кабміну відбулася акція протесту, на якій молоді люди вимагали звільнити начальника Державного територіально-галузевого об'єднання «Південно-Західна залізниця» Олексія Кривописина й звинувачували його в корупції.

Фото Андрія НЕСТЕРЕНКА.

Розвиток «Південного» — стратегічно важливе завдання

Оператор магістральних нафтопроводів України компанія «Укртранснафта» вважає розвиток морського нафтового терміналу «Південний», що перебуває в її управлінні, стратегічно важливим завданням, повідомляє РБК-Україна. Особливо з огляду на проект добудування нафтопроводу Одеса—Броди—Плоцьк і диверсифікованості поставок енергоносіїв у Європу. Про це журналістам повідомив голова правління «Укртранснафти» Ігор Кірюшин.

Водночас, коментуючи інформацію, котра з'явилася в деяких ЗМІ, про передачу «Укртранснафті» низки підприємств, він підкреслив, що компанія не зацікавлена в приєднанні Феодосійської нафтобази. За словами голови правління, це питання розглядалося близько року тому, і аналіз показав недоцільність та економічну неефективність її приєднання: «На сьогодні питання приєднання Феодосійської нафтобази є для нас економічно не вигідним і стратегічно нецікавим».

Ані грошей, ані будматеріалів

У Коломиї (Івано-Франківська область) зловмисники оформляли споживчі кредити без відома позичальників. У такий спосіб вони завдали збитків банку, який обслуговував ці кредити, на суму 306 тисяч гривень.

Шахраями виявилися двоє співробітників однієї торгово-фінансової фірми. Вони запрошували людей оформити кредити на придбання будівельних матеріалів. Позичальники надавали необхідні документи, підписували договір і чекали на кредитну лінію. Однак натомість через певний час отримували повідомлення, що фірма виконала свої договірні зобов'язання і нагадує, що потрібно сплачувати рахунки за кредитами. Люди, які не отримали ані будматеріалів, ані грошей, звернулися до міліції. Правоохоронці з'ясували, що шахраї надавали фірмі-кредитору фіктивні рахунки-фактури, які засвідчували, що позичальники буцімто брали в них товар відповідно до дії кредитних договорів. Кошти, які надходили на розрахункові рахунки зловмисників, невдовзі ставали готівковими і розподілялися між усіма учасниками обробки. Як повідомили в ЦІЗ УМВС в області, за матеріалами міліцейської перевірки прокуратура міста порушила кримінальну справу за ознаками складу злочинів, передбачених двома статтями Кримінального кодексу України: розкрадання в особливо великих розмірах і службова підробка.

Дарина НАЗАРЧУК.

Місто має стати комфортним для мешканців

У Кам'янці-Подільському одночасно працює понад 180 будівельних майданчиків, що негативно впливає на санітарний стан та зовнішній вигляд міста й викликає нарікання мешканців та гостей. Будувати треба, але з дотриманням усіх вимог, заявляє влада. Щоб будівельники не порушували їх, утворюють спеціальну госпрозрахункову інспекцію, заявив голова Кам'янця-Подільського Анатолій Нестерук. Вона наглядатиме і за перекопами вулиць та тротуарів у міськраді.

Віра ШПИЛЬОВА.

У Криму стартували жнива

Сьогодні на півострові розпочато збирання ранніх зернових культур. Передбачається, що їхній валовий збір цьогоріч сягне не менш як 1,3 мільйона тонн. Фахівці вважають, що для внутрішнього споживання Криму достатньо менш як 40 відсотків майбутнього врожаю. Решту доведеться реалізовувати в умовах жорсткої конкуренції та демпінгової боротьби зернотрейдерів. Уже сьогодні вони заявляють, що на українському ринку будуть надто значні обсяги незатребуваного зерна, отже, ціна на нього дуже знизиться. Пшеницю третього класу пропонують продавати по 1200 гривень за тонну, ячмінь — по 850—900 гривень. Торік таку ціну давали за фураж, а не за високоякісну продовольчу пшеницю.

Віктор ХОМЕНКО.

Невезіння чи закономірність?

В Євросоюзі знову криза. Ірландія — єдина країна-член ЄС, яка проводила процедуру ратифікації Лісабонського договору через референдум, висловила проти цього документа. Яким тепер буде майбутнє Європейського Союзу, спрогнозувати складно, бо саме цей договір визначав подальший розвиток ЄС.

Точніше, це вже була друга спроба спільно ухвалити документ, який би продовжив інтеграцію європейського континенту і фактично перетворював ЄС у наддержаву. Перша провалилася 2005 року, коли Франція і Нідерланди на референдумах відхилили проект Європейської Конституції. Пам'ятаючи про долю проекту Конституції, цей документ назвали «Договором про реформи» і вирішили, що більшість держав-чле-

нів ратифікуватимуть його не через референдуми, а через парламенти. Ірландія була винятком з цього правила, і, образно кажучи, стала ложкою дьогтю в європейській бочці меду.

Як тепер розвиватиметься ЄС — невідомо. Саме це питання обговорюють нині європейські лідери, які з'їхалися до Брюсселя на саміт, що почався вчора.

Водночас експерти і раніше зазначали, що Лісабонський договір містить дуже багато суперечностей. Через те, що його текст став результатом багатьох компромісів, з цього договору зникли гімн і прапор майбутньої європейської держави, а також посада загальноєвропейського міністра закордонних справ. Але залишився пост президента ЄС — його обиратимуть Рада ЄС і Євро-

парламент на два з половиною роки. Змінено і чинну нині систему одноголосного прийняття рішень. З урахуванням масштабного розширення ЄС введено принцип їх прийняття «подвійною більшістю»: рішення буде прийнято, якщо його підтримали не менш як 55 відсотків країн — членів ЄС, у яких проживає не менш як 65 відсотків населення Євросоюзу. Можливо, результати ірландського референдуму підштовхнуть європейців до перегляду цього документа?

Але наших громадян більше цікавить те, як вплинуть нинішні процеси в Євросоюзі на відносини з Україною. Зрозуміло, що складнощі у прийнятті Лісабонського договору означають, що ЄС ще довгий час не матиме чіткої політики розширення. Тобто питання

про те, коли ми станемо членами європейського співтовариства залишатиметься риторичним не лише через те, що наша країна не готова до вступу, а й через те, що Євросоюз не знає, чи прийматиме нових членів.

Що нині для нас справді важливо — це переговори про підписання Нової посиленої угоди. «Голос України» не раз писав про цей складний і, на жаль, недостатньо відкритий процес. У коментарі для нашої газети менеджер європейських проектів організації «Інтерньюс-Україна» Володимир Єрмоленко заявив: «Найважливіше для України — це переговори, що ведуть за Новою посиленою угодою. А Лісабонський договір характерний насамперед тим, що робить чіткішою систему голосування в ЄС і консолідує зовнішню політику». Не виключено, що перші результати переговорів з цієї угоди буде оприлюднено на саміті Україна—ЄС, який відбудеться у вересні в Києві.

Тетяна ПАСОВА.

Податківець приховав фінансові афери

Бюджет недоотримав 867 тисяч гривень податків через зловживання службовим становищем працівником Державної податкової інспекції у Рівненському районі, повідомляє прес-служба прокуратури області. Адже податківець під час проведення документальної перевірки суб'єкта господарювання зумисно, в інтересах третіх осіб порушив подат-

кове законодавство — приховав сумнівні фінансові операції підприємства. За цим фактом порушено кримінальну справу за ознаками злочину, передбаченого ч. 2 статті 364 Кримінального кодексу України (зловживання службовим становищем всупереч інтересам служби, що спричинило тяжкі наслідки).

Олександра ЮРКОВА.

«В Тимошенко я, насамперед, бачу жінку, а не політика»

Луганський скульптор Микола Шматько презентував дві свої нові роботи: мармурову фігуру «Українська Аврора» (на знімку) і виконану в гіпсі композицію «Явлення Христа апостолам». У майже оголений Аврорі вгадуються риси Юлії Тимошенко, а особи апостолів схожі на наших сучасників.

— В Україні багато гарних жінок, але жодна не має такого національного пафосу, як Юлія Тимошенко, — коментує скульптор. — Для мене вона є уособленням української жінки — сильною, розумною, гарною.

Майже всі мармурові роботи скульптора, а їх у приватній галереї «Шматько і сини» уже близько 100, — оголені фігури. Аврора також майже оголена. Таке сміливе, несподіване, навіть хуліганське рішення — виліпити Прем'єр-міністра України в такому вигляді Микола Шматько пояснює просто:

— Я не займаюся політикою. Я займаюся мистецтвом, тому в Юлії Тимошенко, насамперед, бачу жінку, а не політика. Хіба може хтось заборонити мені думати про неї інак-

ФОТОФАКТ

Весь нинішній тиждень, по 22 червня, у Будапешті проходить щорічний Дунайський карнавал, у програмі якого — концерти, виступи фольклорних ансамблів, ярмарки й розваги для дітей.

Фото СІНЬХУА (Укрінформ).

«Золоте руно» очистить Дністер

У селі Незвисько Городенківського району розпочалася екологічна акція «Річці Дністер — чисті береги». Її організовує клуб мандрівників «Золоте руно» в рамках проекту «Екотуризм уздовж річки Дністер», що впроваджується за підтримки Посольства Королівства Нідерландів в Україні. Акція має залучити місцеві громади та волонтерів до розв'язання проблеми забруднення Івано-Франківської частини Дністровського каньйону та збору сміття в найпроблемніших місцях. Зокрема, буде встановлено дві зупинки для відпочинку туристів на берегах річки та виготовлено інформаційні матеріали про можливості відпочинку на Дністрі. Під час впровадження проекту, крім цієї акції, плануються навчальні семінари для представників громад з проблем екології, дослідження цієї мальовничої місцини, підготовка рекомендацій органам виконавчої влади щодо розвитку туризму в Дністровському каньйоні.

Вл. інф.

СВІТ КОРОТКО

► ООН

Темпи зростання виробництва коки шокують

Експерти ООН шоковані темпами збільшення «наркотичних» посівних площ у країнах Південної Америки. Болівія, Колумбія і Перу в 2007 році виростили рекордний урожай коки, йдеться в оприлюдненій доповіді департаменту ООН з наркотиків і злочинності. Порівняно з 2006 роком у цих трьох країнах площі під кокою збільшилися на 16 відсотків, до 181,6 тисячі гектарів. Найбільший приріст зафіксовано в Колумбії (27%), де вироблено близько 600 тонн кокаїну. Однак у цілому, сказано в доповіді, зусилля, вживані для боротьби з виробництвом наркотику, дають належний результат, хоч і не допомагають кардинально вирішити проблему.

► ІРАН

Тегеран готовий до переговорів

Іран готовий вести переговори про оновлений «пакет стимулів» шести країн міжнародних посередників з іранської ядерної проблеми. Документ передав керівництву країни верховний представник Євросоюзу з питань зовнішньої та оборонної політики Хав'єр Солана. Глава іранського МЗС Манучехр Моттакі заявив, що «шістка», у свою чергу, повинна серйозно поставитися до пропозицій Тегерана. «Ми їх проінформували про нашу готовність до переговорів. Нині вивчаємо пакет (стимулів), запропонований «шісткою», і через якийсь час Тегеран висловить свою думку».

Нагадаємо, що країни — учасниці переговорного процесу готові надати Іранові технічну та фінансову допомогу в освоєнні мирних ядерних технологій, у тому числі атомні реактори на легкій воді, гарантії надійних поставок ядерного палива і сприяння в утилізації відпрацьованого. Але спершу Тегеран має призупинити збагачення урану на час переговорів.

► КИТАЙ

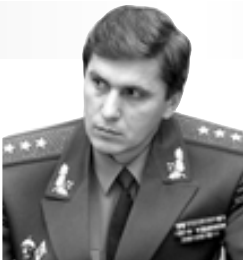
Тисяча заарештованих тибетців пропала безвісти

Правозахисна організація «Міжнародна амністія» опублікувала доповідь, згідно з якою доля більш як тисячі тибетців, затриманих під час акцій протесту проти Китаю, залишається невідомою. Загалом було заарештовано близько 4000 осіб, якусь частину вже випустили, але багато хто ще перебуває під арештом. «Або пред'являть їм звинувачення, і хай їхню справу розгляне справедливий суд, або випустять їх негайно на волю», — каже директор організації з азіатсько-тихоокеанського регіону Сем Заріфі. Правозахисники вказують: надходить інформація про те, що затриманих тибетців б'ють і позбавляють їжі.

Нагадаємо, що мирні виступи почалися в Тибеті 10-го, а заворушення спалахнули 14 березня. Демонстранти підпалювали китайські магазини і закидали поліцію камінням. У ході вуличних сутичок у Лхасі загинуло 18 місцевих жителів і один поліцейський офіцер.

У Харківській області за участю Голови Державної прикордонної служби України Миколи ЛИТВИНА відкрито реконструйований відділ прикордонної служби «Козача Лопань» *(Укрінформ)*

В одному з найменших населених пунктів Прикарпаття — селі Уніж — відбудеться етнофестиваль, під час якого буде створено Центр молодіжного руху та поетичну майстерню Юрія Андруховича *(Укрінформ)*

МОЯ ПОЗИЦІЯ

З Володимирської Лисої гори не видно

Уявімо собі таку гіпотетичну ситуацію: керівництво Російської Федерації ухвалює рішення про приєднання їхньої країни до ПДЧ. Готова побитися об заклад і навіть виставити на кон сімейну реліквію — старовинне видання словника Даля, що ніхто в сусідній державі не зчинить бучу проти «зради національних інтересів на користь агресивної воєнщини». Всенародний референдум, навіть якби скасували нинішню фактичну заборону на проведення таких зайвих для тамтешнього варіанта демократії заходів, був би лише актом схвалення «мудрого рішення батюшки-президента», відомо ж бо, що росіяни абсолютною більшістю завжди підтримують того, хто осідлав престол. Що є однією з різниць між нами і ними, до речі, Алексій II осінив би угоду патріаршим хрестом. Комуністи під омофором Зюганова, по-виступавши для годиться на партзборах і по-колупавши держдумську піч зі скромністю цнотливої відданиці, зрештою погодилися б, що в Альянсі є необмежені можливості для об'єднання пролетаріату, чим вони, мовляв, і займуться в тилу генералів. І навіть Жириновський з'ясує для свого специфічного електорату, що російський чобіт краще омити в Індійському океані у складі натовських військ. Тільки так, скаже, переконаються, що він чистіший за черевики янки.

Про виїзні бригади Кремля, що нині гас-тролюють в Україні під гаслами антиНАТО, в тих умовних обставинах і говорити не хочеться. Припишуть, як миші під віником. Хто ж дасть їм розгорнути хоч один транспарант не тільки на Красній площі, а й на галявині Брянського лісу? Хто заплатить за участь у масовці хоч одного рубля?

А тепер від уявних обставин повертаємось до реальних. Приїзд на початку цього тижня до Києва Генерального секретаря НАТО Яа-па де Хооп Схеффера спричинив не просто протести комуністів, «вітренківців», «русь-коблочників», «істинно православних» та іншої «галузевої» публіки: місяця пікетів перетворилися на палати для особливо неадекватних пацієнтів медичного закладу по вулиці Фрунзе. Бруківка Банкової пам'ятає багато протесних заходів, але, здається, ще ніколи, навіть пам'ятного 9 березня, вона так не скидалася на Лису гору. Бо хіба це не «з'їзд на ступах», коли, для прикладу, в намаганні прорвати міліцейські кордони неподалік секретаріату Президента, де саме відбувалися переговори на найвищому рівні, попи і парафіяни Московського патріархату братаються з комуністами і хрести «обіймаються» з червоними прапорами, наче серп із молотом. Адже не натовці, не американці, не Генеральний секретар Альянсу врешті-решт висаджували в повітря старовинні київські — і не тільки — храми, перетворювали історичні церкви на склади міндобрив, забороняли Біблію і розстрілювали в ГУЛАГах попередників цих не по-християнськи войовничих батюшок. Навіть пам'ять не треба напружувати, щоб пригадати: робили це ще зовсім недавно попередники нинішніх покровителів «канонічної» церкви. А нинішні, як відомо, пишаться «славною минулим». Отцям з хрестами на рясах і мечами в душі не на мітинги б ходити, а закликати своїх політичних партнерів у Лавру — на покаяння. На жаль, поняття «вовків в овечих шкурах» не відійшло в біблійні часи — залишається актуальним...

Переконавшись на власні очі у «різновекторності» ставлення до Альянсу в Україні, що і «є демократією», пан Схеффер визнав, що і в Брюсселі, і в офіційному Києві повинні ще багато «зробити для інформування громадян про НАТО». Абсолютно погоджуючись з цією тезою, все-таки хочеться доповнити: роз'яснення будуть неефективними, якщо не покласти край інформаційній війні. Чим займаються наші спецслужби у вільний від презентацій виставок розсекречених матеріалів (що похвально, але ж СБУ має ширші завдання) час? Чому блоки, що не приховують чужоземної місії уже у своїх назвах, абсолютно вільно проводять у нас антиукраїнську діяльність, чому сновигають територією зухвалі євразійські молодчики на кшталт гітлерюгенду, чому нас засипають імперською риторикою з наших телеканалів? Цих «чому» так багато, що складається враження: трудові книжки багатьох співробітників СБУ зберігаються не на вулиці Володимирській в Києві, а на московській Луб'янці. Бо інакше чим пояснити тотальну і хронічну аморфність до «лисогірських» шабашів в Україні?

Людмила КОХАНЕЦЬ.

З одеського порту вивозять тухле м'ясо

Другу добу з Одеського морського торгового порту тоннами вивозять м'ясо, яке протягом двох з половиною років зберігалось на його території. 84 контейнери з м'ясом, що прибули з Китаю, затримали тоді правоохоронні органи. «Голос України» розповідав про ситуацію. Прокуратура області порушила кримінальну справу стосовно поса-

дових осіб санепідслужби, котрі видали фіктивні сертифікати. Тим часом порт через тривале зберігання, по суті, нічийного м'яса щомісяця зазнавав величезних збитків. На операцію з вивезення м'яса знадобиться декілька днів. Передбачається, що його утилізу-

ють.

В'ячеслав ВОРОНКОВ.
Одеса.

Міліціонерам знадобилося три доби, щоб знайти гвалтівника-бузувіра

В Івано-Франківську затримали 17-річного жителя Ка-луського району, який згвалтував і намагався вбити 16-річну дівчину. Вдосвіта на пішохідній доріжці поблизу річки Бистриця на закривавлене тіло натрапила жінка, котра вийшла прогуляти собачку. З трьома ножовими пораненнями постраждалу доставили до лікарні. Кажуть, якби дівчина не замоталася в целофан, який намацала біля себе, вона б замерзла від втрати крові.

Міліціонерам вистачило трьох діб, аби знайти зловмисника. Як з'ясувалося, пізно ввечері на вулиці до дівчини підійшов незнайомий молодик, приставив ніж і змусив піти з ним. У безлюдному місці за гаражами він згвалтував її, а потім намагався вбити. Однак дівчині пощастило.

За місцем тимчасового проживання бузувіра правоохоронці виявили два мобільних телефони, які того вечора були у потерпілої. Знайдено й ніж, яким нападник завдав їй ударів. Тепер правоохоронці з'ясовують, чи не причетний він до інших злочинів.

Дарина НАЗАРЧУК.

Прикарпаття.

ФОТОФАКТ

У спортивно-патріотичних іграх «Козацькі забави», які провів у Інкерманському лісництві під Севастополем Чорноморський козацький округ Українського реєстрового козацтва, взяло участь більш як 200 людей, у тому числі й отакі юні богатирі.
Фото Володимира ВЕВДЮКА (Укрінформ).

СПОРТ

По драбині на 4-й поверх

Фото Центру пропаганди ГУ МНС України в Донецькій області.

У Донецьку триває чемпіонат України із пожежно-прикладного спорту. У перший день змагань встановлено рекорд сезону у подоланні 100-метрової смуги перешкод. На чемпіонський забіг на лінію старту вийшли: Андрій Ватолін (Черкаська академія пожежної безпеки ім. Героїв Чорнобиля), Олег Бельченко (Одеська область), Іван Рушак (Харківська область) та Анатолій Хаюк (Київська область). Із результатом 15,52 секунди переможцем виявився Андрій Ватолін, який підтвердив своє звання майстра спорту України.

Другий етап змагань для учасників розпочався з підйому по штурмовій драбині у вікно четвертого поверху навчальної вежі. Загалом цього дня на РСК «Олімпійський» 278 спортсменів зробили 132 забіги. За результатами другого етапу змагань перше місце в особистому заліку посів Петро Заїка (Київ), який показав результат 13,6 секунди.

Ліна КУЩ.

А тепер — проти своїх...

Футбол. Євро-2008. Фінальний турнір. Австрія і Швейцарія.

Третій тур. **Група D. 18 червня.**

Росія—Швеція. 2:0. Інсбрук. «Тіволі-Ной». **Арбітр** — Франк де Блекере (Бельгія). **Голи:** Павлюченко, 24, Аршавін, 50.

Греція—Іспанія. 1:2. Зальцбург. «Вальс-Зіценгайм». **Арбітр** — Говард Вебб (Англія). **Голи:** Гарістеас, 42 — де ла Ред, 61, Гуйса, 88.

	В	Н	П	М	О
1. Іспанія	3	0	0	8—3	9
2. Росія	2	0	1	4—4	6
3. Швеція	1	0	2	3—4	3
4. Греція	0	0	3	1—5	0

Як і передбачалося, до Інсбрука прибуло багато більше шведських уболівальників, ніж російських: 65 проти 8—9 тисяч (звичайно, не всі вони потрапили на стадіон). Однак це не завадило росіянам здобути важливу і переконливу перемогу. І тепер завтра в Базелі вони проведуть четвертій фінальний поєдинок проти Нідерландів. І те, що збірну Росії очолює Гус Гіддінк — людина з нідерландським паспортом, надає цій події особливої пікантності.

Сам пан Гіддінк після виходу його команди до наступного етапу європейського чемпіонату висловив задоволення результатом, показаним російськими футболістами в групі, і підкрес-

лив особливе для нього значення наступного поєдинку з Нідерландами:

— Ми дуже задоволені результатом. Але цього недостатньо. У суботу вирішувати мемо дуже непросте завдання. Той матч, як ви здогадуєтесь, буде для мене особливим. Адже я добре знаю і гравців, і тренера команди Нідерландів. Маємо певні проблеми. Насамперед у нас обмаль часу на відновлення, лише два дні. У моєму розпорядженні, на жаль, немає 20 однакових за силою футболістів, тому постійно граємо одним складом. А нідерландці могли дозволити собі завершальну зустріч у групі проти Румунії провести резервним складом. Виходить, що їхня «основа» відпочивала п'ять днів. Утім, я пишаюся своїми підопічними, котрі досягли величезного прогресу за ці декілька днів. Після зустрічі з Іспанією я сказав їм, що вони мають лише два варіанти: продовжити боротися або їхати додому. Вони зробили свій вибір. Боролися і грали від душі. Сьогодні ми дуже намагалися забити перший м'яч якнайшвидше. Єдине, за що може критикувати команду, то це за реалізацію моментів. У нас було багато гарних можливостей, щоб забити ще і зробити рахунок більшим...

Ну а іспанці, котрі посіли в групі D перше місце, у 1/4 фіналу в неділю у Відні поміряються силами зі збіроною Італії.

Віктор БРАНИЦЬКИЙ.

Солоні тривоги Солотвина

НАДЗВИЧАЙНА СИТУАЦІЯ

Це родовище кам'яної солі, окрім іншого, є унікальним за своїми бальнеологічними властивостями не лише в Україні. В гірничих виробках соляних шахт вже сорок років діють знамениті алергологічні лікарні — республіканська та обласна. Щодня тут лікується понад 600 хворих на бронхіальну астму не лише з України, а й із зарубіжжя. До-недавна на цій території були не менш відомі своїми цілющими властивостями соляні озера з лікувальними грязями. Натепер із цілої їх низки залишилося одне, але його доля теж під загрозою. А загроза ця — у поширенні карстових явищ, які розпочалися після катастрофічних повеней 1998 та 2001 років. Вони призвели до підтоплення діючих гірничих виробок, пошкодження гірничошахтного устаткування, ускладнення гірничо-геологічних умов із видобутку солі, активізації карстових процесів. І явища ці тривають. До карстонебезпечної зони селища солекопів потрапляють дві школи, лікарня, мережі централизованого водопостачання та водовідведення, лінія електропередач, ділянка автодороги державного значення Мукачеве—Рогатин. У зоні можливих просідань та деформації земної поверхні розташовано 329 житлових будинків, у яких проживає до 1000 мешканців.

1. Дещо з історії

Видобувати сіль на Солотвинському родовищі розпочали ще в середньовіччі. Перший рудник під назвою Кунігунда (за іменем дочки угорського короля Бели IV) відкрили тут у 1220 році. Спочатку сіль видобували відкритим способом, а з 1778 року розпочалося будівництво шахт. Відтоді тут було збудовано і діяло 9 рудників. За даними головного управління МНС України в Закарпатській області, сім шахт, що суміжні з двома діючими (а такими є шахти №8 та №9, розробка яких розпочалася, відповідно, в 1886 та 1975 роках), відпрацьовано і затоплено, а над ними утворилися солоні озера, що живилися шахтним розсолом. На їх базі було створено комплекс лікувальних і рекреаційних установ.

Особливе значення тут мають вже згадані підземні алергологічні лікарні. Їх існування опинилося під загрозою. Особливу тривогу спричиняє проникнення ґрунтових та інших вод у підземні виробки та діючі шахти. З лютого 2002 року по теперішній час приплив води у шахту №9 збільшився із 60 до 500 кубометрів води щогодини. А кожен кубометр води, допоки він не стане насиченим розчином, розчиняє 300 кілограмів солі. Тож у місцях, куди потрапляє вода, утворюються порожнини. Наприкінці 2004 року аварійним вивалом породи було зруйновано армування вентиляційного стовбура шахти №8 та перекрито стовбур на глибині 76 метрів. Будівлі солефабрики шахти №9, яку було зведено на початку 1970-х років, у зв'язку з довготривалою експлуатацією в надто агресивному середовищі стали непридатними для подальшої експлуатації. Із цих самих причин у січні 2006 року було зруйновано поверхневий комплекс цієї само фабрики, металоконструкцію накопичувальних бункерів пункту завантаження вагонів. Жодній з цих аварій для відновлення об'єктів не було надано будь-якої фінансової підтримки. Покривні породи продовжують провалюватися, а на поверхні утворюються величезні вирви. Останні з них виникли в лютому цього року.

Тоді ж, перебуваючи на Закарпатті з робочим візитом, міністр агрополітики Юрій Мельник дійшов висновку, що для стабілізації роботи державного підприємства «Солотвинський солерудник» потрібно 85,5 мільйона гривень, і запевнив, що впровадження розробленого проекту плану першочергових заходів у 2007—2009 роках дозволить стабілізувати роботу соледобувного підприємства та забезпечить безпечне перебування хворих у підземних відділеннях алергологічних лікарень. Але ніяких практичних зрушень немає. У травні у Львові відбулася науково-технічна нарада стосовно подальшого функціонування ДП «Солотвинський солерудник» за участі представників департаменту харчової промисловості Мінагропрому, Закарпатської обласної і Тячівської районної державних адміністрацій, ДП «Солотвинський солерудник», міністерств охорони здоров'я та природи, науковців. На ній зазначено, що видобуток солі шахтним способом в умовах великих водопріпливів технічно неможливий і економічно недоцільний унаслідок розвитку соляного карсту та небезпеки деформації стовбурів. Відновлення виробництва можливе шляхом відкритої роз-

робки та переробки розсолів. Ліквідація (консервація) солерудника потребує державної програми, її приблизний термін становить 10 років.

Учасники наради взяли до відома, що «на Солотвинському солеруднику склалася надзвичайна ситуація, пов'язана зі значним водопріпливом у шахти №8 і №9, а також соціальною напругою, пов'язаною з боргом із зарплати та за енергоносії». Було внесено пропозиції щодо фінансування першочергових заходів із попередження екологічної катастрофи в поточному році в сумі 15 мільйонів гривень, збільшення фінансування науково-дослідних робіт для розробки вихідних даних до комплексного проекту ліквідації шахт, а також перерахунку запасів та відновлення екологічної рівноваги в зоні впливу солерудника, просити МОЗ вирішити питання комплексу робіт із функціонування підземної лікарні. І про найголовніше: докопатися врешті-решт до того, як і звідки вода потрапляє у шахти, і в який спосіб можна зупинити цей процес. Справді, це як у відомому анекдоті: якщо японці не мають риби, вони виходять у море і ловлять її, коли риби нема у нас — ми збираємося на наради... Тим часом у нормальне підтримання життєздатності солерудника, розпочинаючи з 1993 року, його власником кошти не вкладалися. Мовляв, Солотвино великої погоди у видобутку солі в Україні не робить. Більше того, рік у рік зростала заборгованість з виплати зарплати солекопам.

2. Час діяти

— Ситуація, що склалася на ДП «Солотвинський солерудник», залишається вкрай критичною навіть попри те, що з 2002 року у відповідь на численні звернення Закарпатської обласної ради, — каже її голова Михайло Кічковський, — Кабмін та Мінагрополітики України видали понад шістдесят доручень щодо Солотвинського солерудника. Більшість із них не отримали жодної фінансової підтримки. До слова, Солотвинський со-

Як з'ясувалося в ході обговорення питання, свого часу Міністерством оборони колишнього Союзу на солеруднику було заповнено нафтопродуктами три пустоти-каверни загальним обсягом 44 тисячі кубічних метрів. У якому стані ці нафтопродукти та самі каверни тепер, й досі не встановлено. Витік цих продуктів на поверхню та в річку Тису може обернутися екологічною катастрофою міжнародного рівня.

рудник Асоціації «Укрсіль» Мінагрополітики України як гірничовидобувне підприємство постановою Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року було внесено до переліку тих, які мають стратегічне значення для економіки і безпеки держави та є містоутворюючим підприємством. Тому чергове, сімнадцяте, засідання сесії обласної ради п'ятого скликання ми вирішили провести безпосередньо на

місці, у селищі Солотвині, з порядком денним «Про критичну ситуацію, що склалася на Солотвинському родовищі кам'яної солі та державному підприємстві стратегічного значення «Солотвинський солерудник» і шляхи виходу з неї».

Робота виїзного засідання розпочалася з огляду об'єктів солерудника та прилеглої території, де останнім часом активно прогресує руйнівний процес карстоутворення внаслідок затоплення гірничих виробок на 8-й та 9-й копальнях. Разом з депутатами обласної ради ситуацію вивчали народні депутати України Станіслав Аржевітін та Олександр Кемениш, заступник міністра аграрної політики України Олександр Шевченко, заступник міністра України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Богдан Костенюк, начальник відділу Міністерства охорони здоров'я України Ольга Колякова, журналісти обласних та республіканських ЗМІ. Враження від побаченого гнітюче. Його стисло висловив Станіслав Аржевітін:

— Наче після бомбувань. А численні наукові установи тим часом виносять вердикти, які часто суперечать один одному. Нема ж головного — якими шляхами потрапляє вода в шахту і чи можна, врешті-решт, зупинити цей процес. Коли ні, то як бути надалі?

Після цього в конференц-залі Української алергологічної лікарні відбулося пленарне засідання сесії. Розгорнуто, аналітично й об'єктивно інформацію стосовно критичної ситуації на об'єктах солерудника подали на розгляд депутатів голова Тячівської районної ради Василь Кушілка, солотвинський селищний голова Юрій Ухаль, перший заступник начальника Головного управління агропромислового розвитку облдержадміністрації Степан Ноль, голова постійної комісії обласної ради з питань розвитку продуктивних сил, виробничої інфраструктури, банківської діяльності та інвестицій Василь Літур, головний лікар Української алергологічної лікарні Ярослав Чонка, науковий керівник з роботи, що проводиться на солеруднику, доктор технічних наук, представник УкрНДМІ НАН України Євген Піталенко. Вони також відповіли на запитання депутатів облради Михайла Турянчика, Володимира Піпаша, Андрія Сербайла, Михайла Качура, Олександра Солонтая, Василя Гнатківа та інших. Свої міркування щодо проблеми і шляхів її розв'язання висловили народні депутати України Станіслав Аржевітін, Олександр Кемениш, заступник міністра аграрної політики України Олександр Шевченко, заступник міністра України з питань надзвичайних ситуацій та у справах захисту населення від наслідків Чорнобильської катастрофи Богдан Костенюк, начальник відділу Міністерства охорони здоров'я України Ольга Колякова, депутати обласної ради Іван Качур, Анатолій Колібаба, Іван Гецянин, Василь Швардак.

Як з'ясувалося в ході обговорення питання, свого часу Міністерством оборони колишнього Союзу на солеруднику було заповнено нафтопродуктами три пустоти-каверни загальним обсягом 44 тисячі кубічних метрів. У якому стані ці нафтопродукти та самі каверни тепер, й досі не встановлено. Витік цих продуктів на

поверхню та в річку Тису може обернутися екологічною катастрофою міжнародного рівня.

Оскільки державне підприємство «Солотвинський солерудник» перебуває у відомчому підпорядкування Мінагрополітики України, остаточне вирішення його подальшої долі є безпосередньою компетенцією центральних органів влади, відзначали промовці.

Однак, зважаючи на виключну серйозність ситуації, можливі непередбачувані наслідки та очевидну недостатність здійснених заходів на рівні центральних органів влади, депутати обласної ради вирішили внести це питання на розгляд і своєї наступної позачергової сесії. Усі вони

Особливе значення тут мають уже згадані підземні алергологічні лікарні. Їх існування опинилося під загрозою. Особливу тривогу спричиняє проникнення ґрунтових та інших вод у підземні виробки та діючі шахти.

підтримали пропонований проект рішення щодо визнання ситуації на Солотвинському родовищі кам'яної солі та державному підприємстві «Солотвинський солерудник» **надзвичайною**. Прийнято звернення до Кабінету Міністрів України з проханням негайно розглянути це питання на своєму засіданні, визнати ситуацію надзвичайною на державному рівні, розробити комплексну державну програму «Солотвино», в якій передбачити весь комплекс робіт із приведення території до безпечного стану, відселення мешканців із потенційно небезпечних житлових будинків, безпечної експлуатації автомобільної та залізничної магістралей, енергокомунікацій, вирішення соціальних питань, у тому числі й погашення заборгованості з виплати зарплати гірникам, вирішення подальшої долі Української алергологічної лікарні.

Із нетерпінням чекали результатів сесії не лише солотвинці, а й ті, хто приїхав сюди на лікування сам чи привіз своїх дітей із різних областей України.

— У Солотвино приїжджаю вже вдруге, — сказала киянка Марія Олексіївна. — Кілька років тому була тут із старшим сином, котрий хворів на астматичний бронхіт. Сім'я витратила значні кошти на його лікування, та намарне. А от після курсу спелеотерапії та лікування в Солотвинській алергологічній лікарні він видужав. Тепер привезла сюди й молодшого з такого само недугою. Слава Богу, його здоров'я теж їде на поправку. Таких матерів, як я, тут багато. Від їхнього імені прошу всіх тих, від кого залежить подальша доля цієї унікальної лікарні, зберегти її, хоч би яким коштом для держави це обійшлося б. Бо можна купити все, крім здоров'я...

Як хотілося б, щоб до цих слів дослухалися всі ті, хто декларує: здоров'я людини — то здоров'я країни. Тим більше, що нині лікування в Солотвині потребує 2 мільйони наших співвітчизників.

Іван ГУДЗОВАТИЙ.

Ужгород—Солотвино—Ужгород.

Фото автора.

Громада Львівщини переживає сьогодні

ГАЛИЧИНА: СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНИЙ ОГЛЯД

ПОЧАТОК НА 1-Й СТОР.

Телевізори марки «Електрон» тепер можна знайти хіба що на горищах. Цукерки «Світоч» самі львів'яни купують не завжди, із сумом згадуючи їхню колишню «правдиву» якість, а ЛАЗ працює так непродуктивно, що заборгував своїм навіть малочисельним тепер робітникам зарплату за три місяці... Щоправда, туристів чимало (хоча багато їх не буває ніколи), здебільшого поляки масово шовихідних наводнюють місто, до того ж встигають поєднати приємність перейти музеями із відвідинами численних ресторанів, ціни в яких з європейськими не порівняти.

А от близькість до кордону після приєднання Польщі до Шенгенської зони набула дещо іншої виразності. Кордони для мешканців області, як і інших українців, стали менш доступними через складність отримати візи і черги на митних пунктах пропуску, що лякають кілометражем. Причому, до нас (по бензин, цигарки, архітектурні принади...) можна їхати, до них — зась. Навіть автомобільні смуги на пунктах пропуску і біля кабінок, куди подорожуючий подає паспорт, різні: «для громадян Євросоюзу» і всіх інших, тобто нас...

Однак це, колюче десь у глибині свідомості почуття меншовартості для львів'ян, — ніщо порівняно з вдячністю долі, що розпорядилася саме так, розмістивши регіон поблизу кордону з Євросоюзом, і дедалі більше роблячи Львівщину воротами до нього. До того ж дедалі активніше це поняття пов'язується не лише із територіальним сенсом, а й з інтелектуальним і духовним, визначаючи всю область як головний суспільний євроінтеграційний ресурс України.

Тут не йдеться про швидке приєднання (нам уже неprozоро дали зрозуміти, що це наразі неможливо), йдеться про механізми, які з рішенням проводили в Україні Євро-2012 набувають просто велетенського значення, про життєві стандарти, які маємо, нарешті, визначити, а визначивши, — тягнутися до них. Звичайно, існує Стратегія розвитку Львівщини до 2015 року, розроблена головним управлінням економіки Львівської облдержадміністрації і в якій на регіональному рівні заплановано заходи міжнародного партнерства. Щоправда, вона вида-

Львівська область розташована в західній частині нашої держави, яку традиційно кличуть Галичиною. Її 20 районів межують з п'ятьма областями України та Євросоюзом, а саме — Республікою Польща, протяжність кордону з якою становить майже 280 км.

Площа Львівщини — 21,8 тисячі квадратних кілометрів, або 3,6 відсотка від загальної території України. Станом на 1 травня 2008 року тут проживало 2 555 тисяч осіб, у тому числі 1 545,9 тисячі — міського та 1 009,1 тисячі — сільського населення. За січень—квітень 2008 року абсолютне зменшення кількості жителів області становило 4,8 тисячі, що пояснюється природним скороченням і міграцією населення.

Львівщина має розвинену транспортну мережу. Через її територію проходять міжнародні залізничні лінії до столиць багатьох європейських держав, а також три важливі транспортні коридори: зі Заходу на Схід і з Півночі на Південь. На території області розташовані чотири автомобільних (Краківець, Шегині, Рава-Руська та Смільниця), три залізничних (Рава-Руська, Мостиська і Хирів) та один повітряний пункт перетину кордону — аеропорт «Львів», який після великих дебатов рішенням уряду залишено у власності держави.

ється дещо «романтичною». Дуже складно здійснити такий задум лише на місцевому рівні, без ув'язки із стратегією загальнодержавною. А стратегії загальнодержавної в Україні як не було, так і немає. Без неї ж ворота в Європу (і на кордоні, і в душі) залишаються маленькою хвірткою...

Тож хвіртка чи ворота...

Протоколом шостого засідання україно-польської міжурядової ради з питань співробітництва в червні 2007-го прийнято рішення щодо пріоритетності до 2011 року відкриття нових пунктів пропуску через львівський відрізок україно-польського кордону. Урядовці обох країн розуміли, що лише з відкриттям цих пунктів пропуску ми наблизимось до європейських стандартів (20 кілометрів між пунктами пропуску на відміну від 70 та 100 на сьогодні). Йдеться і про пропускну спроможність, і покращання умов подорожуючих, і спрощення процедури пропуску.

Нині вже 2009 рік наближається, а будівництво нових пунктів пропуску ще не розпочиналося, як немає й офіційних документів, що мають слідувати за протоколом про наміри. Не врятує ситуацію і близьке завершення розбудови митниці у Рава-Руській, на яку Євросоюз виділив 8,3 мільйона доларів. Потреба у нових

пунктах пропуску все одно вимагає засу-кати рукави.

Чому так болюче згадують мешканці області про митницю? Бо вона надто серйозно позначається на їхньому житті. Кожен пункт пропуску передбачає розбудову інфраструктури біля митниці, дорогу до неї, нові робочі місця і, так би мовити, «білямитну діяльність» — з'являються якісь торгові ятки, філії страхових компаній, їздять маршрутки, таксі, що везуть пасажирів до Львова і навколишніх сіл.

Про навколишні села треба згадати окремо. Уявіть ситуацію, коли при виникненні величезної черги біля кордону у вашому селі вздовж дороги вдень і вночі стоять машини. В них сидять живі люди, яким потрібно їсти, відпочивати і, даруйте за подробиці, відвідувати туалет. За відсутності належної інфраструктури можна уявити, на яке пекло перетворюється життя селян.

Звичайно, хтось зараз може нагадати, що ті самі селяни на чергах часом самі заробляють, що звикли жити лише з кордону, намагаючись і самим кілька разів перетинати митницю... Хто бачив, як при цьому принижуються люди, ховаючи у всі доступні місця пачки цигарок та горілку, як тягнуть вони на собі сумки і скільки стоять у чергах під дощем, їм не позаздрить. Люди з більшим задоволенням пішли б працювати на підприємство з гідною зарплатою, та нема таких навкруги підприємств. І цю проблему Львівщині самотужки не вирішити.

сурсів замало, як і грошовитих людей, внутрішніх інвесторів, котрі могли б самотужки інвестувати проекти (це ж вам не схід України, де олігархів удосталь). Тому до роботи форуму у Львові ми залучили банкірів Польщі, потужну страхову компанію, що може подбати про страхування ризиків, і біржу цінних паперів у Варшаві. Тобто три структури, що можуть просувають проекти. Нехай бізнесмени й потенційні інвестори краще придивляться один до одного, а потім уже докладніше розмовляють. Усе, як ви розумієте, починається з особистого знайомства...

Часом такі знайомства затягуються. Вже вісім років точаться розмови про надто дорогий для втілення проект магістралі Краківець—Львів—Броди, для якого потрібно не менше 1 мільярда доларів. Ця тяганина з дорогою вже почала оскому набивати і породжувати зрадливі думки: та зрештою доїдуть до Львова і футболісти, і вболівальники і без доброї дороги... Аж уряд не витримав і «грюкнув кулаком по столі» — дорога має бути побудована, автотраса підходить до самого митного пункту пропуску. Отже, будівельні роботи мають розпочатися у серпні-вересні.

«Попутно» потребує реконструкції чимала кількість інших доріг Львівщини, якими теж можна дістатися кордону. Однак держава досі не виділила ні копійки на підготовку до проведення Євро-2012, — може, на інвесторів надіється? Однак якщо на готелі інвестори знайдуться, то на дороги їх потрібно буде днем з вогнем шукати. І не знайдеш. Бо у всьому світі дороги — державний клопіт.

Фото Володимира ПЕСОЛЯКА (Українформ)

А поки що у Львові взялися за ремонт міжквартальних доріг.

Зміна орієнтирів

Цікаво, що недавно були оприлюднені дані Всесвітнього економічного форуму (ВЕФ), який уперше провів дослідження конкурентоспроможності різних областей України. Вони містять несподівані висновки: серед лідерів опинилися Закарпатська і Львівська області. Високі оцінки західноукраїнських областей на форумі пояснили макроекономічною стабільністю (Львівська область) та ефективністю ринку праці (Закарпаття і Хмельницька область). Закарпаття випереджає за темпами розвитку Туреччину, Хмельницька область — Бразилію, Львівська йде нарівні з Росією.

Бог його знає, як обраховувалася ця конкурентоспроможність, «ім згори», звичайно, видніше. Самодостатньою областю не є. З понад 762 місцевих рад себе можуть утримувати лише Львів та Трускавець. Має область і негативне сальдо ввозу-вивозу товару. За останніми даними, на суму 19,4 мільйона доларів США. У регіон більше завозиться, ніж вивозиться. Щоправда, за останній рік інвестиції в економіку області значно зросли. Показник минулого року дорівнює 300 млн. доларів, що на 50 відсотків більше, ніж за всі попередні роки. Лідером серед інвесторів, звичайно, залишається Польща, на другому місці — Кіпр (хоча це, зрозуміло, не суто кіпрські капіталовкладення), потім ідуть Німеччина, Австрія, Великобританія, Данія, Угорщина.

З огляду на це ніби має економіка Львівщини стрімко зростати, однак ВВП знаходиться на рівні 10 тисяч гривень на одну людину в рік (саме таку цифру нещодавно оприлюднив в. о. голови Львівської ОДА Микола Кміть). Звичайно, цей показник є дуже низьким. І тому кожен чиновник на прохання прокоментувати економічну ситуацію каже: плекаємо надії на краще. В Німеччині вже є кілька потенційних інвесторів, які прагнуть розпочати свою діяльність в Україні і зокрема на Львівщині. Практично всі німецькі підприємства планують розширювати своє виробництво і збільшувати кількість виробників. В області вже працює 135 компаній з німецьким капіталом, на початок цього року німецькі інвестиції становили більш як 71 мільйон доларів. Серед нових проектів: будівництво заводів «Бадер» в Городку, «Комбейс» в Яворові та вже згадуваний «Хенкель» поблизу Миколаєва, в який планується інвестувати до 12 мільйонів і створити близько двох сотень робочих місць.

Звичайно, порівнюючи промислові велети, що працювали на Львівщині за часів Союзу, по 15—18 тисяч працюючих, сьогодні виникають їх дрібненькі діти — виробництва, де працюють здебільшого 50—100, до 300 працівників. І слава Богу, що виникають хоч такі. Бо на решті на Львівщині зрозуміли і почали дедалі голосніше говорити про те, що на одних лише туристах область не виживе. Туризм — річ, звісно, надзвичайно цікава. Є держави, які повністю на це зорієнтовані. Та не вдалося наразі зробити з області туристичну Мекку. Завадило кілька речей, про деякі вирішальні йшлося вище, а саме — незручності, пов'язані з перетином кордону й поганими дорогами.

Можно було, без сумнівів, орієнтуватися на те, що Львів, як місто унікальне, вартує того, щоб сюди приїжджали хоча б мешканці з усієї України, однак і тут не все гаразд, бо височезна платня за готелі не відповідає якості послуг, що надаються. Та й загалом для переважної більшості українців вона є неприйнятно високою. (Справді заможні подорожують в Кани та Баден-Баден — їм там ціни підходять.) Можливо, власники готелів змушені будуть збавити ціни і дбати про якість, коли різко зросте конкуренція — сьогодні земельні ділянки обабіч доріг від кордону та в самому Львові, напередодні Євро-2012, активно перетворюються на будівельні майданчики. Шкода лише, що маленькі готелі ростуть, як на дріжджах, а великі, котрі справді могли б відповідати 5 зіркам, на жаль, ще велика рідкість.

Та все це дрібниці порівняно з висновком, який зробила обласна комісія, що займається розвитком території: область майже втратила місцевість, що цинилася на весь колишній Радянський Союз. Втратила Славське, де системні проекти зреалізувати зараз неможливо, навіть наближено зробити щось подібне на Буковель. Бо земля там роз'єднана, сільська рада продала її дрібненькими клаптиками і будівництво наразі

критичний час

ведеться хаотично — зростають лише відокремлені об'єкти, не прив'язані до єдиного напрямку розвитку території.

Тому депутатський корпус вирішив прийняти регіональні правила розвитку території слідом за правилами державними, що вже існують. І вони справді потрібні, регіональні правила забудови, без яких системно розвивати територію неможливо. В області спробували вплинути й на таку складну ситуацію, як погодження проектної документації — під найцікавіші об'єкти розробляти для інвесторів проектну документацію. Інвестиційні пропозиції виставлятимуть на аукціон, і інвестор, придбавши ділянку з пакетом документів, може розпочинати будівництво буквально завтра.

Вчимося на власних помилках

Серед висновків, які зробили львів'яни, можна назвати розуміння, що не можна бізнес плутати з політикою (хоча рецидиви такої «плутанини» ще ой як поширені), і ставлення до підприємств сільськогосподарського виробництва. Нарешті визнано, що аграрна реформа чимало зашкодила сільському господарству. Аби зрозуміти це, навіть не треба бути спеціалістом галузі, досить виїхати за межі Львова і подивитися на землі, які були колись родючими, — вони стали пасовиськами. Колишні ферми світіть битими вікнами. На наших ринках — картоп-

рами фінансового оздоровлення підприємств сільського господарства, розробленої років три тому. Вона передбачала залежно від фінансово-економічного стану господарств певні дії з боку влади — центральної, місцевої і обласної. І якщо ця програма постановила, що організований сектор сільського господарства до 2009 року повинен мати питому вагу 35 відсотків валового виробництва, то, зважаючи на сьогоднішні показники, ми рухаємося у правильному напрямку...

Наразі в області понад 190 тисяч осіб займаються приватним господарством, тобто мають приватні ділянки, які обробляють, продають вирощену продукцію і з того живуть. Офіційна статистика не завжди визнає, що це по суті — прихована форма безробіття. Ніхто ж не реєструється, мають собі люди два гектари поля — от і вся статистика... І якщо замислитися, за умови нових технологій село не зможе забезпечити усіх цих людей, які працювали колись в колгоспах, роботою. Вихід тут може бути один — задіяти в галузях, не пов'язаних напряму із сільським виробництвом. Це можуть бути якісь обслуговуючі фірми, сфера послуг на селі. Адже потрібно і ремонт побутової техніки, газових установок,

Фото Олексія ВУСА.

Зелений туризм

Розповідаючи про Львівщину, не можна уникнути теми зеленого туризму. Однак і тут Львівщина пасе задніх. За твердженням викладача географічного факультету Львівського університету Юрія Зінька, котрий цією темою займається професійно, сусіди з Івано-Франківщини перестали виїжджати за кордон, відколи почали заробляти на сільському туризмі. Це сталося значною мірою після прийняття Івано-Франківською областю програми розвитку сільського гірського туризму, до речі, що теж хоче зробити Закарпаття. Львівщина ніби програму має, а от затвердити її остаточно депутатський корпус ніяк не наважиться. Тому і статистику маємо сумну. В Івано-Франківській області діє 200 підприємств, які займаються сільським ту-

ризмом, у Закарпатській — 900, а у Львівській — лише 20.

Ці офіційні цифри можна, звичайно, спростувати, і люди, які приїжджають у львівські Карпати з Києва чи сходу України, зроблять це без проблем. Приїжджі можуть легко знайти притулок у численних сільських садибах, де умови проживання непогані — і готують добре, і господарі пропонують різні розваги: коней, різноманітний спортивний інвентар, свої послуги із супроводження і ще багато чого. Однак усе це не зареєстрований бізнес, який державі користі не дає.

На знімку: Турківщина радо зустрічає туристів. Наразі більш як 50 агроосель готові приймати гостей. Особливо багато людей з'їжджається на фестивалі «Бойківські фестини». І тоді вже вишивальниці, гончарі, різьбярі демонструють своє мистецтво, а діти дивляться на них, щоб наслідувати.

Фото Анастасії СИРОТКІНОЇ.

Типово львівське поєднання: шляхетство і панство поряд із буденністю.

ля польська та єгипетська, часник з Китаю...

Коли колгоспи розпадалися, Львівщина чи не найприхильніше ставилася до цього. В часи аграрної реформи на 92 відсотки утворився приватний сектор. (У середньому по Україні цей показник становив 60 відсотків.)

— Наскільки це було небезпечно, спочатку ніхто не думав, — каже заступник голови Львівської ОДА з питань агропромислового комплексу Іван Стефанишин. — Адже приватний сектор неконтрольований у ціноутворенні. Ніхто не рахував рентабельності, ніхто й не рахував витрати. І довелося докласти чималих зусиль, допоки досягли принаймні сьогоднішнього показника: питома вага сільськогосподарських підприємств нині нарешті зросла до 27 відсотків від валового виробництва усієї продукції аграрного сектору, а це 4,3 мільярда за рік. Минулого року було лише 16 відсотків.

Тобто можна відзначити дуже серйозне й активне зростання. Зросли й певні інфраструктурні речі. Збільшилася кількість заготівельних підприємств, м'ясокомбінатів, молокозаводів, комбикормових підприємств... Усе це — наслідки втілення прог-

інвестора на сільську територію стає соціальний пакет, вирішення нагальних проблем громади. Ось сьогодні є величезна в селі проблема — пиятика. Смертність людей до 25 років на Львівщині зросла в 4,5 разу. І захворюваність на туберкульоз зросла у 7 разів... Суть у причинах — передусім у відсутності роботи.

Не упустити шанс

Де ж за офіційною статистикою працюють львів'яни? В області сьогодні 86% — це малі підприємства, де зайнято до 20 людей. 8,33% — середні підприємства, де 20 і більше робочих місць, і лише 5,77% — великі фірми, де 51 і більше працівників. Загалом у Львові 11058 підприємств і 97% з них у приватній власності.

Найбільше малих підприємств — 295 в торгівлі — 5875. У промисловості — 1959, операції з нерухомістю, орендою, інжинірингом та наданням послуг підприємцям здійснює 3825 юридичних осіб, у готельному та ресторанному господарстві — 1099, на транспорті — 956 підприємств.

Сьогодні найбільші вливання йдуть у машинобудівний комплекс, приладобудування, розвиток легкої, харчової промисловості. Куди ще раніше було закладено

ресурс, і це цілком зрозуміло — залишилися знаочі люди, досвід, зв'язки.

Кожен п'ятий працівник на Львівщині сьогодні отримує зарплату понад 2 тис. грн. Найбільше таких працівників було зайнято на підприємствах, які здійснюють додаткові транспортні послуги та допоміжні операції (55,8%), у фінансових установах (52%), в установах державного управління (41,7%). У І кварталі 2008 року середньомісячна номінальна заробітна плата одного працівника, зайнятого в економіці Львівської області, становила 1403,40 грн., що на 39,8% більше порівняно з відповідним періодом минулого року.

Загалом середня заробітна плата на Львівщині на сьогодні становить 1487 гривень. А по Україні офіційна цифра — 1800...

Усе це я попросила прокоментувати людину, без якої сьогодні неможливо уявити львівське бізнес-середовище, — голову Асоціації роботодавців Львівщини Зеновія Бермеса.

— Сьогодні ми є свідками того, що влада каже, як би мало бути, не відштовхуючись від реальної ситуації. А якщо розцінювати, що говорить влада, то ми маємо величезні досягнення: зростає заробітна плата, зменшується заборгованість у зарплаті, збільшується ВВП, зростає кількість суб'єктів бізнесу. Однак ситуація зводиться до того, що ми не хочемо порівняти показники. А порівняємо і стане зрозуміло — у нас практично нічого не змінюється. Збільшення зарплати не дає більшої кількості придбаних для сім'ї товарів. Збільшення кількості суб'єктів підприємницької діяльності не дає ефективності, збільшення працюючих. Інвестиції значною мірою приходять не у сферу, яка в майбутньому дає гроші, а у сферу, яка капіталізує кошти, — у нерухомість, банківську сферу. І не дуже сьогодні йде у сфери виробництва, інноваційних технологій.

Місто Львів (а його показники ілюструють чимало тенденцій, характерних для всієї Галичини) видає те, що могло принести йому постійний прибуток, спокуюсившись на прибуток одномоментний — від продажу. «Мехсклозавод» — один з найяскравіших прикладів, на його території планують побудувати елітний житловий комплекс. Боротьба йде за інші, часом ще існуючі виробництва, щоб «вигурити» їх за межі Львова. Бо боротьба точиться за землю, право щось на ній будувати своє.

Сьогодні, коли ми наголошували на бюджетах розвитку (містам дозволялося продавати землю, майно й отримувати гроші), то мало замислювалися, що майбутнє твориться з самого бізнесу. Територія захищавлює суб'єктів, вони приходять сюди, створюють свій бізнес і допомагають громаді, яка тут живе, бути багатшою. Ось таким є нормальний розклад речей. Завдання ж влади створювати для розвитку

бізнесу умови й отримувати податки. Ні в центральній владі, ні в органах місцевого самоврядування такого бачення немає. Завважає так звана короткочасність місії. Люди приходять, щоб самим собі забезпечити майбутнє, без відповідальності перед нащадками, без патріотизму, про який багато говориться. «Роздирібаними» і піти...

Коли слухаєш Бермеса, розумієш, що можливо, якась доля істини в тому є... А істина стовідсоткова є в словах ректора Українського католицького університету, отця Бориса Гудзяка: «Громада Львівщини переживає критичний час, причому як у негативному, так і в позитивному сенсі. Наше село в печальному стані, наше місто на 40, а то й 80 відсотків — це нова громада, що лише формується, бо її поповнили вихідці з села. Певні традиції знищені, якісь нові традиції — у стані творення та утвердженя. Тому, коли я промовляю слово криза, то прагну використати його первинний сенс — час рішень, час вибору.

Так, на формування львівської громади, що є дуже своєрідною, тисне «авторитет батьків». У 1939-му тут мешкали 25 відсотків українців, третина євреїв, третина поляків і 5 відсотків — представники інших національностей. Євреї пережили Холокост, їх залишилася маленька жменька, поляки пережили операцію «Вісла» і на 90 відсотків виїхали за межі України. Щодесятий українець був вивезений до Сибіру. Натомість маємо десь приблизно 100 тисяч росіян і людей інших національностей, які приїхали сюди по війні. Тобто соціум молодий і пережив він чимало катаклізмів, кровопролиттів, світову війну, тоталітарні репресії... Люди стоять перед вибором — лікувати рани чи йти назустріч коловальним викликам? Я впевнений, що львівська спільнота обирає процеси позитивного творення і будівництво мостів, утвердження нової громади, для якої поняття духовності, свободи слова і поваги один до одного — не є порожнім звуком»...

Так каже священник, а простий чоловік, не розмірковуючи про високі матерії, вірити, що ось-ось розпочнуться в області золоті часи, він молиться за них, просячи від Бога, щоб роботи, нарешті, стало повно. Найцікавіше, що її невдовзі справді має стати повно — для будівельників і людей робочих професій, для бізнесменів, які залучаються до підготовки до чемпіонату і вміють працювати в екстремальних умовах. Узгодження проектів вже майже завершуються і Євро-2012 вимагає вже докласти конкретних зусиль. Для Львівщини це прекрасний шанс піднятися на рівні ноги. Його неможливо упустити.

Ірина ЄГОРОВА.

Смертність людей до 25 років на Львівщині зросла в 4,5 разу

ЗАПИТУЄТЕ —
ВІДПОВІДАЄМО

Коли не
виплачують
«чорнобильську
стипендію»

Я навчаюсь в Чернівецькому національному університеті. До 2008 року отримувала «чорнобильську стипендію» (100 відсотків від звичайної). З січня цього року її не отримую. Який на сьогодні має бути розмір такої стипендії і чому я її не отримую?

Христина ОНОПРИЧУК.

Відповідно до Закону України «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» особам, що підпадають під дію цього закону, надаються додаткові гарантії під час призначення стипендії. Їх розмір та порядок надання затверджено постановою Кабінету Міністрів України «Питання стипендіального забезпечення». Відповідно до пункту 35 цієї постанови зазначеним особам виплачується додаткова соціальна стипендія. Для студентів вищих навчальних закладів III—IV рівнів акредитації її розмір у 2008 році становить 170 гривень. Проте зазначено, що в разі, коли зазначені суми додаткової соціальної стипендії менші, ніж сума стипендії, яка виплачувалась у грудні 2007 року (100 відсотків звичайної на той час), продовжується виплата додаткової соціальної стипендії в сумі, яка виплачувалась у грудні 2007 року.

З приводу невикплати соціальної стипендії потрібно звернутись у відповідне відділення вашого ВНЗ. Можливо, нарахування затримуються і буде здійснено пізніше в повній сумі за попередні періоди.

Також зверніть увагу, що така пільга надається до досягнення дитиною певного віку. Відповідно до статті 31 Закону «Про статус і соціальний захист громадян, які постраждали внаслідок Чорнобильської катастрофи» після досягнення повноліття (в разі одруження або влаштування на роботу в передбачених чинним законодавством випадках до досягнення повноліття — за їх бажанням, відповідно з часу одруження або влаштування на роботу) зазначеним особам надаються пільги та компенсації відповідно до встановлених категорій. Водночас студентам з числа дітей, які до вступу в державні вищі заклади освіти, професійно-технічні заклади освіти, розташовані за межами зони забруднення, мали підстави для отримання четвертої категорії, відом до 23 років надаються пільги у вигляді підвищеної стипендії. Отже, вам необхідно після досягнення повноліття оформити нові документи як повнолітньої особи і подати їх до університету. Якщо ж ви цього не зробили, то й не можете отримувати соціальної стипендії.

Ігор САНДУГЕЙ.

МЕДПУНКТ

Сьогодні поширення захворювань хребта серед дітей в Україні набуває меж епідемії. Згідно з офіційними даними, потерпають від них 30—40 відсотків дітей, а за неофіційними — 60—80! Такий діагноз, як «грижа міжхребцевого диску» у дітей 7—16 років уже не є рідкістю, а частота сколіотичних деформацій зросла в 2,5 разу.

Оздоровчий центр «Гармонія» оглянув учнів 31 класу гімназії № 315. Із 586 обстежених виявлено 326 порушень постави хребта. Половина дітей скаржилися на періодичні головні болі, головокружіння, колючі болі в ділянці серця, деформації стоп, порушення розумової та психічної діяльності, що нерідко призводить до зниження успішності в школі.

Больові прояви з боку хребта проявляються рідко, тому на виявлені порушення переважно не звертають уваги ні батьки, ні вчителі, ні навіть лікарі, обгрунтовуючи це відсутністю ефективних методів лікування. Незважаючи на значну поширеність та сильну варіацію проявів порушень постави та остеохондрозу хребта у дітей шкільного віку, всі ці зміни зворотні й найкраще піддаються корекції саме в дитячому віці.

Тому оздоровчий центр «Гармонія» спільно с директором гімназії № 315 Олександром Бірюком розробив загальношкільну програму: «Здоровий хребет — здорова дитина».

Завдяки новітній методиці лікування ми оздоровлюємо дітей без відриву від навчального процесу. Такі методи успішно використовують в елітних школах Москви, Санкт-Петербурга тощо.

Ми вперше в Україні запровадили такий комплексний підхід, хоча метод «вертеброревітологія» існує понад десять років. Унікальність методики полягає в її безпечності, оскільки подібна до масажу; доказовості, тому що результати лікування оцінюються за фотознімками до та після курсу

У хребті — здоровий дух

лікування; системності — курсове лікування триває 16—24 сеанси з проміжком три-чотири місяці, або тричі на рік.

До курсу оздоровчих процедур входять лікувальна фізкультура в басейні, спеціальний масаж, корекція хребта та фізіотерапевтичні процедури.

Федір ОЛІЙНИК,
кандидат медичних наук.

Київ.

Фото Василя ТКАЧЕНКА.

Як і скільки платити освітянам?

ТЕМА ДЛЯ ДИСКУСІЇ

Надати вчителеві статус держслужбовця! Ця ідея виникає завжди, коли шукають панацею від усіх учительських бід. Примітивно—«жабодавське» уявлення про те, як добре живеться держслужбовцям, у нас трансформується у вимогу зробити ним і вчителя. Утім, я не переконаний, що, мріючи про пенсію чиновника, вчителі захочуть мати і відпустку, і режим роботи, і стиль взаємин (ти начальник — я дурак), як у нього. На мій погляд, такий статус буде кроком до ще більшого закріпачення педагогів.

У нас невтішні справи з виконанням слабо артикульованого, але вкрай актуального для посттоталітарного суспільства завдання «повернення школи народу». Завдання повернути народові школу, яка «переживає епоху страшного розвалу», було сформульовано ще до революційним часописом «Школа і життя». Його автори вбачали головну причину занепаду загальної середньої освіти у «загарбанні школи державою». Ми ж тепер хочемо засунути свою голову в ярмо «держслужби» та прагнемо довести до абсурду «одержавлення» школи.

Працюю на «голу ставку». Згадаймо типові фрази, які чути в шкільних учительських: «працюю на «голу ставку»; «цього року вона нагребла годин ледь не на дві ставки»; «їй гроші не треба, вона взяла лише 12 годин»; «після семи уроків я вже напівмертва»...

рема. Брак коштів часто стає виправданням бездіяльності, адже завжди можна сказати: «Немає грошей», «Як нам платять, так і працюємо»...

Ще дослідження американського вченого Дж. С. Колемана у 1966 році показало, що скільки не плати вчителям і як не поліпшуй матеріально-технічну базу закладу, ефективність його роботи не змінюється.

Подальші дослідження, зокрема Дженкса (1972 рік), підтвердивши висновок Колемана, засвідчили, що є багато дешевих стратегій, які дають змогу поліпшити навчальний процес. Мабуть, немає потреби доводити, що вчительська робота є надзвичайно енерговитратною справою, яка досі не отримує

адекватної матеріальної оцінки. Досить на рівні одного закладу дослідити, скільки справжніх педагогів, особливо чоловіків, залишили роботу через смішні зарплати.

Тож у наших головах має жити думка: підвищення зарплати вчителя на користь усім! Оптимально платити стільки, щоб він думав не про гроші, а про творчу роботу. У різних країнах ця сума різна. Наші вчителі згодні і на середньомісячну зарплату в промисловості, як це, власне, і передбачено законом.

Віктор ГРОМОВИЙ,
голова Координаційної ради Асоціації лідерів освіти України, заслужений учитель України.

Кіровоград.

А ЯК У НИХ?		
Російські регіони прискорено переходять на нову систему оплати праці (НСОП).		
Це пов'язано з неефективністю колишньої системи. Оплата за тарифною сіткою слабо стимулює вчителів.		
За нової системи вони одержують зарплату, яка залежить від кількості учнів у класі, а головне — від якості їхнього навчання.		
Основна цінність НСОП у тім, що вона вигідна для всіх учасників освітнього процесу. Педагоги мають високі зарплати. Школярі (вихованці дитячих садків, учні ПТУ, студенти вузів) одержують більш якісну освіту завдяки конкуренції наставників. Адміністрація самостійно розподіляє кошти, що змінює характер мотивації і колективу, і керівника.		

ОБ'ЯВЛЕННЯ

Додаткова інформація до публікації річної звітності БАТ "Мегабанк" за 2007 рік.				
Примітка 30. Потенційні зобов'язання банку на кінець року			Зобов'язання оперативного лізингу (оренди).	
Примітка 30.1. Потенційні зобов'язання банку на кінець звітного року			Майбутні мінімальні орендні платежі за невідомною орендою за строками:	
			- до одного року - 269 тис. грн;	
			- від одного до п'яти років - 1114 тис. грн;	
			- понад п'ять років - 2067 тис. грн.	
(тис. грн)				
Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Зміни	
1	Гарантії надані	9776	7640	
2	Зобов'язання з кредитування, що надані, з них:	80400	25265	
2.1	Первинний строк погашення - до 1 року	38670	19186	
2.2	Первинний строк погашення - більше 1 року	41730	6079	
3	Акредитиви	4949	4949	
4	Авали	3519	359	
Зобов'язання оперативного лізингу (оренди).				
Майбутні мінімальні орендні платежі за невідомною орендою за строками:				
- до одного року - 204 тис. грн;				
- від одного до п'яти років - 13268 тис. грн;				
- понад п'ять років - 34057 тис. грн.				
Надана застава (складається за даними групи позабалансових рахунків 951)				
(тис. грн)				
№ з/п	Активи, що надані під заставу	Сума		
1.	Майнові права на наданий МБК Договір застави майнових прав №92664Z від 28.12.07 р.	10100		
	Заставодержатель ЗАТ "Сведбанк Інвест", м. Київ			
2.	Майнові права на наданий МБК Договір застави майнових прав № 92673Z від 28.12.07 р.	5050		
	Заставодержатель ЗАТ "Сведбанк Інвест" м. Київ			
3.	Майнові права на наданий МБК	10100		
	Договір застави майнових прав б/н від 28.12.07 р.			
	Заставодержатель БАТ Всеукраїнський Акціонерний Банк, м. Київ	22725		
	Майнові права на наданий МБК Договір застави майнових прав №670/2007 від 27.12.07 р.			
	Заставодержатель ЗАТ "Перший Український міжнародний банк", м. Донецьк	29708		
	Майнові права на наданий МБК Договір застави майнових прав №Z/B-6582 від 27.12.07 р.			
	Заставодержатель БАТ КБ "Надра", м. Київ	7575		
	Майнові права на наданий МБК Договір застави майнових прав №519/12 від 14.12.07 р.			
	Заставодержатель АКІБ "УкрСиббанк" м. Харків	22725		
	Майнові права на наданий МБК Договір застави майнових прав №529/12 від 27.12.07 р.			
	Заставодержатель АКІБ "УкрСиббанк", м. Харків	5050		
	Майнові права на наданий МБК Договір застави майнових прав №ZMP/DP/3292 від 20.12.07 р.			
	Заставодержатель АКБ "Форум" м. Київ	113033		
Примітка 30.2. Потенційні зобов'язання банку на кінець попереднього року				
(тис. грн).				
Рядок	Найменування статті	Звітний рік	Зміни	
1	Гарантії надані	2136	(1952)	
2	Зобов'язання з кредитування, що надані, з них:	55135	33056	
2.1	Первинний строк погашення - до 1 року	19484	6055	
2.2	Первинний строк погашення - більше 1 року	35651	27001	
3	Акредитиви	0	0	
4	Авали	3160	1381	
Зобов'язання оперативного лізингу (оренди).				
Майбутні мінімальні орендні платежі за невідомною орендою за строками:				
- до одного року - 269 тис. грн;				
- від одного до п'яти років - 1114 тис. грн;				
- понад п'ять років - 2067 тис. грн.				
Надана застава (складається за даними групи позабалансових рахунків 951)				
(тис. грн)				
№ з/п	Активи, що надані під заставу	Сума		
1.	Майнові права на наданий міжбанківський кредит Договір застави майнових прав № 8539Д-3 від 21.11.2006 р.	3 535		
	Заставодержатель БАТ КБ "Хрещатик", м. Київ			
2.	Майнові права на наданий міжбанківський кредит Договір застави майнових прав № ZMP/DP/1884 від 27.12.2006	5 986		
	Заставодержатель АКБ "Форум", м. Київ			
3.	Майнові права на наданий міжбанківський кредит Договір застави майнових прав № Z 2006/29-12-04 від 29.12.2006 р.	5 050		
	Заставодержатель ЗАТ "Банк Петрокоммерц-Україна", м. Київ			
4.	Майнові права на наданий міжбанківський кредит Договір застави майнових прав № 72670Z від 29.12.2006	5 050		
	Заставодержатель ЗАТ "ТАС-ІНВЕСТБАНК", м. Київ			
5.	Разом	19 621		
Голова правління			Жукова О. М.	
Головний бухгалтер			Яхіна Т. Р.	
Додаткова інформація підтверджена аудиторською фірмою до публікації річної звітності БАТ "Мегабанк" за 2007 рік.				

Хто і чому розгойдує інфляцію

Чотири місяці я намагався зареєструватися у списках Со-лом'янського відділення Ощадбанку м. Києва (5445/0130) на отримання обі-цяної прем'єром тисячі гри-вень. Заробив та заощадив ра-дянських рублів на кілька пов-нометражних квартир. А чи от-римаю сьогодні оту тисячу, вже знову вдвічі знецінену, те-пер під сумнівом.

Маю достатньо часу для роздумів, якими хочу поділи-тися з читачами. Як риба гние з голови, так і держава розкла-дається із столиці. У Київ з'ї-хались шахраї, котрі, скупову-ючи продукцію на периферії, продають її без усяких ліцензій і прав на вулицях, транспор-тних зупинках і в переходах. Без відповідних трудовитрат і цін на важливі продукти.

Чи хто-небудь задумувався,

чому японці, котрі володіють землею в десятки разів гіршою від української, живуть заможні-ше за українців. Чи не тому, що в ринковій Японії муніципаль-ною владою обмежуються права спекулянтів установлювати рин-кові ціни як їм заманеться, а са-мі японці підпорядковуються найперше совісті і моралі, а не ринковій всюдозволеності?

Чому такі працюючі україн-ці не вирощують достатньо не-обхідних овочів і фруктів для забезпечення потреб усього на-роду? Чому для багатьох україн-ців престижніше виносити ніч-ні горшки з-під хворих грома-дян Європейського Союзу, ніж працювати на своїй прекрасній землі, на свій «працьовитий» народ і рідну державу? За якими логікою, правилами, нормами вся колишня державна (колгос-пна, кооперативна, комісійна)

торгівля раптово стала приват-ною? Що залишилось у торго-вельному світі для конкуренції — основного рушія і регулятора ринкової форми обміну?

Чому ціни на продукцію, виготовлену за простежкою і доступною технологією, пере-вищують ціни сировини у 5 — 10 разів! (Наприклад, ціни усіх сортів печива, або штампова-ної металопродукції).

Чому з усіх ринків Києва та інших міст України зовсім ви-тиснуті виробники продукції (селяни), а ринки передані у власність перекупникам, злоді-ям, спекулянтам, іноземцям, випадковим зайдам?

За що влада нараховує собі таку високу зарплату з оподат-кованих низьких доходів частини працюючих громадян, коли допускає, що більше по-ловини торгового грошового

обігу в державі здійснюється в тіні. Якими мотивами керува-лися законодавці, встановлю-ючи 364 категорії пільг? Хто ж працюватиме в Україні на су-цільно пільговий народ?

Вважаю, що роздуми над кожним отим нескладним за-питанням допоможуть зрозумі-ти, що українська інфляція — це аморальність влади і части-ни суспільства, повна бездіяль-ності органів влади усіх гілок і рівнів (дай Боже, щоб лише колишніх), а точніше, їхнє сприяння її розкручуванню.

Зупинити інфляцію неважко — варто владі лише розпочати розбудову справжньої економі-ки і запровадити жорсткий контроль торгівлі, місцевих ор-ганів влади і власних структур.

О. ШЕВЧУК,
інвалід військової служби,
ветеран праці.

Київ.

РЕЗОНАНС

Занапастили Україну, а тепер філософствують

Гортаю періодичні видання, а з їх сторінок усміхається Леонід Кучма з дружиною — вчать, як жити. Дивлюся телевизор, а там — Леонід Кравчук, також вчить, як жити. Мимоволі виникає за-питання: як же їм не соромно? Загнали свій народ у глухий кут, а тепер філософствують! А ни-нішній Президент Віктор Ющенко хоче продати останнє добро — землю... Та що ж це на нашій українській землі коїться?! Я б з ними, хто розвалив кра-їну, зробив так само, як німці у 1941 році. У нашому селі вони організували у колгоспах збір урожаю. Староста, скористав-шись владою, прихопив собі зерно. А хтось доніс про це ко-менданту. То він підігнав пусту підводу, посадив на неї старосту й заставив кричати: «Я в колгос-пі хліба накрав». І так, з гань-бою, довго возили його по селу. Чому б не скористатися та-кою наукою й не посадити у ма-шину наших горе-керівників, змусивши кричати: «Ми розікра-ли Україну і продаємо землю»...

А. КАШПУРОВСЬКИЙ.
с. Протопопівка
Олександрійського району
Кіровоградської області.

Хочу почути відповіді від Віталія Коржа

У газеті «Голос України» за 15 квітня 2008 року надруковано матеріал Віталія Коржа «Питан-ня НАТО — це питання існу-вання країни», в якому він ос-вітлює наше життя в цій органі-зації. Ви, пане Корж, вірите, що в НАТО ми будемо, як у Бога за дверима, але... Давайте пригада-ємо минуле.

Після війни наша країна була розбитою, фабрики, заводи — в руїнах. Народ власноруч віднов-лював знищене, коровами орали землю, вирощувала хліб. І тільки у 60-х роках з'явилися трактори та комбайни, почали будуватися нові цегляні домівки. Із Західної України до нас приїжджала мо-лодь, яка працювала на цукрово-му заводі. Обіди для них були де-шеві, гуртожиток — безплатний. Після закінчення сезону молодим працівникам виділяли вантажні машини з цукром та зерном, які вони відвозили додому і продава-ли. Це і був заробіток.

Нині все по-іншому. Ніхто до нас не їде, молодь з села тікає, роботи немає. За свої 84 роки я багато чого в житті бачила, про-те такого безладдя, як сьогодні в Україні, не було. Заводи та фаб-рики продають іноземцям. Укра-їнські гроші вкладають в закор-донні банки. Лікарні, школи та вузи, які раніше були безоплат-ні, тепер стають мрією для укра-їнських родин. Адже доходи та витрати — надто різняться між собою. «Прощітає» шахрайство, безробіття, хабарі. Молодь спи-вається, обкрадає кладовища, де можна ще знайти метал та здати його на пляшку оковитої. Пане Корж, такого у наш час не було, бо ми були зайняті роботою, а молодь навчалася. І виходячи з усього цього, хочу запитати: а де навчалися Ви, пане Віталію, та скільки коштувало Ваше навчан-ня? Як проводили вільний час і чи легко було влаштуватися на роботу та жити молоді Вашого покоління? Дуже хочу прочитати відповіді від Вас на ці запитання у «Голосі України».

Любов БЕНДЕБЕРЯ.
Кегичівка
Харківської області.

СВІТЛИМ РЯДОМ

Лікар-рятівник

Як давній шанувальник газети, прошу надрукувати подяку лікареві із золотими руками — Олегу Власюку, який врятував мені життя.

Кілька місяців тому мене почав турбувати живіт, поступово біль став таким, що несила було терпіти. Дочка Оля і син Вадим відправили мене до Охтирської центральної районної лікарні. Хірург, оглянувши, встановив діагноз — гострий апендицит. Термінова операція була важкою і тривала кілька годин, та зав-дяки мистецтву хірурга Олега Власюка і анестезіолога Миколи Кужеля вона відбулася успішно.

А далі був уважний догляд медсестер та санітарок у чистому затишному відділенні хірургії, яке очолює Віктор Бабич.

Мій рятівник О. Власюк — колишній випускник Лугансько-го медінституту, вже має великий досвід роботи, адже лікує більше двох десятиків років. Це надзвичайно добра, чуйна і та-лановита людина. Я працюю охоронцем у товаристві з обмеже-ною відповідальністю «Нафтозахист» і за своє життя врятував від смерті шістьох людей, та Олег Анатолійович повернув до повноцінного життя набагато більше! Тож від імені всіх врято-ваних звертаюся до Міністерства охорони здоров'я України з проханням відзначити тривалу і самовіддану роботу таких лю-дей, як хірург Олег Власюк, державними нагородами. Вони цього заслуговують.

Ілля БАТЮК.

Пологи
Охтирського району
Сумської області.

ФОТО З КОНВЕРТА

Фото Тетяни ПЕТРОВСЬКОЇ. Львів.

Щоб більше читали

Без книжок нині важко уявити життя на землі. А бібліотеки — це ті яскраві маячки у великому океані життя, до яких поспішають читачі, щоб доторкнутися до потаємних гли-бин мистецтва і дістати невідомі перли мудрості. Такими перлами поповнився фонд бібліотеки-філіалу № 2, яка розташована у мальовничому понищі річки Псел на Га-дяччині в старовинному селі Сари.

Під час виборчої кампанії яких лишень обіцянок не дава-ли депутати, більшість з яких тільки й залишилися в пам'яті народній. Але народний депу-тат Микола Кульчинський не

лише обіцяв, а й виконав про-хання своїх виборців. Микола Георгійович зробив значне по-повнення книжкового фонду Сарської бібліотеки-філії № 2 Гадяцької ЦБС.

Понад 60 видань на суму більше тисячі гривень народ-ний депутат подарував кни-гозбірні. Це була спеціально куплена література, а також підібрана, з любов'ю до чи-тача, з домашньої бібліотеки гостя.

Микола Георгійович брав у руки кожну книжку і розпо-відав про неї, як про свою дитину, давав коротенькі ві-домості про авторів, з біль-шістю яких був знайомий. Серед переданої літератури книги видань «Смолоскип», «Дніпро», вибрані твори Бог-дана Лепкого, роман лауреата

Нобелівської премії в галузі літератури Орхана Памука «Сніг», твори сучасних укра-їнських авторів. «Щоб діти більше читали і менше диви-лися телевизор, — наголосив депутат, — я спеціально ку-пував книжки про сучасне життя».

Усі присутні в бібліотеці щиро дякували М. Кульчин-ському за свято, яке він приніс у старовинне козацьке село. Маємо надію, що Микола Ге-оргійович не останній раз заві-тав до нас в гості, сподіваємо-ся на тісну плідну співпрацю.

Віра ТИТАРЕНКО,
завідувачка Сарської бібліотеки.
Гадяцький район
Полтавської області.

Знайшли батька через... 64 роки

Доньки Марка Ільченка, якого в 1943 році призвали на фронт із села Баришівка, що на Житомирщині, знай-шли могили свого батька лише тепер. Його прізвище викарбуване на одній із плит меморіального кладо-вища в місті Дубно. Три сестри, які мешкають у різ-них містах — на Житомир-щині, в Алчевську та Лієпаї, зі своїми сім'ями прибули в Дубно, щоб віддати останню шану своєму батькові (на знімку).

Євген ЦИМБАЛЮК,
Олександра ЮРКОВА.
Рівненська область.
Фото Євгена ЦИМБАЛЮКА.

Однією рукою дають, а другою — забирають

На День Перемоги у Великій Вітчиз-няній війні мені, як пенсіонеру заліз-ничного транспорту, учаснику бойових дій, Жмеринське відділення залізничної дороги надало допомогу в розмірі 100 гривень. З цієї суми вирахували 15 гри-вень ПДВ і залишилося 85.

Ці гроші видали один раз на рік до великого свята і з тих одразу частину забрали. Я це інакше, як узаконений грабунок серед білого дня, назвати не можу. А на думку одразу спадають слова Тараса Шевченка: «Латану свитину з ка-ліки знімають»...

Олександр ЮЗВЕНКО,
інвалід I групи Великої Вітчизняної війни.
Мирне
Баришівського району
Вінницької області.

Нове в тарифах на електроенергію: у генеруючих компаній може не залишитися стимулів для ефективної роботи

Найближчим часом Україну очікує новий виток інфляції. Причина — можливе підвищення тарифів на електроенергію для промислових споживачів. Це станеться, якщо приймуть зміни у правилах розрахунків, що стосуються тарифоутворення в конкурентному секторі електроенергетики. У цей сектор може прийти комуністичний принцип: «Від кожного — за здібністю, кожному — за потребою». На думку фахівців, зміни призведуть до підвищення вартості електроенергії для підприємств. За промислову продукцію, що подорожчала, розплачуватися доведеться споживачам. У ситуації розбирався кореспондент «Голосу України».

Нині у вигрaші той, у кого нижча ціна

За чинними законами, для населення тариф на електроенергію фіксований і встановлюється Національною комісією з регулювання електроенергетики (НКРЕ). А для промислових споживачів тариф динамічний і щомісяця затверджується НКРЕ, залежно від ціни, що сформувалася на ринку. Оптовим ринком електроенергії є ДП «Енергоринок», якому продають електроенергію переважна більшість виробників і в якого енергопостачальні компанії купують електроенергію за оптовою ціною.

Як формується оптова ціна, адже вартість мегават-години, виробленої на атомній, теплової і гідроелектростанції, різна? Вартість «атомного» мегавата встановлює НКРЕ. З початку нинішнього року комісія вже підвищила тариф на цей вид електроенергії приблизно на 35 відсотків. Якщо врахувати, що на АЕС виробляється половина споживаної у країні електроенергії, підвищення тарифів не може не позначитися на загальному зростанні цін. Майже 45 відсотків електроенергії виробляється тепловими електростанціями і теплоелектроцентралями, що представляють так званий конкурентний сектор енергоринок. Це означає, що генеруючі компанії конкурують між собою за право про-

Для промислових споживачів тариф на електроенергію динамічний і щомісяця затверджується НКРЕ, залежно від ціни, що сформувалася на ринку.

давати електроенергію в ДП «Енергоринок».

Розповіді про діючий механізм трохи докладніше. Як стратегічна галузь держави, електроенергетика працює за чітко встановленими правилами. Найбільшими генераторами, що використовують вугілля, є «Східенерго», «Центренерго», «Західенерго», «Дніпроенерго» (у кожній компанії — по три теплоелектростанції), «Донбасенерго» (дві електростанції) та інші. Кожна з компаній подає заявку в ДП «Енергори-

нок», зазначаючи ціну, за якою відпускати електроенергію в цей день, і блоки, які можуть бути включені в роботу. Після включення атомних електростанцій і теплоелектроцентралей настає черга теплових енергоблоків. Існує гарантований мінімум: для нормальної життєдіяльності будь-якої ТЕС на ній обов'язково повинні працювати два блоки. Обсяг електроенергії, якого бракує, отримують за рахунок додаткового включення блоків.

До того ж порядок включення такий: перші в роботу включають енергоблоки, що заявили найнижчу ціну. За ними задіють інші блоки в суворій послідовності: від найнижчої ціни до найвищої. Оплачується поставлена електроенергія виробникам за тарифом останнього включеного в роботу блока. Умовно кажучи, якщо перший включений блок відпустив електроенергію по 16 копійок, а останній — по 20 копійок за кіловат, то всім учасникам конкурентного сектору ринку заплатять по 20 копійок за кіловат. У тому числі, за технологічний мінімум, тобто два обов'язкові працюючі блоки.

— За наявної системи формування тарифів, щоб працювати, треба заявляти меншу ціну: тоді більше шансів увімкнутися, — каже керівник департаменту з роботи з енергоринком ТОВ «Східенерго» Дмитро Малир. — Це стимулює виробників вживати всіх заходів, щоб знизити собівартість електроенергії. Наприклад, купувати дешевше вугілля, оптимізувати виробничі витрати, вкладати кошти в ефективніше обладнання. Якщо в компанії ціна мегавата дешевша, у неї більша ймовірність включитися в роботу.

Зниження виробничих витрат — шлях до здешевлення електроенергії

Показово, що деякі компанії часом ідуть навіть на демпінг, тобто продають

електроенергію нижче собівартості, щоб витримати конкуренцію. Виробники припускають, що кошти, яких бракує, зможуть одержати за рахунок додаткових платежів — плати за маневреність і плати за робочу потужність. Відповідні коефіцієнти встановлюють ДП «Енергоринок» разом із НКРЕ. Отриманий у підсумку тариф на електроенергію дає змогу компанії працювати з мінімальною рентабельністю. Хоча головний засіб підвищення прибутковості виробництва — зниження собівартості електроенергії. І для цього є чимало шляхів.

Наприклад, за останніх п'ять років ТОВ «Східенерго» домоглося значних результатів у зниженні собівартості й сьогодні пропонує енергоринок конкурентоспроможну за вартістю електроенергію. По-перше, завдяки тому, що «Східенерго» працює у складі вертикально інтегрованої «Донбаської паливно-енергетичної компанії», що має у своєму розпорядженні власні вугільні шахти. Й водночас генкомпанія плановірно знижує питому витрату умовного палива для виробництва однієї кіловат-години електроенергії — з 2002-го по 2007 рік — з 399,7 до 387,6 грама.

По-друге, компанія йде в авангарді застосування нових технологій і змін. Минулого року розпочата реалізація масштабного проекту модернізації та реконструкції всіх енергоблоків, розрахованого до 2015 року. Уже йде реконструкція енергоблоків на Ку-

Деякі компанії часом ідуть навіть на демпінг, тобто продають електроенергію нижче собівартості, щоб витримати конкуренцію.

раховській та Зуєвській ТЕС, завершення робіт заплановано до кінця нинішнього року. До 2012-го буде модернізовано по чотири енергоблоки на всіх трьох ТЕС компанії. «Донбаська паливно-енергетична компанія» планує інвестувати у свої енергогенеруючі підприємства близько 650 мільйонів доларів. Реконструкція обладнання спрямована знову-таки на зниження питомої витрати палива, на збільшення потужності енергоблоків, вона дасть змогу підвищити маневреність блоків і станцій загалом, а також вирішити низку екологічних питань. Так, за планованими розрахунками, питома витрата палива знизиться до 363 грамів на кіловат-годину, частка газу при цьому залишиться такою само низькою — 1 відсоток (тільки для забезпечення маневреного режиму і пусків енергоблоків).

До того ж «Східенерго» — єдина з генеруючих компаній, яка з кінця 2004 року маневрує обладнанням для забезпечення пікових навантажень в енергосистемі країни. І хоча додаткові платежі за маневреність передбачені, робота в такому режимі має значні негативні ефекти для обладнання станцій. За тех-

нологічної норми для одного енергоблока 30 пусків на рік блоки «Східенерго» витримують до 120 пусків протягом цього періоду. Кількість пусків на ТЕС «Східенерго» перевищує сумарну кількість пусків на ТЕС інших генкомпаній-конкурентів — «Центренерго», «Дніпроенерго» і «Донбасенерго».

Інший приклад зниження собівартості електроенергії. Наша газета вже писала про будівництво нового економічного енергоблока на Старобешівській ТЕС ВАТ «Донбасенерго». Цей агрегат назвали найекологічнішим на всьому пострадянському просторі. У котлі з циркулюючим киплячим шаром під атмосферним тиском можна спалювати не дороге вугілля, а дешеві відходи вуглезбагачення — антрацитові шлами. Допускається зольність палива від 45 до 60 відсотків, «підсвічування» (тобто використання газу і мазуту) не потрібно. Порівняно з традиційними блоками собівартість виробленої електроенергії буде нижча на 30 відсотків. До речі, будівництво такого блока з ЦКШ передбачено й у плані модернізації «Східенерго».

У перспективі — гра на підвищення?

Отже, наявна система формування тарифу на електроенергію для промислових споживачів підштовхувала виробників підвищувати ефективність роботи. Здавалося б, цілком ринковий механізм. Наступним етапом мусив би стати перехід на прямі договори зі споживачами — це загальносвітова практика. Але сьогодні експерти заговорили про втрату досягнень у конкурентному секторі електроенергетики. Чому? ДП «Енергоринок» з ініціативи Мінпаливенерго внесло на розгляд зміни, що стосуються тарифоутворення в конкурентному секторі електроенергетики. Пропонується оплачувати генеруючим компаніям електроенергію за заявленою вартістю, що покриватиме зростаючу вартість палива (вугілля, газу, мазуту). Така методика дасть змогу також деяким виробникам без збитків для своєї діяльності компенсувати недолік дешевого палива (вугілля) використанням природного газу.

— Якщо дотепер усі компанії рівнялися на кращих і прагнули знизити заявлену ціну, то за нової системи рівнятимуться на гірших і завищувати вартість електроенергії, — прогнозує аналітик Олексій Черенков. — Робота в тестовому режимі продемонструвала: розрив у вартості між найефективнішими та найнеефективнішими компаніями може досягти 30 відсотків. Навіщо тоді заявляти меншу вартість, якщо можна одержувати більше? Сьогодні різниця — менш як

5 відсотків, усі намагаються встановити дещо нижчу ціну. Ми прогнозуємо, що деякі компанії взагалі не виходитимуть за межі технологічного мінімуму — двох блоків, — заявляючи високу ціну й

Експерти називають кроком назад пропозицію платити генеруючим компаніям за заявленою вартістю, а не за ціною, що складається внаслідок конкуренції.

одержуючи за неї сповна. Підприємства втратять мотиви до оптимізації витрат, а це виллється в банальне підвищення собівартості. Наприклад, навіщо спалювати відносно дешеве паливо — вугілля, — якщо можна взяти дорогий газ або мазут? Врешті-решт, електроенергія буде лише дорожчати.

Експерти називають кроком назад пропозицію платити генеруючим компаніям за заявленою вартістю, а не за ціною, що складається внаслідок конкуренції. Підприємства будуть грати «на підвищення», виправдовуючи витрати, що зростають місяць у місяць, і нічого не роблячи для їхнього зниження. А навіщо, якщо й так заплатять? Навіщо розробляти довгострокові програми реконструкції і модернізації виробництва, якщо принцип оплати передбачається «комуністичний»: кожному — за потребами?

У держави є ще один можливий важіль впливу: встановлення регульованого «згорі» тарифу. Але це — один із методів жорсткого адміністративного регулювання, через які країна, що вступила до СОТ, зазнає критики. Адже один з основних принципів Світової організації торгівлі — рівні умови для всіх виробників і вільна конкуренція. Крім того, встановлення регульованого тарифу робить процедуру формування ціни на електроенергію непрозорою, що теж не відповідає ринковому духу.

Не виключено, що пропозиція змінити систему оплати за поставлену ДП «Енергоринок» електроенергію продиктована турботою держави про окремі державні генеруючі компанії, які не можуть похвалитися високою ефективністю роботи. Можливо, в такий спосіб держава намагається поліпшити фінансовий стан компаній, позбавивши їх боргів за спожите паливо і збільшивши обсяг отриманих коштів. Напевно, авторам ідеї здається, що в такому разі генеруючі компанії стануть більш привабливими для потенційних інвесторів. Але варто зазначити: якщо державний протекціонізм — єдиний конкурентна перевага підприємства, виставленого на приватизацію, це навряд чи обдурить інвестора й істотно підвищить вартість активів компанії. Тоді як розплачуватися за такий протекціонізм доведеться споживачам: промисловим підприємствам, а зрештою — громадянам, які є кінцевими споживачами товарів і послуг.

Ліна КУЩ.

Українська аграрна біржа повідомляє, що дев'яносто дев'ятих спеціалізований аукціон з продажу скрапленого газу для потреб населення відбудеться							
25 червня 2008 року о 12-00 годині за адресою: м. Київ, вул. Саксаганського, 1.							
ІНФОРМАЦІЯ ПРО ОБ'ЄЯГИ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ, ШО БУДУТЬ ВИСТАВЛЕНІ НА СПЕЦІАЛІЗОВАНОМУ АУКЦІОНІ № 99 З ПРОДАЖУ СКРАПЛЕНОГО ГАЗУ ДЛЯ ПОТРЕБ НАСЕЛЕННЯ 25.06.2008 р.							
№ позиції	Обсяг газу в одному лоті, тонн	Кількість лотів, одиниць	Загальний обсяг газу, тонн	Ціна за 1 тону газу (з ПДВ), гривень	Початкова вартість одного лоту (з ПДВ), гривень	Загальна вартість газу (з ПДВ), гривень	Умови транспортування газу
Пропозиція ДК «Укргазвидобування» (обсяги липня 2008 року)							
Виробництво Шебелинського ВПГКН філії УПГГ, бутан технічний							
1	21	10	210	2 505,00	52 605,00	526 050,00	автотранспортом
Виробництво Тимофіївської УПВВ філії ГПУ "Полтавагазвидобування"							
2	21	35	735	2 505,00	52 605,00	1 841 175,00	автотранспортом
Виробництво Яблунівського ВПГ філії Управління з переробки газу та газового конденсату							
3	35	24	840	2 505,00	87 675,00	2 104 200,00	залізницею
Виробництво ТЦСК Базилівщина філії Управління з переробки газу та газового конденсату							
4	35	24	840	2 505,00	87 675,00	2 104 200,00	залізницею
Виробництво Юліївського ГРП ГПУ "Харківгазвидобування"							
5	25	16	400	2 505,00	62 625,00	1 002 000,00	залізницею
Всього:			3 025			7 577 625,00	
Умови поставки: 1) Поставчання скрапленого газу на липня 2008 року здійснюється на умовах франко-завод.2) Оплату автотранспорту і рухомого складу Покупець проводить самостійно.							
Пропозиція ВАТ «Укрнафта» (обсяги липня 2008 року)							
Гідинієвський ГПЗ							
6	25	91	2 275	2 505,00	62 625,00	5 698 875,00	залізницею
7	21	51	1 071	2 505,00	52 605,00	2 682 855,00	автотранспортом
Умови поставки: 1) Продавець проводить продаж скрапленого газу на умовах самовивозу покупцем придбаних обсягів,залізничним або автомобільним транспортом, оплату за перевезення скрапленого газу залізничним транспортом здійснює Покупець по окремому договору з транспортною організацією. 2) Продавець проводить відвантаження оплачених обсягів скрапленого газу у автомобільний транспорт Покупця.							
Качанівський ГПЗ (Качанівське в-во)							
8	21	37	777	2 505,00	52 605,00	1 946 385,00	автотранспортом
Качанівський ГПЗ (Глинське-Розбишівське в-во), бутан технічний							
9	21	17	357	2 505,00	52 605,00	894 285,00	автотранспортом
Умови поставки: 1) Продавець проводить відвантаження оплачених обсягів скрапленого газу у автомобільний транспорт Покупця.							
Долінський ГПЗ (Бориславське в-во)							
10	7	8	56	2 505,00	17 535,00	140 280,00	автотранспортом
Долінський ГПЗ (Долинське в-во)							
11	21	15	315	2 505,00	52 605,00	789 075,00	автотранспортом
Всього:			4 851			12 151 755,00	
Умови поставки: 1) Продавець проводить відвантаження оплачених обсягів скрапленого газу у автомобільний транспорт Покупця.							
Зміни до пропозицій на продаж оприлюднюються шляхом розміщення на WEB-сторінці УАБ за адресою: http://www.uame.com.ua/energo .							
Заванта на купівлю за встановленою формою приймаються з 9-00 до 18-00 години до 24 червня 2008 р. включно.							
УВАГА!							
1. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 23 грудня 2004 року №1736, учасник-покупець додатково до заявки на купівлю повинен надати до 15-00 години 24 червня 2008 року на Українську аграрну біржу довідку про обсяги та напрями реалізації скрапленого газу, придбаного на попередньому спеціалізованому аукціоні, за формою, що затверджена рішенням Аукціонного комітету від 17 листопада 2005 року (форму довідки можна отримати на WEB-сторінці УАБ за адресою: http://www.uame.com.ua/energo або по факсу).							
2. Сплата учасниками аукціонів попередніх внесків здійснюється на спеціалізований рахунок УАБ № 2600500019536 в ВАТ КБ "Хрешатик", м. Київ, МФО 300670, код за ЄДРПОУ 23389377.							
Українська аграрна біржа, тел. (044) 289-50-48, 289-54-87, 284-38-60 http://www.uame.com.ua , E-mail: exch@uame.com.ua							

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи Проказюка Олексія Володимировича, повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс для повторного продажу зі зниженням початкової ціни продажу на 20% від попередньої ціни виставляється двохкімнатна квартира 6/9, яка розташована за адресою: Донецька обл., м. Маріуполь, вул. 50 років СРСР, буд.16, кв.31, загальна площа - 46,50кв.м., початкова ціна продажу - 133876,62грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 6693,83грн. З фіксованими умовами конкурсу та технічною характеристикою майна можна ознайомитись у організатора конкурсу. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізованого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00 грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ЄДРПОУ 26252727. Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно надати письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 23 календарних дні із дня публікації у газеті до 13.00 год. 14 липня 2008р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 21 липня 2008р. об 10.30 год. у ФДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський,8. Переможець конкурсу на підставі затвердженого протоколу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи Проказюк О.В.

Довідки за телефонами: (062) 304-37-21, 304-77-83.

1. Замовник торгів: Товариство з обмеженою відповідальністю "Ісіда" (ідентифікаційний код: 30277521)
1.1. Поштова адреса замовника: 83028, м. Донецьк, вул. Майська, 66.
2. Інформація про предмет закупівлі:
2.1. Лот № 1 Вугілля марки Т, у кількості до 25 000 тонн на місяць.
2.2. Лот № 2 Вугілля марки Г (ДГ), у кількості до 17 000 тонн на місяць.
2.3. Лот № 3 Вугілля марки Ж, у кількості до 2 000 тонн на місяць, промпродукт марки Ж (Г) у кількості до 3 000 тонн на місяць.
2.4. Лот № 4 Мазут топковий М-100 у кількості до 500 тонн на місяць.
3. Оголошення про проведення торгів було опубліковане в газеті "Голос України" від 24.05.2008 № 348 (4348), а також на офіційному веб - сайті НКРЕ 26.05.2008 оголошення № 66258.
4. Дата акцепту тендерної пропозиції, що визнана найкращою (по лотам № 1, 2, 3, 4) - **16.06.2008 р.**
5. Вартість по договору про закупівлю (з урахуванням ПДВ) щодо лоту № 1 - 12 750 000,00 грн. (дванадцять мільйонів сімсот п'ятдесят тисяч грн. 00 коп.) на місяць, щодо лоту № 2 - 8 755 000,00 грн. (вісім мільйонів сімсот п'ятдесят п'ять тисяч грн. 00 коп.) на місяць, щодо лоту № 3 - 2 100 000,00 грн. (два мільйона сто тисяч грн. 00 коп.) на місяць, щодо лоту № 4 - 2 000 000,00 грн. (два мільйона грн. 00 коп.) на місяць.
6. Інформація про переможця торгів:
- Щодо лоту № 1 (Вугілля марки Т) - Товариство з обмеженою відповідальністю "Енергобуд" (код ЄГРПОУ: 32716462),
- Щодо лоту № 2 (Вугілля марки Г (ДГ)) - Товариство з обмеженою відповідальністю "Енергобуд" (код ЄГРПОУ: 32716462),
- Щодо лоту № 3 (Вугілля марки Ж, промпродукт марки Ж (Г)) - Товариство з обмеженою відповідальністю "Енергобуд" (код ЄГРПОУ: 32716462),
- Щодо лоту № 4 (Мазут топковий М-100) - Товариство з обмеженою відповідальністю "Вугілля - Сервіс" (код ЄГРПОУ: 33221877).
6.1. Поштова адреса переможця:
- ТОВ "Енергобуд" 83030, м. Донецьк, вул. Тамбовська, 1,
- ТОВ "Вугілля - Сервіс" 83028, м. Донецьк, вул. Майська, 66.
6.2. Телефон:
- ТОВ "Енергобуд" (062) 387-11-28,
- ТОВ "Вугілля - Сервіс" (062) 387-11-27.

Додаткова інформація до Річної фінансової звітності за 2007 рік

АБ "Старокиївський банк"

Ліцензія НБУ №130 від 14.01.2002 року

Уповному обсязі Річну фінансову звітність за 2007 рік АБ "Старокиївський банк" було опубліковано 30.05.2008 р. в газеті "Голос України"

Примітка 30.1

Потенційні зобов'язання банку на кінець звітного року

Розгляд справ у суді.

Станом на звітну дату (01.01.2008 року) банк на має справ, переданих до суду, відповідачем за якими виступає банк.

Зобов'язання оперативного лізингу (оренди).

Банк є лізингодержателем за угодою оперативного лізингу (оренди) приміщення на суму 939 тис. грн.

Розміри мінімальних лізингових виплат:

менше року - 88 тис. грн;

від 1 до 5 років - відсутні;

більше 5 років - відсутні.

За станом на 31 грудня 2007 року (кінець дня) наданої банком застави немає.

Голова Правління банку

Ю. В. Яременко

В.о. головного бухгалтера банку

Л. Г. Дородова

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в До- нецькій області та ліквідатор суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи Ліщенко Олега Ва- лентиновича, повідомляють про проведення кон- курсу з продажу активів. На конкурс для продажу зі зниженням від попередньої ціни на 20% вис- тавляється 1/2 квартири суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи Ліщенко Олега Вален- тиновича, яка розташована за адресою: Донецька обл., м. Маріуполь, пр-т Металургів, буд. 137, кв. 78, загальна площа - 17,9кв.м., початкова ціна продажу - 26126,29грн. без ПДВ, гарантійний вне- сок - 1306,31грн. З фіксованими умовами конкур- су та технічною характеристикою майна можна оз- найомитись у організатора конкурсу. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізує- мого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00 грн. перераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ЄДРПО 26252727. Філії ДГУ Агентство з питань банкрутс- тва в Донецькій області. Для участі у конкурсі не- обхідно надати письмову заяву та конкурсну про- позицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агент- ства з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Ком- сомольський, 8. Строк надання заяв 23 календар- них дні із дня публікації у газеті до 13.00 год. 14 липня 2008р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інфор- мації 21 липня 2008р. об 11.00 год. у ФДГУ Агент- ство з питань банкрутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський,8. Пе- реможець конкурсу на підставі затвердженого про- токолу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором суб'єкта підприємницької діяльнос- ті - фізичної особи Ліщенко О.В.

Довідки за телефонами: (062) 304-37-21, 304-77-83.

Філія ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області та ліквідатор суб'єкта підприємницької діяльнос- ті - фізичної особи Ануचना Андрія Володимировича, повідомляють про проведення конкурсу з продажу активів. На конкурс для повторного продажу зі зниженням початкової ціни продажу на 30% виставляється 1/3 (4-х кім- натної) квартири суб'єкта підприємницької діяльності - фізичної особи Ануचना Андрія Володимировича, яка розташована за адресою: Донецька обл., м. Маріуполь, б. Хмельницького Богдана, буд. 24, кв. 18, початкова ці- на продажу - 75935,57грн. без ПДВ, гарантійний внесок - 3796,78грн. З фіксованими умовами конкурсу та тех- нічною характеристикою майна можна ознайомитись у організатора конкурсу. Гарантійний внесок у розмірі 5% від початкової ціни реалізованого майна та реєстраційний збір для реєстрації учасників конкурсу - 17,00 грн. пе- рераховуються на р/р. 260077397 в ДОД ВАТ "Райффайзен Банк Аваль" м. Донецька, МФО 335076, ЄДРПОУ 26252727. Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області. Для участі у конкурсі необхідно нада- ти письмову заяву та конкурсну пропозицію організатору конкурсу Філії ДГУ Агентство з питань банкрутства в Донецькій області, розташованому за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський, 8. Строк надання заяв 23 календарних днів із дня публікації у газеті до 13.00 год. 14 липня 2008р. включно. Конкурс відбудеться після 30 календарних днів із дня публікації інформації 21 липня 2008р. об 11.30 год. у ФДГУ Агентство з питань бан- крутства в Донецькій області за адресою: м. Донецьк, пр-т Комсомольський,8. Переможець конкурсу на підста- ві затвердженого протоколу конкурсу укладає договір купівлі - продажу з ліквідатором суб'єкта підприємниць- кої діяльності - фізичної особи Ануचना Андрія Володимировича.

Довідки за телефонами: (062) 304-37-21, 304-77-83.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Відповідно до п. 2 ч. 1 ст. 2 Закону Ук- раїни «Про обрання на посаду та звіль- нення з посади професійного судді Вер- ховною Радою України» Вищий адмініс- тративний суд України повідомляє про підготовку матеріалів щодо обрання суд- дями безстроково:

Черпака Юрія Кононовича - суддею Вищого адміністративного суду України;
Семененка Ярослава Васильовича - суддею Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду;
Бишевської Наталі Анатоліївни - суддею Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду;
Добродняк Ірини Юріївни - суддею Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду;
Полева Дмитра Миколайовича - суддею Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду;
Кожана Миколи Петровича - суддею Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду;
Божко Людмили Андріївни - суддею Дніпропетровського апеляційного адміністративного суду;
Подколзіної Людмили Дмитрівни - суддею Донецького апеляційного адміністративного суду;
Семенюка Миколи Миколайовича - суддею Житомирського окружного адміністративного суду;
Іваненко Тетяни Володимирівни - суддею Житомирського окружного адміністративного суду;
Хоми Олени Петрівни - суддею Львівського окружного адміністративного суду;
Соп'яненка Олександра Володимировича - суддею Сумського окружного адміністративного суду;
Опімах Лариса Миколаївни - суддею Сумського окружного адміністративного суду;
Алфьорова Андрія Миколайовича - суддею Сумського окружного адміністративного суду;
Савчука Романа Івановича - суддею Хмельницького окружного адміністративного суду.

ПРАВИЛА

відкриття, використання і обслуговування поточних рахунків фізичних осіб у національній і іноземній валюті в АКІБ "УкрСиббанк" (далі -Правила)

Наведені Правила:

- не є публічною пропозицією на укладення договору банківського рахунку в розумінні чинного законодавства України.

- є похідними та можуть застосовуватись / викорис-товуватись виключно у випадку укладення Договору бан-ківського рахунку

1. Загальні положення

1.1. Дані Правила встановлюють порядок відкрит-тя, обслуговування, закриття поточних рахунків для фі-зичних осіб, які є резидентами, а також порядок вста-новлення та зміни тарифів й інші питання, пов'язані з використанням поточних рахунків та проведенню опе-рацій за ними, в тому числі із застосуванням системи дистанційного управління рахунком "StarAccess".

1.2. Ці Правила є обов'язковими для виконання всі-ма сторонами розрахунків, як Банком, так і Клієнтом.

1.3. У межах застосування цих Правил, наведені ниж-че терміни вживаються в такому значенні:

"Клієнт" - фізична особа - резидент, яка виявила ба-жання скористатись/користується послугами Банку що-до відкриття та обслуговування поточних рахунків в ме-жах укладених між ним і Банком договорів.

"Договір" - договір-анкета про відкриття та обслуго-вування банківського поточного рахунку фізичної особи (Договір банківського рахунку), укладений між Банком та Клієнтом, та ці Правила, які регламентують порядок відкриття та обслуговування поточних рахунків фізичної особи в національній та іноземній валюті.

"Рахунок" - поточний рахунок фізичної особи-рези-дента.

"Система "StarAccess" (Система) - сукупність про-грамно-апаратних засобів, які використовуються Клієн-том і Банком у відповідних частинах, а також організа-ційних заходів, які проводять Клієнт і Банк з метою на-дання Клієнту послуг щодо дистанційного обслугову-вання Рахунку згідно з Договором банківського рахунку та Правилами.

"Електронний документ" - електронний аналог розра-хункового або іншого документа, захищений електрон-ним цифровим підписом та представлений у форматі, придатному для відповідних програмних ресурсів, за до-помогою яких створюється електронний документ; мо-же бути сформований, переданий, збережений і відтво-рений електронними засобами у візуальну форму чи на папері.

"Електронний цифровий підпис" (ЕЦП) - електрон-ний цифровий підпис - вид електронного підпису, от-риманого за результатом криптографічного перетворен-ня набору електронних даних, який додається до цього набору або логічно з ним поєднується і дає змогу під-твердити його цілісність та ідентифікувати підписувача. Електронний цифровий підпис накладається за допомо-гою таємного (особистого) ключа та перевіряється за до-помогою відкритого ключа. Електронний цифровий під-пис є обов'язковим реквізитом електронного документа, який використовується для ідентифікації автора та/або підписувача електронного документа іншими суб'єктами електронного документообігу. Накладанням електрон-ного підпису завершується створення електронного до-кумента.

"Носій ключової інформації" - зовнішній носій ін-формації для зберігання і використання ключа.

"Таємний (особистий) ключ Клієнта" - параметр криптографічного алгоритму формування електронного цифрового підпису, доступний тільки Клієнту, або на-лежним чином уповноваженим на це особам.

"Відкритий ключ Клієнта" - параметр криптографіч-ного алгоритму перевірки електронного цифрового під-пису, доступний Сторонам клієнту та Банку, призначе-ний для ідентифікації Клієнта і перевірки цілісності до-кументу.

"Законодавство" - чинне законодавство України та нормативно-правові акти Національного банку України.

"Послуга" та/або "послуги" - послуги Банку із розра-хунково-касового обслуговування Клієнта за цим Дого-вором, зокрема, послуги щодо відкриття Клієнту рахун-ку(-ів), зберігання його коштів і здійснення розрахунко-во-касових операцій Клієнта за Рахунком(-ами) за допо-могою платіжних інструментів (зокрема, платіжних до-ручень Клієнта).

"Тариф" - розмір оплати послуги Банку з розраху-нково-касового обслуговування Клієнта.

"Тарифний пакет" - сформований Банком за певним критерієм перелік його діючих тарифів, при обранні Клієнтом якого Банк здійснює розрахунково-касове обслуговування Клієнта за визначеними таким перелі-ком тарифами.

"Разова комісія" - комісія за одноразову послугу Бан-ку, яку Клієнт оплачує одночасно із проведенням відпо-відної операції за своїм Рахунком відповідно до умов Договору та діючих тарифів Банку.

"Періодична комісія" - комісія за безперервну послугу Банку, яку Клієнт оплачує відповідно до діючих тари-фів Банку у визначений Договором термін за певний пе-ріод обслуговування Банком його Рахунку(-ів) .

"НБУ" - Національний банк України.

"МВРУ" - міжбанківський валютний ринок України.

"МВР" - міжбанківський валютний ринок.

"Національна валюта" - національна валюта України.

1.4. Інші терміни, що вживаються в цих Правилах, мають значення і зміст відповідно до законодавства та Договору-анкети про відкриття та обслуговування бан-ківського поточного Рахунку фізичної особи.

II. Послуги, що надаються Банком

Порядок відкриття поточних рахунків

2.1. Рахунок відкривається Банком Клієнту після проведення ідентифікації Клієнта на підставі поданих ним документів, відповідно до умов законодавства та у разі відсутності причин для відмови у відкритті Рахунку.

2.2. Рахунок відкривається для зберігання грошових коштів Клієнта та здійснення його розрахунково-касо-вого обслуговування за допомогою платіжних інстру-ментів, враховуючи режим використання такого(-их) Рахунку(-ів), відповідно до умов цих Правил, Договору банківського рахунку та вимог законодавства.

2.3. Відкриття Клієнту Рахунку в іноземній валюті здійснюється тільки за умови попереднього відкриття ним у Банку поточного Рахунку в національній валюті, зокрема, для здійснення Клієнтом операцій з оплати послуг Банку згідно діючих тарифів.

3. Обслуговування поточних рахунків

3.1. Обслуговування Банком Рахунків Клієнта здійс-нюється в межах отриманих Банком ліцензій НБУ, згідно умов цих Правил, Договору банківського рахунку та у відповідності до законодавства.

3.2. Режим функціонування Рахунку Клієнта визна-чається цими Правилами, Договором банківського ра-хунку Договором та законодавством.

3.3. Видаткові та прибуткові операції за Рахунками клієнтів здійснюються Банком з дотриманням вимог за-конодавства, нормативних актів НБУ, внутрішніх поло-жень Банка та на підставі поданих Клієнтом Банку роз-рахунково-касових документів встановлених форм.

3.4. За цими Правилами та Договором банківського рахунку Банк надає Клієнту послуги щодо здійснення розрахунків за допомоги систем дистанційного обслуго-

вування. Особливості використання таких послуг вказа-ні в розділі 5 цих Правил.

3.5. Банк здійснює розрахунково-касове обслугову-вання Клієнта в межах залишку коштів на Рахунку Клієн-та, за яким здійснюється операція, за умови, що сума залишку коштів на такому Рахунку є достатньою для ви-конання поданого Клієнтом розрахункового та/або ка-сового документу та одночасної сплати Клієнтом Банку разової комісії за надання послуги.

3.6. Розрахункові документи, що подаються Клієн-том до Банку, можуть бути паперовими або електронни-ми та мають однакову юридичну силу.

3.7. Банк здійснює подання/передавання/повернення Клієнту його касових та/або розрахункових документів, у тому числі електронних розрахункових документів, що підтверджують списання/зарахування коштів з/на Ра-хунку/Рахунком Клієнта або інших документів, особисто Клієнту (яко уповноважений особі) або разом із Випис-кою з Рахунку в день її надання Клієнту, якщо інше не передбачено умовами цих Правил.

3.8. Розрахункові документи Клієнта приймаються протягом операційного дня, тривалість якого встанов-люється Банком самостійно і відображається у внутріш-ніх правилах (документах). Розрахункові документи, от-римані від Клієнта протягом операційного часу Банку, виконуються в день отримання документів Банком, а документи, що отримані по закінченню операційного часу - виконуються наступного операційного дня.

3.9. За бажанням Клієнта, при наявності технічної можливості, розрахункові документи, що отримані від Клієнта по закінченню операційного часу, можуть бути виконані Банком у той же день відповідно до Тарифів Банку.

3.10. Будь-які обмеження Клієнта в використанні коштів на його Рахунку, в т.ч. арешт коштів та/або при-пинення операцій за Рахунками, можливі лише на під-ставах, передбачених законодавством.

3.11. Помилково зараховані на Рахунок Клієнта кошти повертаються відправнику або перераховуються належному отримувачу в порядку передбаченому нор-мативно-правовими актами НБУ та внутрішніми положе-ннями Банку.

3.12. При проведенні валютних операцій за Рахунка-ми Клієнтів Банк виступає в якості агента валютного контролю.

3.13. Прийом та/або видача готівкових коштів здійс-нюється протягом операційного дня Банку шляхом оформлення Клієнтом відповідних касових документів. За необхідності отримання готівкових коштів, Кліє-нт до 13 (тринадцятої) години (за київським часом) ро-бочого дня, що передує дню отримання коштів, подає до Банку заявку на одержання готівкових коштів.

3.14. Банк надає Клієнту інформацію щодо операцій, проведених за Рахунком(-ами) Клієнта, у вигляді випис-ки (в паперовій формі) з його поточного Рахунку (далі - Виписка) за першою вимогою Клієнта, але не раніше наступного робочого дня за днем проведення операцій за його Рахунком. Виписка може бути надана особам, зазначеним у картці із зразками підписів Клієнта, або довірених осіб Клієнта на підставі довіреності, офор-мленої згідно вимог законодавства та умов Договору банківського рахунку.

3.15. Банк має право відмовити Клієнту у надані послуг, зокрема, у виконанні наданих Клієнтом розра-хункових та/або касових документів, у випадку:

а) якщо на Рахунку Клієнта недостатньо коштів для виконання поданого Клієнтом розрахункового та/або касового документа та одночасної сплати Банку разової комісії за надання такої послуги; та/або

б) якщо запитувани Клієнтом послуги не передбаче-ні Тарифним пакетом, який він обрав, або тарифами Банку або у Банка відсутні технічні можливості щодо їх надання; та/або

в) невиконання Клієнтом будь-якого із зобов'язань, передбачених пунктами 10.2, 10.7 цих Правил; та/або

г) встановлення Банком, що фінансова операція (проведення якої ініціює Клієнт), містить ознаки такої, що згідно з Законом України "Про запобігання та про-тидію легалізації (відмиванню) доходів, одержаних зло-чинним шляхом" підлягає фінансовому моніторингу; та/або

г) якщо на запитувани Клієнтом послуги розповсюд-жуються обмеження, встановлені Радою Безпеки ООН та/або іншими міжнародними організаціями, рішення яких є обов'язковими для виконання на території Укра-їни, та/або внутрішніми нормативними актами Банку; та/або

д) у інших випадках, передбачених законодавством.

3.16. Банк відмовляє Клієнту у надані послуг, зокре-ма, у виконанні наданих Клієнтом розрахункових та/або касових документів за Договором, у наступному поряд-ку:

● з причин, зазначених у підпункті "а" та/або підпункті "б" пункту 3.15 цих Правил, шляхом повернення Клієн-ту без виконання його розрахункового та/або касового документа, зробивши на зворотньому боці такого доку-менту у день його надходження напис про причину по-вернення документа без виконання, з посиланням на пункт 3.15 цих Правил та п.2.1.Договору банківського рахунку, та зазначивши дату його повернення (що зас-відчується підписами відповідального виконавця Банку і працівника, на якого покладено функції контролера, та відбитком штампа Банку);

● електронні документи на переказ залишаються Банком без виконання у урахуванням вимог пункту 3.15 Правил стосовно підстав, причин та обґрунтування відмови ви-конання наданих Клієнтом документів на переказ з по-відомленням про це Клієнта засобами Системи "StarAc-cess".

● з інших причин, зазначених в пункті 3.15 цих Правил, в порядку, передбаченому законодавством.

3.17. Купівлю Клієнтом іноземної валюти або бан-ківських металів, продаж та/або обмін (конвертацію) іноземної валюти або банківських металів згідно цього Договору здійснюється від імені та за рахунок Клієнта шляхом:

● надання Клієнтом до Банку заяви про купівлю інозе-мної валюти або банківських металів, в якій передбачено доручення до Банку перерахувати з Рахунку(-ів) Клієн-та певну суму в гривнях, що потрібна для купівлі іно-земної валюти або банківських металів, та суму збору на обов'язкове державне пенсійне страхування згідно з рек-візитами, зазначеними в такій заяві, Клієнт за цим Дого-вором доручає Банку здійснити такі перерахування за вказаними у такій заяві реквізитами;

● надання Клієнтом до Банку заяви про продаж та/або обмін (конвертацію) іноземної валюти або банківських металів, в якій передбачено доручення до Банку перера-хувати з Рахунку(-ів) Клієнта певну суму в іноземній ва-люті або банківських металах (що потрібна для продажу та/або обміну іноземної валюти або банківських мета-лів), та/або певну суму комісії Банку, згідно з реквізита-ми, зазначеними в такій заяві, Клієнт за цим Договором доручає Банку здійснити такі перерахування за вказани-ми у такій заяві реквізитами.

3.18. На залишок коштів на Рахунку(-ах) Клієнта у національній валюті та іноземній валюті Банк не нара-ховує проценти, якщо інше не передбачено умовами об-раного Клієнтом Тарифного пакету.

Розмір процентів, валюта Рахунку та сума залишку коштів на Рахунку, на яку або з якої починається нара-хування процентів, визначаються тарифами Банку, що

містяться в обраному Клієнтом Тарифному пакеті або передбачені в умовах укладеної між Банком та Клієнтом додаткової угоди до Договору банківського рахунку, при цьому відповідний залишок коштів на Рахунку Клієнта повинен бути сформований наприкінці операційного дня Банку.

Проценти у національній валюті та/або в іноземній валюті нараховуються за методом "факт/факт".

Банк сплачує Клієнту нараховані за Договором бан-ківського рахунку проценти шляхом зарахування коштів на будь-який Рахунок Клієнта, відкритий у Банку, ва-люта якого (рахунку) співпадає з валютою процентів в останній робочий день кожного місяця, а в разі закрит-тя такого рахунку - в останній робочий день, що пере-дує даті закриття цього рахунку Клієнта, при цьому:

● Банк утримує податок із суми нарахованих у гривні процентів, що сплачуються Клієнту за Договором бан-ківського рахунку, за визначеною законодавством став-кою (у разі її встановлення) від суми та за рахунок та-ких процентів, який (податок) сплачується до бюджету під час такої виплати Банком процентів, відповідно до законодавства;

● Банк утримує податок із суми нарахованих в іноземній валюті процентів, що сплачуються Клієнту за Договором банківського рахунку, за визначеною законодавством ставкою (у разі її встановлення) від суми та за рахунок таких процентів, який (податок) утримується Банком в валюті нарахованих процентів і сплачується до бюджету як гривневий еквівалент (за курсом НБУ станом на да-ту утримання податку) нарахованої суми податку під час виплати Банком процентів, відповідно до законодавства.

3.19. У випадках звернення банків-нерезидентів, що мають кореспондентські відносини з Банком та через які здійснюються фінансові операції Клієнта, із офіцій-ними запитами до Банку щодо надання інформації сто-совно ідентифікації Клієнта, а саме: документів і відо-мостей, необхідних для з'ясування особи Клієнта, суті його діяльності та фінансового стану тощо, та/або ін-формації щодо суті здійснюваної Клієнтом фінансової операції, яку обслуговує такий банк-нерезидент, Клієнт надає Банку право повідомити/надати банку-нерезиден-ту запитувану ним інформацію та/або копії документів.

3.20. Обслуговування поточних рахунків Клієнта, що відкрито відповідно до умов тарифного пакету "Offset" здійснюється з урахуванням наступних особливостей:

3.20.1. Рахунок, відкритий відповідно до умов тари-фного пакету "Offset", признається для супроводу кре-диту за кредитним договором, укладеним між Клієнтом та Банком. При цьому валюта такого Рахунку повинна відповідати валюті зазначеного кредитного договору.

Клієнт зобов'язується виконувати операції за таким Рахунком виключно в межах тарифного пакету "Offset", що не суперечить законодавству та нормативним актам НБУ.

3.20.2. Рахунок, відкритий відповідно до умов тари-фного пакету "Offset", в іноземній валюті не використову-ється для здійснення операцій, пов'язаних з прола-жем/обміном (конвертацією) іноземної валюти на МВРУ з метою оплати зобов'язань Клієнта за міжнарод-ними контрактами. На Рахунок Клієнта в іноземній ва-люті можуть зараховуватись кошти після покупки іно-земної валюти на МВРУ тільки з метою погашення зо-бов'язань Клієнта по зазначеному кредитному договору.

3.20.3. Нарахування процентів (за тарифами/тариф-ним пакетом "Offset") здійснюється тільки по Рахунку Клієнта, що відкритий за таким тарифним пакетом.

3.20.4. Нарахування процентів (за тарифами/тариф-ним пакетом "Offset") здійснюється в останній робочий день місяця на суму залишку коштів, що розміщені на такому Рахунку Клієнта. При цьому зазначене нарахо-вання процентів здійснюється лише на суму, що не пе-решує, визначений Банком та Клієнтом у додатковій угоді до Договору банківського рахунку, розмір процен-тів від суми заборгованості Клієнта за кредитним дого-вором станом на останній день місяця. Зазначений у по-передньому реченні розмір суми заборгованості Клієнта за кредитним договором порівнюється з щоденним за-лишком коштів на Рахунку Клієнта за розрахунковий період.

3.20.5. Щомісячно, кожного останнього робочого дня, нараховані проценти Банк зараховує на Рахунок Клієнта (капіталізація процентів), відкритий відповідно до умов тарифного пакету "Offset".

3.20.6. Розмір процентної ставки за тарифами "Off-set" встановлюється та визначається Банком самостійно. При цьому розмір процентної ставки за тарифами "Off-set" залежить від розміру процентної ставки за кредит-ним договором і буде змінюватись в залежності від змі-ни останньої.

Розмір процентної ставки за Рахунком Клієнта вста-новлюється у розмірі процентної ставки за кредитним договором, зменшеної на відповідну кількість процен-тів, що визначається у додатковій угоді до Договору.

У випадку зміни процентної ставки за кредитним договором Банк самостійно змінює розмір процентної ставки за Рахунком Клієнта, на що Клієнт дає свою зго-ду шляхом підписання Договору.

3.20.7. Проценти не нараховуються на залишок кош-тів за Рахунком Клієнта, що відкритий відповідно до умов тарифного пакету "Offset", у наступних випадках:

● наявності нульового залишку коштів на Рахунку Клієн-та, що відкритий відповідно до умов тарифного паке-ту "Offset";

● розірвання Клієнтом Договору за цим Рахунком. При цьому нараховування процентів з дати останнього їх на-рахування по дату розірвання Договору не здійснюєть-ся (не залежно від наявності залишку суми заборгованості за кредитним договором);

● дострокового розірвання або закінчення строку дії кре-дитного договору, за умови погашення суми заборгова-ності за кредитним договором в повному обсязі.

3.20.8. При цьому, Клієнт та Банк домовились, що договірне списання будь-якої (строкової та/або прос-троченої) заборгованості Клієнта за будь-якими іншими договорами (крім кредитного договору, для супроводу якого відкритий Рахунок на умовах тарифного пакету "Offset"), укладеними між Клієнтом і Банком та іншими Рахунками, відкритими на підставі Договору, з Рахунку Клієнта, що відкритий відповідно до умов тарифного пакету "Offset", не здійснюється.

3.20.9. Клієнт з метою виконання своїх зобов'язань за кредитним договором, що укладений між ним та Бан-ком та з урахуванням усіх особливостей, що стосуються Рахунку, що відкритий Клієнтом у Банку відповідно до умов тарифного пакету "Offset", доручає Банку згідно умов Договору здійснити договірне списання грошових коштів з такого Рахунку Клієнта на користь Банку у су-мі, в порядку та у строки, що зазначені у кредитному до-говорі:

● в рахунок погашення процентів за кредитним догово-ром;

● в рахунок погашення іншої строкової заборгованості за кредитним договором;

● в рахунок погашення простроченої заборгованості за кредитним договором.

4. Договірне списання

4.1. З метою своєчасного виконання зобов'язань та оплати послуг Банку, Клієнт доручає Банку здійснюва-ти на користь останнього договірне списання коштів з відкритих у Банку Рахунку(-ів) Клієнта у строки, зазна-

чені цими Правилами та Договором банківського рахун-ку або іншим договором, у валюті та сумі існуючої за-боргованості перед Банком за зобов'язаннями та/або на-дані послуги за Договором та/або іншими договорами, укладеними між Банком і Клієнтом.

4.2. Договірне списання грошових коштів з Рахунку Клієнта здійснюється в порядку, передбаченому догово-ром, з метою погашення заборгованості за яким воно застосовується, та/або виконання доручень Клієнта.

4.3. Банк та Клієнт домовились, що у разі недостат-ності грошових коштів на Рахунку Клієнта для виконан-ня його розрахункових та/або касових документів та сплати комісій Банку за їх виконання, а також погашен-ня наявної заборгованості Клієнта перед Банком за на-дані послуги за Договором, Клієнт доручає Банку спи-сати з його Рахунку(-ів) суму такої наявної заборгова-ності у першочерговому порядку шляхом договірного списання, а прийняті розрахункові та/або касові доку-менти Клієнта повернути без виконання у порядку, пе-редбаченому Правилами.

4.4. Клієнт на підставі цих Правил та Договору бан-ківського рахунку може доручити Банку здійснити дого-вірне списання грошових коштів зі свого Рахунку на свою користь або на користь третьої особи. Дата та су-ма договірного списання, реквізити рахунків та інші умови здійснення такого списання зазначаються Клієн-том у додатковій угоді до Договору банківського рахун-ку та/або іншому договору щодо надання банківських послуг.

4.5. Якщо дата договірного списання коштів припа-дає на вихідний, святковий або неробочий день, в тако-му випадку датою договірного списання коштів вважа-ється перший робочий день, що слідує за таким вихід-ним, святковим або неробочим днем.

4.6. Банк здійснює договірне списання грошових коштів з Рахунку(-ів) Клієнта з урахуванням вимог зако-нодавства щодо переказування коштів в національ-ній/іноземній валюті та за умови:

● відсутності обмежень права Клієнта щодо розпоря-дження коштами на Рахунку Клієнта (арешт, заборона тощо); та

● відсутності інших обмежень (зокрема режиму рахунку) у відповідності до законодавства, чинного на момент здійснення списання коштів; та

● не перевищення суми переказу у випадку наявності обме-жень встановлених законодавством; та

● достатності грошових коштів на Рахунку Клієнта для здійснення договірного списання і сплати Клієнтом вартості послуг Банку згідно тарифів останнього, при цьо-му часткове списання коштів з Рахунку Клієнта Банком не здійснюється.

4.7. Банк, здійснюючи договірне списання грошових коштів з Рахунку Клієнта, оформлює меморіальний ор-дер, у реквізиті "Призначення платежу" якого зазначає інформацію про платіж і номер дату та пункт договору, за яким передбачено можливість договірного списання.

4.8. Відповідальність за відповідність інформації про отримувача коштів, суті операції, за якою здійснюється переказ, здійснений шляхом договірного списання, несе Клієнт, який у разі її невідповідності має відшкодовува-ти Банку завдану внаслідок цього шкоду.

4.9. Для погашення існуючої перед Банком заборго-ваності, що виникає у зв'язку з виконанням цих Правил та Договору банківського рахунку, Клієнт доручає Банку:

а) списати грошові кошти з будь-якого рахунку Клієн-та в національній валюті та/або іноземній валюті, від-критого в Банку, в наступній сумі та валюті, а саме:

● в сумі та валюті такої фактичної заборгованості Клієн-та, або

● в сумі грошових коштів у іншій валюті, еквівалентній сумі коштів у валюті фактичної заборгованості Клієнта і витрат Банку (комісій, збору на обов'язкове державне пенсійне страхування тощо), які пов'язані з купів-лею/продажем/обміном (конвертацією) валюти на Між-банківському валютному ринку України (далі - МВРУ) та/або її обміном на Міжнародному валютному ринку (далі - МВР) за поточним курсом, що склався на МВРУ та/або МВР на дату здійснення Банком її купівлі/прода-жу/обміну, у випадку, якщо коштів на Рахунках Клієн-та у валюті фактичної заборгованості недостатньо для погашення такої заборгованості;

б) у випадку, якщо валюта грошових коштів, списа-них Банком з будь-якого рахунку Клієнта, відкритого в АКІБ "УкрСиббанк", не співпадає з валютою фактичної заборгованості Клієнта за договором, для погашення тако-ї заборгованості Клієнт доручає Банку здійснювати від імені та за рахунок Клієнта купівлю/продаж/обмін іноземної валюти на МВРУ та/або її обмін на МВР у су-мі, необхідний для погашення такої заборгованості Клієн-та, за поточним курсом, що склався на МВРУ та/або МВР на дату купівлі/продажу/обміну іноземної валюти, з обов'язковим зарахуванням купівель/обмінної валю-ти або коштів, одержаних від продажу валюти, на Раху-нок Клієнта за відповідною валютною.

4.10. Особливості договірного списання коштів з Ра-хунків, що відкриті відповідно до умов тарифного паке-ту "Offset", здійснюється в порядку, передбаченому п. 3.20.8 цих Правил.

5. Особливості обслуговування Клієнта за системою дистанційного обслуговування поточних рахунків "StarAccess"

5.1. Банк підключає Клієнта до системи "StarAccess" для здійснення останнім дистанційного обслуговування своїх Рахунків, відкритих в Банку, а також обміну тех-нологічною та іншою інформацією між Банком та Клієн-том за допомогою усіх можливих засобів системи "Sta-gAccess", що впроваджені в Банку, після вчинення Клієн-том дій, передбачених п. 5.4 цих Правил.

5.2. Дистанційне обслуговування Рахунків Клієнта за цими Правилами та Договором банківського рахунку, а також надання інших послуг, передбачених Договором, здійснюється у відповідності до вимог законодавства, цих Правил, інших договорів, що діють між Банком та Клієнтом, або будуть укладені між ними в майбутньому, з метою виконання яких використовується система "Sta-gAccess", як засіб обміну технологічною та іншою інфор

ня його обслуговування за цими Правилами та Договором банківського рахунку за системою "StarAccess".

5.7. Дистанційне обслуговування Рахунків за допомогою системи " StarAccess" передбачає направлення Клієнтом до Банку дистанційних розпоряджень щодо проведення операцій за Рахунками Клієнта, відкритими за цими Правилами та їх обробку Банком.

Платіжні доручення, заяви Клієнта, інші електронні документи, що направляються Клієнтом у Банк із використанням системи "StarAccess" повинні містити усі обов'язкові реквізити, що визначені вимогами законодавства та обов'язково повинні містити ЕЦП Клієнта згідно документів, наданих Клієнтом Банку підчас відкриття Рахунку.

Платіжні та електронні документи, на які не накладено ЕЦП Клієнта, або ЕЦП не вірна чи є підозра щодо компрометації ключової інформації, Банком не розглядаються та в обробку не приймаються.

5.8. Клієнту не дозволяється формувати електронні розрахункові документи на підставі розрахункових документів, що мають додатки (реестри чеків, реестри документів по кредитиву та ін.), а також формувати електронні розрахункові документи на підставі платіжних вимог. Зазначені документи повинні надаватися до Банку на паперових носіях.

5.9. Для забезпечення конфіденційності інформації, що пересилається за допомогою системи "StarAccess" та яка у відповідності до законодавства є конфіденційною або такою, що містить банківську таємницю, така інформація повинна пересилатися в захищеному вигляді (з використанням криптографічних або інших засобів захисту інформації, що відповідають вимогам законодавства). Укладаючи Договір, Клієнт погоджується з тим, що деяка фінансова та інша конфіденційна інформація, яка передається з використанням системи "StarAccess" та не містить банківської таємниці та/або не дозволяє ідентифікувати Клієнта може передаватися захищеними каналами зв'язку, на що Клієнт надає дозвіл Банку, який підтверджується підписом під Договором банківського рахунку. Клієнт визнає достатнім метод захисту електронних документів з використанням криптографічних засобів, зокрема ЕЦП, що накладається на електронний розрахунковий документ за допомогою системи "StarAccess".

5.10. Банк та Клієнт домовились, що електронний документ (в тому числі розрахунковий), який передається системою "StarAccess" та підписаний ЕЦП Клієнта, наданої Клієнтом Банку, є рівним за юридичною силою документу на паперовому носії (в тому числі й розрахунковому), підписаному власноручним підписом Клієнта. Електронні документи без ЕЦП Клієнта не мають юридичної сили, Банком не розглядаються і не приймаються.

Відповідальність за достовірність інформації, що міститься в реквізитах електронного документа, несе особа, яка підписала цей документ своїм ЕЦП, при цьому Банк та Клієнт визнають, що підробка ЕЦП Клієнта неможлива без знання інформації про таємний ключ Клієнта.

5.11. Банк та Клієнт визнають достатнім для ідентифікації Клієнта та підтвердження цілісності даних в електронній формі засіб ЕЦП, який використовується в системі "StarAccess" при передачі електронних документів від Клієнта у Банк з використанням засобів, сертифікованих ДСТСЗІ СБУ або його правонаступників у галузі ліцензування криптографічної діяльності.

5.12. Банк та Клієнт визнають як єдину шкалу часу при роботі з системою "StarAccess" київський час. Контрольним є час системних годинників апаратних засобів Банку.

5.13. Банк залишає без виконання електронний документ/дистанційне розпорядження, якщо виникла потреба з'ясувати особу Клієнта, суті діяльності, фінансовий стан, коли Клієнт не надав документів в відомостей, що підтверджують ці дані, або умисно подав неправдиві відомості про себе, або своєчасно їх не оновив. Про причину невиконання електронного документа/дистанційного розпорядження Банк повідомляє Клієнта засобами системи "StarAccess" (з обов'язковим посиланням на статтю Закону України та пункт нормативно-правового акту Національного банку України, відповідно до яких розрахунковий документ не може бути виконано).

5.14. Використання Клієнтом системи "StarAccess" не виключає можливості оброблення Банком документів Клієнта (в тому числі розрахункових) на паперових носіях відповідно до положень цих Правил та/або договорів, що обслуговуються системою "StarAccess".

У випадку надходження до Банку декількох електронних документів (в тому числі розрахункових) ідентичного змісту за одним номером документу та/або одночасного надходження до Банку декількох документів ідентичного змісту у паперовій та/або електронній формі, Банк приймає кожний окремий документ до виконання або відмовляє у виконанні, згідно вимог даних Правил та/або Договору банківського рахунку та/або договорів, що обслуговуються системою "StarAccess", якщо інше не буде визначено у Інструкціях та/або Змінях та/або Додатках до цих Правил та/або Договору банківського рахунку та/або договорів, що обслуговуються системою "StarAccess". При цьому відповідальність за одночасне надання розрахункових документів у письмовій та/або електронній формі несе Клієнт.

5.15. У випадках компрометації ключової інформації, в тому числі несанкціонованого доступу, втрати, викрадення носіїв ключової інформації або в разі виникнення такої підозри чи загрози, Клієнт негайно припиняє проведення електронних платежів, вживає заходи щодо блокування скомпрометованої ключової інформації та повідомляє про це Банк будь-яким зручним способом, а також в найкоротший термін - письмово. Про факт настання зазначених випадків Банком та Клієнтом складається та підписується відповідний акт. В разі, якщо Банк чи Клієнт відмовляється підписати даний акт, інша сторона Договору при його підписанні зазначає в акті факт та причину такої відмови.

6. Тарифи

6.1. Розмір, порядок та умови оплати послуг

Банк надає послуги Клієнту за Договором банківського рахунку та цими Правилами на платній основі.

Перелік, умови та/або вартість надання послуг Банком за Рахунком(-ми) Клієнта визначаються відповідними тарифами Банку у національній валюті та/або іноземній валюті, що містяться у Тарифному пакеті, який за цими Правилами та Договором банківського рахунку обрав Клієнт, або встановлені згідно умов укладеної між Банком та Клієнтом відповідної додаткової угоди до Договору банківського рахунку.

При відкритті Рахунку за цими Правилами Клієнт має на свій розсуд обрати один із діючих в Банку Тарифних пакетів, за тарифами якого буде обслуговуватися такий Рахунок.

Факт ознайомлення Клієнта з тарифами Банку та факт обрання ним Тарифного пакету засвідчується шляхом підписання Клієнтом Договору банківського рахунку та/або відповідної додаткової угоди до Договору банківського рахунку.

Банк та Клієнт погодили, що Банк може встановити нові та/або змінити діючі тарифи та/або Тарифні пакети в порядку і на умовах, що передбачені цими Правилами та Договором банківського рахунку.

Клієнт оплачує Банку разову комісію в момент надання одноразової послуги, а періодичну комісію у день нарахування такої комісії, згідно діючих тарифів Банку і обраного Клієнтом Тарифного пакету та/або умов Договору банківського рахунку.

Клієнт оплачує надані Банком послуги за цими Правилами та Договором банківського рахунку (в т.ч. плату за підключення та обслуговування в системі "StarAccess") в розмірі згідно тарифів Банку, що діють на день надання послуг (проведення операцій) або у день нарахування періодичних комісій у відповідності до умов (порядку) Договору та/або договорів, що обслуговуються системою "StarAccess".

6.2. Порядок та підстави зміни тарифів

Про встановлення нових та/або зміну діючих тарифів та/або процентної ставки, Банк повідомляє Клієнта шляхом розміщення відповідних повідомлень на дошках оголошень у приміщеннях установ Банку та/або іншим способом не пізніше, ніж за 14 (чотирнадцять) календарних днів до дати вступу в дію нових тарифів та/або процентної ставки.

Сторони погодили, що зміни, які здійснюються відповідно до умов цього пункту Правил, не потребують додаткового укладення Сторонами угод щодо внесення змін та вступають в силу з дати, що буде вказана у вищевказаних повідомленнях.

Зміна діючого Тарифного пакету Клієнту за ініціативою останнього відбувається шляхом укладення відповідної додаткової угоди.

Клієнт, при незгоді зі зміною тарифів та розміру відсотків на залишки по Рахунку, зобов'язаний письмово повідомити про це Банк, для вирішення питання про розірвання Договору банківського рахунку і закриття Рахунків. Проведення Клієнтом операцій (-ій) по Рахунку після вступу в силу нових тарифів, підтверджує згоду Клієнта з новими тарифами Банку.

6.3. Клієнт, у разі незгоди із новими та/або зміненими розмірами тарифів та/або процентної ставки зобов'язаний письмово повідомити про це Банк не пізніше останнього робочого дня, що передує даті початку дії нових тарифів та/або процентної ставки.

Факт ненадходження такого письмового повідомлення Клієнта про незгоду обслуговуватися на нових умовах на зазначену у Договорі банківського рахунку адресу Банку для листування станом на останній робочий день, що передує даті початку дії нових тарифів та/або процентної ставки, є згодою Клієнта на його обслуговування за новими тарифами та/або процентною ставкою за цими Правилами та умовами Договору банківського рахунку.

III. Основні права та обов'язки Сторін

7. Банк має право:

7.1. Використовувати кошти на Рахунку(-ах) Клієнта, гарантуючи згідно цих Правил та умов Договору банківського рахунку право Клієнта безперешкодно розпоряджатися цими коштами.

7.2. Отримувати від Клієнта плату за надані йому послуги згідно умов Договору.

7.3. Відмовити Клієнту у наданні послуг за Договором, зокрема, проведених операцій за Рахунком(-ми) та/або у виконанні наданого Клієнтом розрахункового та/або касового документу, у порядку та випадках, передбачених пунктами 3.15, 3.16. цих Правил.

7.4. Самостійно встановлювати нові та/або змінювати діючі тарифи та/або Тарифні пакети, в порядку та на умовах, передбачених цими Правилами.

7.5. Списувати кошти з Рахунку(-ів) Клієнта за його дорученням та/або шляхом договірного списання та/або на підставі платіжних вимог стягувачів у порядку та випадках, передбачених законодавством та/або умовами цих Правил.

У випадку списання коштів на підставі платіжних вимог стягувачів, в разі необхідності здійснення купівлі, продажу та/або обміну (конвертації) іноземної валюти за рахунок наявних грошових коштів Клієнта, комісії Банку за проведення відповідних платежів в іноземній валюті та збір на обов'язкове державне пенсійне страхування на день здійснення платежу оплачуються за рахунок Клієнта в розмірі, передбаченому законодавством, шляхом договірного списання Банком відповідної суми коштів з Рахунку(-ів) Клієнта, відкритих у Банку.

7.6. Вимагати від Клієнта надання необхідних документів в відомостей у випадках, передбачених цими Правилами, Договором банківського рахунку та/або законодавством.

7.7. Відповідно до статті 49 Закону України "Про банки і банківську діяльність" у разі невиконання Клієнтом зобов'язань з погашення отриманого в Банку кредиту та/або інших грошових зобов'язань (зокрема, з погашення плати за кредит (процентів, комісій), неустойки тощо) у встановлені кредитним договором терміни, видавати наказ на примусову оплату таких грошових зобов'язань Клієнта.

7.8. Відкликати/тимчасово заблокувати сертифікат відкритого ключа Клієнта, в разі порушення Клієнтом правил використання/зберігання ключової інформації або наявності інформації про компрометацію таємних ключів.

7.9. Вимагати від Клієнта надання документів в відомостей, необхідних для з'ясування його особи, суті діяльності, фінансового стану. У випадку ненадання Клієнтом необхідних документів або відомостей, або навмисного надання неправдивих відомостей про себе, Банк має право відмовити Клієнту в його обслуговуванні.

7.10. Повернути розрахункові документи Клієнта без виконання у разі заповнення таких документів з порушенням реквізитів, форма і обов'язковість яких визначена законодавством.

7.11. Затримувати або не допускати до обробки електронні документи Клієнта та інформаційні запити, якщо останнім не дотримані правила їх оформлення та/або передачі, та/або процедура їх захисту або якщо існують сумніви в їх дійсності, до з'ясування з Клієнтом питань, що виникли.

7.12. Відмовити Клієнту в здійсненні розрахункових і касових операцій при наявності фактів, що свідчать про порушення Клієнтом законодавства, банківських правил оформлення платіжних документів та у виконанні електронного документа чи інформаційного запиту та/або залишити їх без виконання згідно умов цих Правил, відмовити Клієнту у виконанні електронного розрахункового документа або призупинити його виконання, якщо операція містить ознаки такої, що підлягає фінансовому моніторингу відповідно до Закону України "Про запобігання та протидію легалізації (відмиванню) доходів, отриманих злочинним шляхом", з наступним повідомленням Клієнта про це засобами системи "StarAccess" відповідно до вимог законодавства та умов цих Правил та Договору банківського рахунку.

7.13. Відкликати виконання або повернення електронного документа Клієнта на наступний робочий день, якщо такий документ надійшов у Банк після закінчення операційного дня.

7.14. Запроваджувати нові програмно-технічні та технологічні засоби з метою поліпшення функціонування системи "StarAccess".

7.15. Банк має право блокування ключової інформації Клієнта при підозрі щодо її компрометації.

7.16. Реалізовувати інші права Банका, передбачені цими Правилами, Договором банківського рахунку та законодавством.

8. Банк зобов'язаний:

8.1. Належним чином виконувати умови цих Правил.

8.2. Вчасно і належним чином виконувати розрахункові та касові операції Клієнта за його Рахунком(-ами) відповідно до законодавства, внутрішнього розпорядку роботи банку і умов цих Правил.

8.3. Забезпечувати своєчасне зарахування коштів на рахунок Клієнта в день надходження їх в Банк.

При зарахуванні коштів за електронними розрахунковими документами Банк перевіряє відповідність номера рахунку отримувача і його коду і зараховує кошти на Рахунок Клієнта, якщо вони збігаються. У разі їх невідповідності Банк має право затримати суму переказу на строк , визначений законодавством для встановлення належного отримувача цих коштів, надіславши відповідний запит до банку платника.

8.4. Приймати і видавати готівкові кошти відповідно до законодавства та згідно з внутрішнім розпорядком роботи Банку.

8.5. Видавати за вимогою Клієнта виписки по Рахунку(-ах).

8.6. Гарантувати таємницю операцій на Рахунках Клієнта. Без згоди Клієнта інформація третім особам з питань проведення операцій на Рахунках може бути на-

дана тільки у випадках і порядку, передбачених Законом України "Про банки і банківську діяльність".

8.7. Надавати консультації Клієнту з приводу розрахунково-касового обслуговування Клієнта та роботи в системі "StarAccess".

8.8. За умови здійснення Клієнтом первинної реєстрації в системі "StarAccess" і надання до Банку оформленого належним чином роздрукованого у двох примірниках Сертифіката відкритого ключа Клієнта, підключити Клієнта до системи "StarAccess" та здійснювати його обслуговування згідно з цими Правилами.

8.9. Приймати за допомогою засобів системи "StarAccess" електронні документи та виконувати їх за умови дотримання Клієнтом правил оформлення і передачі таких документів, а також процедури їх захисту.

8.10. За вимогою Клієнта блокувати в системі "StarAccess" діючий активний відкритий ключ Клієнта та зареєструвати новий відкритий ключ Клієнта.

8.11. Не поширювати без дозволу Клієнта інформацію, що стала відома при роботі з Клієнтом.

8.12. Інформувати Клієнта про внесення змін до Інструкцій та/або зміну режиму роботи в системі "StarAccess" згідно умов Договору.

9. Клієнт має право:

9.1. Самостійно розпоряджатися коштами на своїх Рахунках з дотриманням вимог законодавства, за винятком випадків обмеження права користування і розпорядження коштами на Рахунках, передбачених законодавством, в т.ч. нормативними актами НБУ.

9.2. Використовувати для здійснення розрахунків платіжні інструменти, передбачені законодавством.

9.3. Клієнт має право вказувати в платіжному дорученні дату валютування, що не може перевищувати 10 (десять) календарних днів з дня складання платіжного доручення.

9.4. Отримувати інформацію про надходження коштів і дату валютування і зараховує кошти на його Рахунок на початок операційного дня, який визначений датою валютування.

9.5. Отримувати готівкові кошти в межах та строк згідно касової заявки на одержання готівкових коштів за умови наявності коштів на Рахунках у випадках, передбачених законодавством.

9.6. Вимагати своєчасного і повного здійснення розрахунків і інших послуг, обумовлених цими Правилами.

9.7. Вимагати від Банку своєчасного виконання електронних документів та виконання інших дій за умови дотримання Клієнтом правил оформлення й передачі електронних документів засобами системи "StarAccess", а також при наявності законних підстав для виконання таких дій відповідно до вимог законодавства.

9.8. Отримувати послуги у межах можливостей системи "StarAccess", відповідно до умов цих Правил, Договору банківського рахунку, додаткових угод до нього та Інструкцій.

9.9. Здійснювати розрахунки за Договором звичайним способом (подавання розрахункового документу на паперовому носії) в порядку, встановленому цими Правилами, Договором банківського рахунку та законодавством.

9.10. Реалізовувати інші права, передбачені Договором та законодавством.

10. Клієнт зобов'язаний:

10.1. Виконувати вимоги Договору, законодавства, діючих внутрішніх правил Банку з питань проведення (виконання) розрахунково-касових операцій та оплачувати послуги Банку.

10.2. Клієнт зобов'язується надавати до Банку належним чином оформлені розрахункові (в тому числі електронні) та касові документи, відповідно до вимог Банку, умов Договору банківського рахунку та законодавства. Черговість виконання Банком розрахункових документів Клієнта визначається законодавством, крім випадків, визначених цими Правилами.

10.3. Не пізніше наступного дня після отримання виписки повідомляти Банк про всі помічені неточності та помилки у виписках по Рахунку(-ах) та інших документах про невизнання (не підтвердження) підсумкового сальдо по Рахунку.

10.4. Повідомляти Банк про зарахування на Рахунок Клієнта коштів, що йому не належать, і протягом 3 (трьох) днів з дня надходження коштів на Рахунок надати Банку платіжне доручення на перерахування коштів належному отримувачу.

10.5. Виплачувати Банку комісійну винагороду за надані Банком послуги, згідно тарифів Банку діючих на день надання такої послуги/проведення операції.

10.6. Клієнт зобов'язується негайно повідомляти Банку про зміну місця проживання та в строк не більш, ніж 3 календарних дні з часу отриманої від Банку вимоги, надавати в Банк усі необхідні документи для контролю за станом розрахунків по експортним, імпортом, лізинговим і іншим операціям для здійснення Банком функцій агента валютного контролю згідно законодавства, у т.ч. звітність, передбачену нормативними актами НБУ (по залученні від нерезидента коштам та ін.).

10.7. За вимогою Банку надавати в строк не більш, ніж 3 календарні дні в повному обсязі достовірну інформацію, необхідну для з'ясування його особи, суті діяльності і фінансового стану.

10.8. Підтверджувати сальдо Рахунку (-ів) на 01 січня поточного року. Не отримання Банком підтвердження про залишки на Рахунках Клієнта протягом місяця вважається підтвердженням сальдо.

10.9. Дотримуватись усіх вимог, встановлених Банком по роботі із системою "StarAccess".

10.10. Забезпечити збереження таємного ключа Клієнта на зовнішньому носії та паролів доступу до системи "StarAccess" таким чином, щоб виключити їх використання не уповноваженими на це особами.

10.11. При використанні системи "StarAccess" Клієнт зобов'язується виконувати вимоги та рекомендації Банку з питань інформаційної безпеки, що наведені в Інструкціях.

IV. Інші умови

11. Порядок укладення, зміни і розірвання Договору

11.1. Правила розроблені на невизначений строк та набирають чинності з моменту їх розміщення на офіційному сайті Банку www.ukrsibbank.com. та/або на інформаційних дошках у відділеннях Банку. Крім того, дані Правила опубліковуються в газеті "Голос України" або іншому офіційному виданні України.

11.2. До Правил Банком можуть бути внесені зміни, про що Банк повідомляє шляхом розміщення змін до Правил та/або Правил в новій редакції на офіційному сайті Банку www.ukrsibbank.com. та/або на інформаційних дошках у відділеннях Банку та/або у виписках з Рахунку за 14 (чотирнадцять) календарних днів до набрання чинності відповідних змін.

Текст даних змін до Правил та/або Правила у новій редакції опубліковується в газеті "Голос України" або іншому офіційному виданні України не пізніше ніж за 14 (чотирнадцять) календарних днів до набрання чинності відповідних змін. Укладаючи Договір банківського рахунку, Клієнт погоджується з порядком зміни умов цих Правил та/або Договору, який викладено у цьому пункті.

Сторони погодили, що зміни, які здійснюються відповідно до умов цього пункту Правил, не потребують додаткового укладення Сторонами угод щодо внесення змін та вступають в силу з дати, що буде вказана у вищевказаних повідомленнях.

Клієнт, при незгоді зі зміною Правил зобов'язаний письмово повідомити про це Банк, для вирішення питання про розірвання Договору банківського рахунку і закриття Рахунків. Проведення Клієнтом операцій (-ій) по Рахунку після вступу в силу змін до Правил, підтверджує згоду Клієнта зі змінами до Правил.

11.3. Рахунки закриваються на підставі заяви Клієнта та/або за інших підстав, передбачених цими Правилами та/або законодавством.

11.4. У випадку закриття Рахунку за заявою Клієнта,

Банк проводить взаєморозрахунки з Клієнтом. Залишок коштів з Рахунку Клієнта на підставі розрахункового документа останнього Банк перераховує на інший, вказаний Клієнтом Рахунок, чи виплачує в готівковій формі, з урахуванням вимог законодавства.

З дати закриття Клієнтом всіх Рахунків за Договором та погашення ним в повному обсязі існуючої перед Банком заборгованості, Договір вважається розірваним.

11.5. У випадку відсутності руху та/або залишку коштів на Рахунку Клієнта протягом 6 (шести) місяців, або у разі незгоди Клієнта із запропонованими Банком змінами до Договору банківського рахунку, Договір банківського рахунку може бути розірвано Банком у порядку, передбаченому пунктом 11.6 цих Правил.

11.6. У разі наявності підстав, передбачених цими правилами та/або законодавством, Банк має право розірвати Договір банківського рахунку, про що Клієнту надсилається поштою відповідне письмове повідомлення (рекомендованим листом з повідомленням про його вручення) за адресою, вказаною Клієнтом у Договорі банківського рахунку а в разі зміни такої адреси - за іншою адресою, зазначеною Клієнтом у відповідному письмовому повідомленні до Банку. Клієнт повинен відповісти на такий лист Банку (на його адресу для листування, зазначену у Договорі банківського рахунку) протягом 14 (чотирнадцяти) календарних днів з дати відправлення Банком такого листа.

У випадку неотримання Банком відповіді від Клієнта протягом строку, зазначеного в даному пункті Правил, вважається, що Клієнт погоджується із розірванням Договору банківського рахунку і Банк має право закрити всі або деякі Рахунки Клієнта, які відкриті за тим Договором банківського рахунку, при цьому всі наявні залишки коштів за ними перераховуються на відповідний внутрішньобанківський рахунок і можуть бути отримані Клієнтом за його першою вимогою з урахуванням вимог законодавства.

12. Відповідальність Сторін

12.1. У випадку невиконання або неналежного виконання зобов'язань, встановлених Договором, Банк та Клієнт несуть відповідальність згідно законодавства, крім випадків, встановлених Договором.

12.2. Відповідальність за правильність заповнення реквізитів розрахункового документа, у тому числі номерів рахунків і кодів, суми податку на додану вартість і кодів бюджетної класифікації несе Клієнт.

Клієнт несе відповідальність за відповідність інформації, зазначеної ним в документі на переказ коштів, суті операції, щодо якої здійснюється цей переказ.

Банк контролює повноту заповнення реквізитів платіжних документів Клієнта та відповідність вказаних в них номера Рахунку Клієнта і коду.

12.3. За несвочасне списання/зарахування коштів з/на Рахунку/Рахунок Клієнта, якщо це відбулося з вини Банку при порушенні ним умов Договору, останній сплачує Клієнту пеню у розмірі 0,01% від суми простроченого платежу за кожен день прострочення, що не може перевищувати 0,1% суми простроченого платежу.

12.4. Банк не несе відповідальності у випадку:

● неотримання або несвочасного отримання Клієнтом письмової кореспонденції, направленої на його адресу, що вказана у Договорі банківського рахунку, якщо Клієнт не повідомив Банк про зміну свого місця проживання в порядку, визначеному Правилами; та/або

● відмови надати Клієнту послугу та/або провести операцію, якщо вони не передбачені Тарифним пакетом, який обрав Клієнт, та/або тарифами Банку або у Банка відсутні технічні можливості на їх проведення/надання та/або у інших випадках, передбачених цими Правилами; та/або

● розголошення Банком третім особам інформації щодо ідентифікації Клієнта та/або суті фінансових операцій Клієнта за Рахунком(-ми) у випадках, передбачених пунктом 3.19 Правил та/або законодавством.

12.5. В окремому випадку, за згодою Банку та за наявності в нього технічних можливостей, операції та послуги, що не передбачені тарифами Банку, можуть бути проведені/надані ним за окремою угодою, щодо якої Банк та Клієнт дійдуть згоди. Надання/проведення таких операцій оформлюється окремим договором.

12.6. За невиконання умов Договору та за розголошення інформації, що стала відома при роботі у системі "StarAccess

ПОГОДА В ДОМІ

Людина людині — пігулка!

Саме так стверджують учені. Неймовірно, але факт: легкий флірт із симпатичним незнайомцем або незнайомкою діє як потужний засіб від стресу, втоми і депресії в одному флаконі. Пильний погляд, пара чергових фраз про погоду, пропозиція по-вечеряти вдвох... І ось уже мозок щосили виділяє гормони задоволення — ендорфіни та енкефаліни, які загострюють смак до життя та оздоровлюють організм.

КОРИСНО ЗНАТИ

Місяць підкаже, коли збирати рослини

Учені встановили, що на врожай сільськогосподарських рослин впливає місяць. Після молодого місяця всі соки починають бурхливо підійматися вгору, рухатися від коріння по стеблу до верхівки. До повного місяця енергією перенасичена верхня частина рослини: верхівка, квітки або плід. Поступово, в міру «старіння» місяця, соки в рослині починають рухатися від верхини по стеблу донизу — до коріння. До настання наступного молодого місяця всі соки збираються у нижній частині рослини, і з початком росту місяця вони знову бурхливо прямують догори. Виходячи з цього, вчені радять збирати потрібну частину рослини (лікарську, квітку, овочі або фрукти) тоді, коли в ній нагромаджується максимальна кількість соку. А це підказує місяць.

СМАЧНОГО!

Окрошка

У літню спеку, коли дуже хочеться чогось холодненького, королевою сулп в вашому столі буде окрошка (холодник). Поділюся своїм класичним рецептом. Для приготування окрошки потрібно: 200—300 г вареного м'яса або лікарської ковбаси, 3—4 варені картоплини, 4—5 варених яєць, 2—3 свіжі огірки, 8—10 редисок, 150 г зеленої цибулі, 1,5—2 л хлібного квасу (можна сироватки), а також сметана (100—200 г), гірчиця (1—2 ч. л.), кріп, сіль. М'ясо (ковбасу) і картоплю порізати на маленькі кубики, а огірки і редиску — тоненькою соломкою. Яйця подрібнити. Цибулю дрібно покришити і подавити із сіллю до появи соку. Подрібнені продукти залити квасом (сироваткою). За смаком додати сметану, гірчицю, сіль і дрібно нарізаний кріп. Окрошку подавати охолодженою.

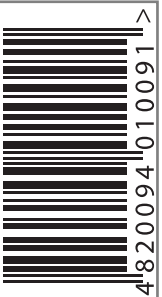
Галина КОЛОША.

Редактор номера Віктор НІКІПЕЛОВ.
Редколегія: Леонід БРОВЧЕНКО, Анатолій ГОРЛОВ, Сергій ДЕМСЬКИЙ, Віталій ЖЕЖЕРА, Іван ІЛЛЯШ, Світлана ПИСАРЕНКО, Віталій СУДДА.
Головний редактор Анатолій ГОРЛОВ.
► За зміст та достовірність інформації у рекламних публікаціях відповідальність несе рекламодавець.
► Редакція не завжди поділяє позицію авторів публікацій.
► Рукописів не повертаємо.
► Листування з читачами — тільки на сторінках газети.
► При використанні наших публікацій посилання на «Голос України» обов'язкове.
► Платні матеріали.

Засновник — Верховна Рада України
Свідцтво про реєстрацію періодичного друкованого видання—КВ № 1 від 26.05.1994 р.
Газета виходить 5 разів на тиждень (крім неділі й понеділка) українською і російською мовами.
Передплатні індекси:
для фізичних осіб — 40224, 08775,
для підприємств і організацій — 60955.
Передплатна ціна на 2008 рік:
для фізичних осіб — 6,00 грн.
та 4,00 грн.,
для підприємств і організацій — 20,00 грн на місяць.
Ціна в роздрібній мережі — договірна.

Загальний тираж 161000.
БАТ «Видавництво «Київська правда»
04136, м. Київ, вул. М. Гречка, 13.
Зам. 1561
Фотоформи виготовлено в КЦ редакції газети «Голос України»
1 2 3 4 5 6 7 8 9 0
Газета виходить з 1 січня 1991 року.

Адреса редакції: 03047, Київ-47, вул. Нестерова, 4.
ТЕЛЕФОНИ:
для довідок — 503-68-72;
телефакс — 234-72-54;
відділ реклами — 449-72-53, 453-44-56, 453-44-57;
телефакс — 449-85-62.
E-mail: info@golos.com.ua — загальний
reklama@golos.com.ua — відділ реклами
let@golos.com.ua — відділ листів
foto@golos.com.ua — відділ ілюстрацій
При підготовці матеріалів використовується інформаційно-пошукова система Верховної Ради України «Законодавство»

ЦЬОГО ДНЯ, 20 ЧЕРВНЯ

□ 1727. Гетьманом Лівобережної України обрано Данила Апостола. □ 1803. У Санкт-Петербурзі здійснено перший в Росії політ на повітряній кулі. □ 1843. Народився співак Федір Стравінський (бас). Солоіст Київської опери, згодом Маріїнського театру. (Батько Ігоря Стравінського.) □ 1853. Народився Олександр Мишуга, співак (тенор) і педагог. □ 1918. У Києві відкрився Всеукраїнський церковний собор. □ 1918. У Радянській державі ухвалено декрет «Про націоналізацію нафтової промисловості». □ 1933. Померла Клара Цеткін, громадська діячка, ініціаторка встановлення Міжнародного жіночого дня 8 Березня. □ 1942. Утворено Український штаб партизанського руху. □ 1984. Не стало поета Миколи Тарновського.

Захищаємо фрукти й овочі від шкідників

САД І ГОРОД

На моїй дачній ділянці ростуть плодові дерева й овочеві рослини. З потеплінням з'являються шкідливі комахи, кліщі, грибки, які намагаються знищити бруньки дерев, молоде листя і стебла, пошкодити коріння, порушити цілісність кори.

Уберегти рослини від численних ненажерливих ворогів у наші дні, здається, досить просто, бо навіть в електричках висять рекламні оголошення про «всемогутні» отрутохімікати. Мені, як лікареві, неодноразово доводилося зіштовхуватися з тяжкими отруєннями людей, які застосовували ці речовини. Крім того, страждають птахи, жаби та інші, дрібніші, істоти, тому що отруюється земля й порушується природна життєдіяльність. Особисто я ніколи не застосовував отрутохімікати. Викорис-

товую тільки вироблені самою природою протягом багатьох століть біологічні методи захисту. Адже спостережливі люди ще з давніх часів помічали закономірність поселення «колоніями» в дикій природі певних рослин, котрі самі підтримували свою життєдіяльність і відлякували ворогів. Я теж на своїй дачі використовую широко відомі рослини-захисники.

У тіні яблунь в мене ростуть полин, пижмо, часник, кріп, коріандр, запах яких терпіти не можуть метелики-плодожерки. На нижніх гілках яблунь ніколи не було уражених шкідниками плодів, а в разі нечастої появи на кроні — обприскую дерево настійками цих рослин.

До смородини не підлітає метелик-вогнівка (трав'яниця), бо чує запах пижма, яке росте поруч.

Чорнобривці, ростучи біля капуст, відлякують капустяну муху.

Цибуля-пір і часник, посаджені між кушами сунічи, не підпускають до неї кліщів, довгоносиків, дротяників.

Календула (нагідки), посаджена між помідорами та іншими овочевими культурами, змушує метеликів багатьох шкідників обминати їх десятою дорогою.

На своїй ділянці всіляко сприяю поселенню жаб, яшірок, вузів, пташок, розставивши багато ванночок із прісною водою для пиття й охолодження в спеку. На моїй дачі птахи нерідко в'ють гнізда. А вони ж бо з'їдають велику кількість гусені, метеликів, жуків, шкідливої черви...

З повагою ставлюся до корисної комахи жужелиці (її ще називають турун), яка знищує безліч різних шкідників, їхніх личинок, гусені.

Завдяки цим методам захисту за багато років жодного разу не бачив зіпсованих слимаками су-

ниць чи помідорів. Я прийшов до висновку, що природно-біологічні методи боротьби з ворогами рослин на дачній ділянці значно цінніші й ефективніші, ніж застосування небезпечних для людини і всього довкілля отрутохімікатів.

Георгій СУШКО, лікар.
Запоріжжя.
Мал. Олексія КУСТОВСЬКОГО.

ЧИТАЧ — ЧИТАЧЕВІ

Квочка не хоче сідати на яйця

Багато цікавого читаю на сторінці «Парад порад». А сьогодні звертаюся до читачів газети з проханням. Порадьте, будь ласка, як змусити квочку сісти на гніздо. Вона квочке, а не сідає. Може, хто стикався з подібною проблемою? З нетерпінням чекатиму на ваші поради. Надсилайте їх на адресу «Голосу України» в рубрику «Парад порад».

Н. ДЯК.

Мала Глуша
Волинської області.

ВАШЕ ЗДОРОВ'Я

Сік моркви з медом підвищить імунітет

Різноманітні проблеми не можуть не позначатися на нашому здоров'ї. Ви швидко стомлюєтесь, легко підхоплюєте застуду і стали вразливими до вірусів? Це все — ознака виснаження організму. Щоб зміцнити його і підвищити опірність до різних хвороб, скористайтеся рецептами, які перевірили ще наші предки.

* В емальований посуд покладіть: мед — 500 г; масло вершкове (домашнє) — 50 г; сік алое деревовидного — 75 г; жир свинячий (сітка внутрішня) — 100 г. Усе це змішайте і поставте на водяну баню, щоб розтопити. Розтоплену суміш залишайте в тому самому посуді. Вживайте по одній столовій ложці на одну склянку гарячого молока двічі на добу (рано та ввечері), а дітям давайте по чайній ложці на склянку гарячого молока. Пити повільно, смакуючи.

* А ще приготуйте таку суміш: трава хвоща польового — 1 столова ложка; трава чебрецю — 1 столова ложка; трава фіалки триколірної -1 столова ложка. Цю суміш залити 0,5 л окропу, настояти 5 хвилин і пити по півсклянки 3—4 рази на день дорослим, а дітям — по чверть склянки. Можна додати лимон та мед за смаком, долити окропу і пити як чай. Сечогінна, протизапальна та відхаркувальна властивості такого чаю допоможуть вам швидше одужати.

* Останнім часом ми трохи забули про цілющі властивості моркви. Свіжий сік моркви з медом (4—5 столових ложок на день) підвищать стійкість організму до застудних захворювань.
Лариса КОЗЛЕНКО, народний цілитель.

Сторінку підготували Ірина ВАСИЛЬЧЕНКО та Оксана КАЛУГІНА. На сторінці використано інформацію Укрінформу.